

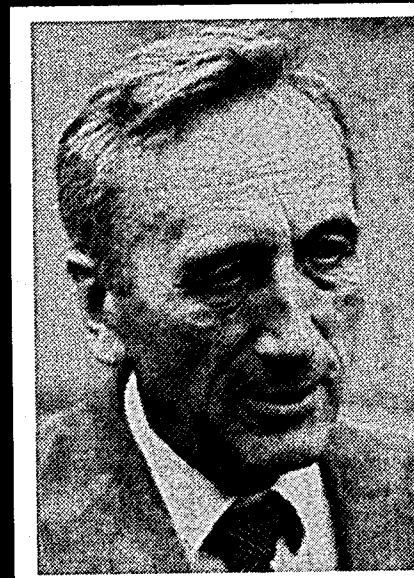

ECHO

Nr 342.

NIEZALEŻNY TYGODNIK POLSKI
24 sierpnia 1989

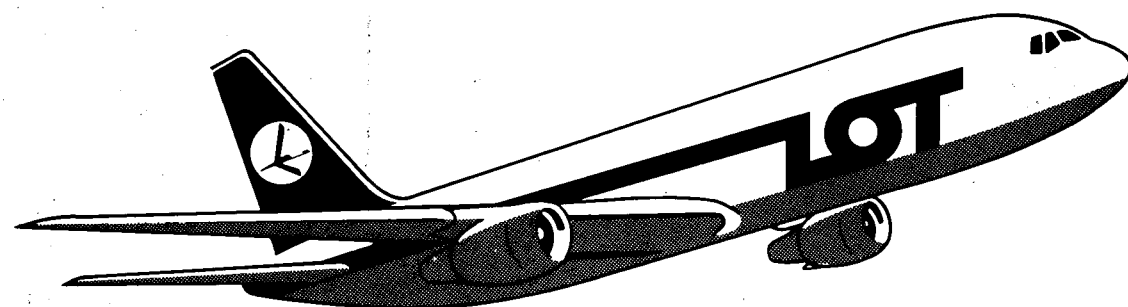
Cena \$1.25

Katolik Tadeusz Mazowiecki premierem PRL !

**Możesz lecieć do Warszawy
przesiadając się
w Amsterdamie, we Frankfurcie
lub nawet w Helsinkach.**

**Albo...
Możesz lecieć do Warszawy
bezpośrednio
LOTEm!**

**LOT to jedyne linie lotnicze
które łączą bezpośrednio
Kanadę z Polską.**

- Samolot szeroko-kadłubowy BOEING 767
- Poraz pierwszy klasa business
- Filmy i muzyka stereo na pokładzie
- Zwiększona pojemność do przewozu cargo

Już dzisiaj zaplanuj podróż do Polski!
Twój agent podróży wraz
z Lotem zapraszają.

60 LOT
POLSKIE LINIE LOTNICZE - POLISH AIRLINES

ECHO
NIEZALEŻNY TYGODNIK POLSKI

WYDAWCY: Grażyna i Zbigniew Farmus

redaktor naczelny: Grażyna Farmus
dyrektor reklamy: Zdzisław Wójcik
dyrektor artystyczny: Stefan Siwiński

REDAKTORZY:

Zbigniew Farmus	- Świat, Kanada
Wiesława Czapińska	- Polska
Leszek Szaruga	- Z dystansu
Rafał Marszałek	- Listy z Piasków
Karolina Jankowska	- Czytane między ...
	- Lektury nieobojętne
dr Zofia Bończa	- Poradnia zaufania
dr Krzysztof Ostaszewski	- Pokochać kapitalizm
dr Lidia Dobosz	- Zdrowie
dr Jadwiga Górnicka	- Apteka natury
Halina Baranowska	- Życie nie umierać
Ewa Rewkowska	- Horoskop, kalendarium
Elżbieta Wolska	- Polak nie zginie

WSPÓŁPRACUJĄ:

prof. dr Ewa Brantley
dr Tadeusz Prus
Wacław Liebert
Adam Tomaszewski
Iwona Majewska
Wojciech Wojnarowicz
Janusz Pietrus
S.Cech
Krzysztof Krzysztoforski
Andrzej Stawicki
Nina Geysztor-Zawirska
Magda Czyżycka
Bogusław Rzepecki
Lech Jamka (RFN)
Marek Gaszyński (Polska)
Jan Rulewski (Polska)
Lothar Herbst (Polska)
Serwis własny z Polski, IPNS, Dementi, IPA
Typesetting: Olimpia Orlewicz

SPIS TREŚCI

	Naszym zdaniem.....	2
	Groby litewskie	3
	Świat	4
	Kanada	6
	Polska	8
	Życiorys Tadeusza	
	Mazowieckiego	12
J.Rozwadowski	Jaruzelski w oczach	
	Zachodu	14
L.Szaruga	Z dystansu	16
K.Ostaszewski	Pokochać kapitalizm ..	18
	Recenzje i głosy	
	Czytelników	20
	Sport.....	22
	Jak zrobić pieniądze	
	w Kanadzie	24
	Życie nie umierać	25
	"Kandyd" - recenzja ...	26
	Wspomnienie o Annie	
	Bobkiewicz	27
	Horoskop	28
	Kalendarium.....	29
	Krzyżówka	30
	Zdrowie	32
	Ę - A	33
	Echo poleca	35

OKŁADKA:

S. Siwiński	Polska	I
J.Kozak	Tadeusz Mazowiecki	
	i Lech Wałęsa	IV

ADRES: 51A Thistle Down Blvd. Rexdale, Ont. M9V 4A6, Canada
POCZTOWY: TEL. (416) 747-6034, FAX: (416) 748 8046
ADVERTISEMENT: \$7 per column, Special: minimum 3 months' display (12 issues) 1 col. 1 1/2 inch \$75.00, 2 col. - 1 1/2 inches \$ 150.00, 2 col. - 3 inches: \$ 290.00, photo extra \$ 5.00, Full page \$ 500.00, half page \$250.00, JOB ADS FREE
SUBSCRIPTION: półroczna \$ 25.00, roczna \$ 50.00, dla nowo przybyłych bezpłatnych 12 numerów,
PRENUMERATA: zagraniczna półroczna 25.00 \$US, roczna 50.00 \$US, lotnicza 100% więcej.

OPTYMIZM WYKONCYPO- WANY

Doszło do tego, że możemy sobie wykonywać nastroj lub pozostać przy znanym. Znany wszystkim Polakom jest ostatnio pesymizm. W dziedzinie tej występuje bogaty wybór, a to rodzimego, a to zagranicznego chowu. Ostatnio import myśli się nasilił odkąd sprawy polskie z dziennikarskiego niebytu przesunęły się na pierwszą czwórkę miesiąca. Oto odmiany pesymizmu, które może sobie każdy potraktować jako szablon i domalować własne ciemne kolorki.

- "Komuniści władzy nie puszcza" (co wynika z natury systemu, z tradycji i ze składu KaCe - niepotrzebne skreślić).

- "Komuniści odpuszczają, ale nie się nie zmienia" (i Salomon z próżnego nie należy - niektórzy skreślają imię Salomon).

- "Komuniści odpuszczają teraz i wróć w chwałę" (jak się tamtych nie uda - niepotrzebnych nie skreślać, skreślono do Sejmu i co z tego?).

- "Komuniści już odpuszczają, a nomenklatura nie daje" (i nie daje się skreślić).

- "Gorbaczowa zastrzela".

- "Mazowiecki źle wygląda ...".

- "Wszystko jest wielką znową i tajemnicą Kremla. Opozycja agenturą ochrony, itd." (można faceta skreślić).

- "Solidarność nie ma wyjścia i musi rządzić" (z czego miałyby wynikać, że to, co się musi, nie wychodzi).

- "Solidarność nie da sobie rady z robotnikami, studentami, chłopami, inteligentami, milicją, koalicją, Rosjanami, Grupą Roboczą, KPN, PPN, strajkami, podwyżkami, amerykańskimi doradcami" (lista jest otwarta, nic nie skreślać).

- "Wszystko to idzie za szybko, za wolno, ludzie chcą za dużo, za mało" (skreślamy zależnie od nastroju).

- "Gdzie jeden się bije, to dwóch korzysta" (skreślamy obecne granice PRL i przesuwamy je do środka).

• • •

Współczesna historia Polski uczy, że

pesymiści wychodzą na swoje. Wyglądają zawsze na mądrzejszych od tych naiwnych entuzjastów. Polakowi pesymista zawsze wydaje się okazem trzeźwości i rozumu. Jak to się dzieje, że w Ameryce optymista jest odławiany w celach rozplodowych?! Entuzjasta - noszony w firmach na rękach? Otóż nasze kanadyjskie społeczeństwo wybrało złudny optymizm, cierpi za to na kryzys nadprodukcji, konkurencji i wysokiego ryzyka inwestycyjnego. A Polacy - przeciwnie. Mają rację. Oby jej tym razem nie mieli. Bo ja już przerzucam się na optymizm typu amerykańskiego. Wydaje mi się w tej sytuacji jakby bardziej płodny. Wyjdę na głupka, trudno. I jest to wszak optymizm wykonywany. Wybrany jako lepszy na dziś, jako sposób na podniesienie opuszczonych rąk.

Tam w kraju bowiem poszło dalej niż żeśmy się spodziewali. Mają tam szansę na więcej niż ktokolwiek w sowieckim systemie. Ale bez nas nie ruszą. Bez naszej filozofii życiowej, dobrych doświadczeń, bez naszych pieniędzy, kredytów, nacisków na rządy, bez naszych paczek na dziś. Bowiem tamten rząd w Warszawie już się sam nie wyżywi.

By nie wygrali pesymiści potrzebuje ten rząd pomocy natychmiastowej. Dobrze zorganizowanej. Skutecznej. Zaraźliwej jak radość. Wierzę w rozum zorganizowanych Polaków na Zachodzie. Prześiąkli oni już bowiem zachodnim optymizmem.

Jeśli się mylę, proszę skreślić. (Echo - z listy pism czytanych).

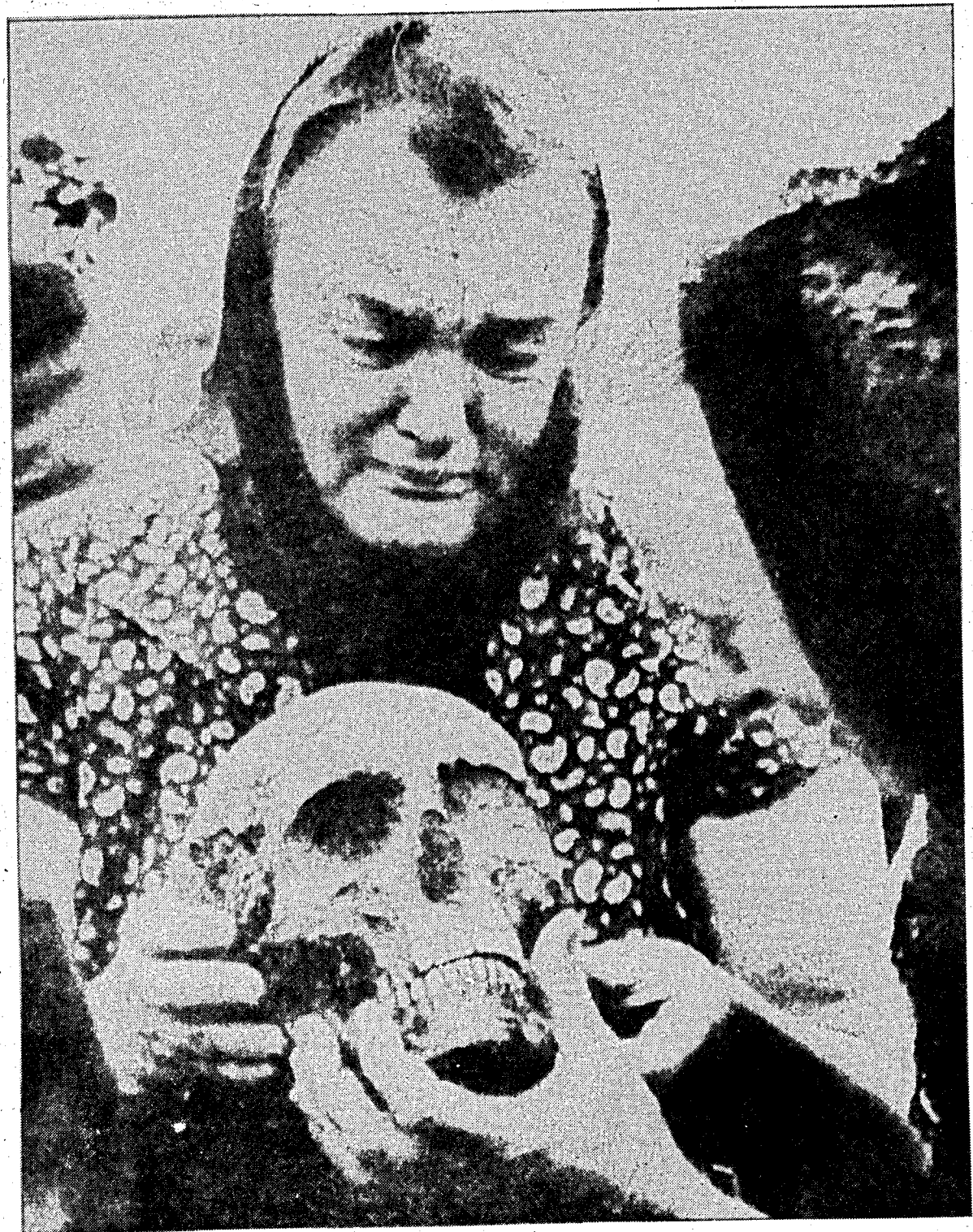
Jak przystało na barokowy felieton, pozwolę sobie zacytować manifest racjonalnego optymizmu, jakim jest znalezienie w starym kościele w Baltimore "Desiderata".

*"Z całym swoim zakłamaniem, znojem i rozwianymi marzeniami
Ten świat ciągle jest piękny.
Bądź uważny. Staraj się być szczęśliwym".*

Jak na wstępniak przystało, powyższy felieton przystaje do tego, co jest w środku. Jest tam mianowicie jeden z programów pomocy Polsce oraz relacje i opinie o tworzeniu się pierwszego niekomunistycznego rządu w Polsce.

WIELKA I MAŁA DEMOKRACJA

13 sierpnia spędziłem ponad 5 godzin na międzynarodowym lotnisku w Toronto zanim uściśnięciem córki, pomimo tego że samolot Lufthansy wylądował z niemiecką precyzją, zgodnie z godziną przylotu. 5 godzin idiotycznego czekania to gorzej niż na większości kiepskich lotnisk III Świata, a nawet znacznie gorzej - co dało się słyszeć wśród złorzeczących Polaków - niż na lotnisku Okęcie. Dodajmy do tego zaćmach i tłok tak wielki, że kindżał jakiegoś Sikha posiniać biodra znajomego przypartego przez nawałnicę zdenerwowanych ludzi do szyby ściany, od której nie było odwrotu. Każdy kto częściej bywa na lotnisku Pearsona wie, że powyższe obrazki są typowe, a ile Toronto utraciło międzynarodowych zjazdów i biznesu, z tego powodu, że organizatorzy nie chcieli narazić na lotniskową mękę szanownych uczestników Bóg jeden raczy wiedzieć. Jest jasne więc, że decyzję ministra Boucharda o poprawieniu sytuacji - aczkolwiek niezmiernie w latach opóźnioną, przyjąłem z najwyższą radością. Tak jak chyba 99,99% Kanadyjczyków. Wielka demokracja. Okazuje się jednak, że obok wielkiej istnieje także mała. Otóż takie pięknie nazywające się grupy jak Safety and Noise Committee, Mississauga East Citizens Against Aircraft Noise albo Council of Concerned Residents, wspierane przez łasych o głosy wyborcze polityków, jak burmistrz Etobicoke Bruce Sinclair, zapowiedziały już walkę na śmierć i życie o likwidację planu unowocześnienia szlaku lotniskowego kanadyjskiego lotniska. 12 mln pasażerów oraz "pierwsze wrażenie Kanady" to są sprawy nieważne. Liczy się interes grupki mieszkańców, drżących faktycznie nie tyle o hałas, gdyż w godzinach nocnych istnieje zakaz lotów, ile o cenę przylotnikowych domów, z których ponad 80% jest dużo młodszych niż samo lotnisko, a więc ich nabywcy wiedzieli w jakim towarzystwie przyjdzie im mieszkać. Mała demokracja. Mieszkam w pobliżu lotniska i nad moim domem przelatuje dziennie kilkadziesiąt samolotów. W imię wielkiej demokracji nie mam jednakże zamiaru do małej przystępować. **Zbigniew FARMUS**

LITWINKI NAD CZASZKĄ MĘŻA I SYNA ZAMORDOWANEGO PRZEZ NKWD

Władze sowieckie zezwoliły na otwarcie w pobliżu Kovarskas na Litwie masowej mogiły osób zamordowanych przez NKWD w 1946 roku. Według miejscowej ludności, wokół Kovarskas, znajduje się wiele masowych grobów, zawierających, jak się szacuje, od kilku do kilkudziesięciu tysięcy ofiar Stalina.

ŚWIAT

• Kilka tysięcy osób wzięło udział w demonstracji w Pradze w 21 rocznicę najazdu wojsk Układu Warszawskiego na Czechosłowację. Milicja i służba bezpieczeństwa zaatakowały demonstrantów pałkami, zatrzymując setki osób. W demonstracji wzięła udział grupa węgierskich opozycjonistów z transparentem: "Bolszewicy przyszli z czołgami, my przeszliśmy z kwiatami". Amerykański departament stanu wezwał Czechosłowację do przyłączenia się do innych państw Wschodniej Europy i poszerzenia wolności. Sowieckie ministerstwo spraw zagranicznych oświadczyło, że interwencja w 1968 roku w Czechosłowacji powinna być ujmowana w politycznym kontekście swego czasu.

• Ponad 500 obywateli NRD prze-dostało się przez otwartą bramę w węgierskim punkcie granicznym do Austrii. Brama została otwarta w celu wypuszczenia grupy austriackich uczestników pokojowego pikniku na Węgrzech. Niemcy z NRD znaleźli się w pobliżu przejścia granicznego pod pozorem wzięcia udziału w pikniku. W odpowiedzi na protest NRD przeciwko biernej postawie strażników węgierskich węgierskie ministerstwo spraw wewnętrznych stwierdziło, że Niemcy mogli tylko być powstrzymani gdyby strażnicy posłużyli się bronią.

• W stolicy Łotwy Rydze odbyła się międzynarodowa konferencja w 50 rocznicę paktu Ribbentrop-Mołotow zorganizowana przez Narodowy Ruch Niepodległości Łotwy. Wzięło w niej udział ponad 500 osób reprezentujących różne ugrupowania niepodległościowe z całego Związku Sowieckiego oraz goście zagraniczni (m.in. amerykański senator R. Kasten). V. Brinkmanis, przewodniczący Narodowego Ruchu Niepodległości Łotwy powiedział, że ruch

nie żąda więcej wolności i demokracji. "Żądamy całkowitej wolności i całkowitej demokracji" - podkreślił, dodając, że żadnego narodu nie może spotkać większa katastrofa niż bycie włączonym w skład imperium sowieckiego. Na konferencji dominował temat jak doprowadzić do upadku sowieckiego imperium.

• W RPA ministrowie rządu udzielili poparcia przewodniczącemu Partii Narodowej 53-letniemu F.W. de Klerkowi (na zdjęciu po lewej), oskarżonemu przez prezydenta P.W. Bothę, iż za jego plecami podjął decyzję o spotkaniu się z prezydentem Zambii K. Kaundą, udzielającym od lat poparcia terrorystycznej organizacji antyparteidowej Afrykańskiemu Kongresowi Narodowemu. W odpowiedzi 73-letni Botha podał się do dymisji oskarżając publicznie Klerka i rząd o wbicie mu noża w plecy. F.W. de Klerk został zaprzysiężony jako prezydent RPA. 6 września odbędą się w RPA wybory i opozycyjna Partia Konserwatywna prowadzi kampanię wyborczą pod hasłem pokonania de Klerka - kapitulanta wobec czarnych terrorystów.

• Ponad 600 tys. osób wzięło udział w demonstracji w stolicy Azerbejdżanu Baku, domagając się niepodległości dla Azerbejdżanu. Widać było transparenty "Precz z rosyjską dyktaturą".

• W Londynie na Tamizie barka staranowała statek spacerowy - dyskotekę, który błyskawicznie zatonał. Władze przypuszczają, że zginęły 63 osoby. Odnaleziono dopiero zwłoki 27 ludzi. W tragedii poniósł śmierć 1 Kanadyjczyk. 87 osób przeżyło.

• Małżeństwo z USA W. i S. Butler zostało uratowane przez statek kosta-rykański po 66 dniach dryfowania na morzu w pontonie. Ich jacht został zatopiony na Pacyfiku przez grupę około 30 wielorybów-samców po tym jak nieoczekiwanie znalazł się on pomiędzy stadem samic z małymi. Rozbitkowie uratowali się, gdyż mieli z sobą pompę do odsalania wody morskiej. Kilkakrotnie ich ponton był atakowany przez rekiny i duże żółwie. Najcięższym momentem dla nich było przepłynięcie w odległości około 30 m od ich pontonu norweskiego statku, którego załoga nie usłyszała ich krzyków o pomoc. Jak się wyrazili przy życiu trzymała ich nieustanna modlitwa.

• Rząd sowiecki oznajmił, że będzie płacił rolnikom w kolchozach i so-wchozach częściowo w zagranicznej walucie, prawdopodobnie w dol. US za nadwyżkę plonów ponad przeciętny poziom ostatniej dekady w zbiorach zbóż, roślin strączkowych i oleistych. Za tonę zboża powyżej przeciętnej rząd zapowiada premię w wysokości od 64 do 96 dol. w zależności od jakości, za tonę fasoli bądź grochu 128 dol., a za tonę ziarna oleistego 144 dol. Rząd nie wyklucza rozrzeszenia premii także dla rolników indywidualnych. Twarda waluta ma być bodźcem podniesienia wydajności sowieckiego rolnictwa. W roku bieżącym ZSSR zakupi za granicą zboża i produktów żywnościowych za 8 mld dol.

• Narodowa Konferencja Biskupów Katolickich w USA wezwała legislatury poszczególnych stanów do ustanowienia przepisów ograniczających dostęp do zabiegów przerywania ciąży, a wszystkich katolików do walki o uznanie przez całe społeczeństwo amerykańskie prawa do życia dzieci znajdujących się jeszcze w łonach swych matek.

• Chińskie ministerstwo spraw wewnętrznych sporządziło listę 20 kategorii ludzi, którzy mają być ukarani w ramach akcji tłumienia tendencji pro-demokratycznych. 10 pierwszych kategorii to ludzie, którzy zostaną surowo ukarani włącznie z karą śmierci (m.in. ci co wygłaszali publiczne mowy bądź pisali kontrrewolucyjne artykuły), 9

ŚWIAT

kategorii obejmuje ludzi, którzy zostaną ukarani łagodniej (m.in. osoby, które miały kontakt z cudzoziemcami, osoby powtarzające antyspołeczne plotki, kawały i pogłoski). Ostatnia kategoria to ludzie potrzebujący wzmocnionej re-edukacji - praktycznie setki miliony Chińczyków. Instrukcja dołączona do listy kategorii nakazuje członkom partii i organizacji młodzieżowych oraz przełożonym we wszystkich sferach życia dokonowanie klasyfikacji ludzi według kategorii i dostarczanie list do ministerstwa.

• Prezydent USA G. Bush mianował 52-letniego generała Colina Powella dowódcą Połączonych Sztabów Sił Zbrojnych USA. Powell, jeśli zostanie zaaprobowany przez Senat, będzie pierwszym Murzynem w historii na tym stanowisku. Jest żonaty, ma troje dzieci (syn jest oficerem w armii USA). W wojsku służy od 1958 roku, błyskawicznie awansując na coraz wyższe stanowiska. Pod koniec prezydentury Reagana był jego doradcą ds. bezpieczeństwa narodowego.

• Cesarz Japonii Akihito wystąpił z publiczną obroną burmistrza Nagasaki, który oświadczył, że obciąża odpo-

wiedzialnością za cierpienia Japończyków w II wojnie światowej i za udział Japonii w tej wojnie ówczesnego cesarza Hirohito, ojca cesarza Akihito. Burmistrz Nagasaki Hitoshi Motoshima podkreślił, że cesarza Hirohito szczególnie obciąża to, iż nie zakończył wcześniej udziału Japonii w wojnie. Cesarz Akihito oświadczył, że podstawą demokracji jest wolność słowa i Motoshima ma prawo powiedzieć to co uważa. Motoshima znajduje się od dłuższego czasu pod ochroną policji, gdyż po jego krytycznych uwagach na temat winy cesarza Hirohito otrzymał on wiele pogrózek śmierci. Cesarz Akihito powiedział także, że cesarz Hirohito podejmował decyzje zgodne z konstytucją.

• NRD i RFN zgodziły się na wymianę ponad 2000 dzieł sztuki i dokumentów historycznych w celu uzupełnienia składu zbiorów oryginalnych. Jest to pierwsza wymiana tego typu od zakończenia II wojny światowej.

• Podczas audiencji generalnej w Watykanie Papież Jan Paweł II powiedział w obecności wielotysięcznego zgromadzenia pielgrzymów najpierw po włosku, a następnie po angielsku, że

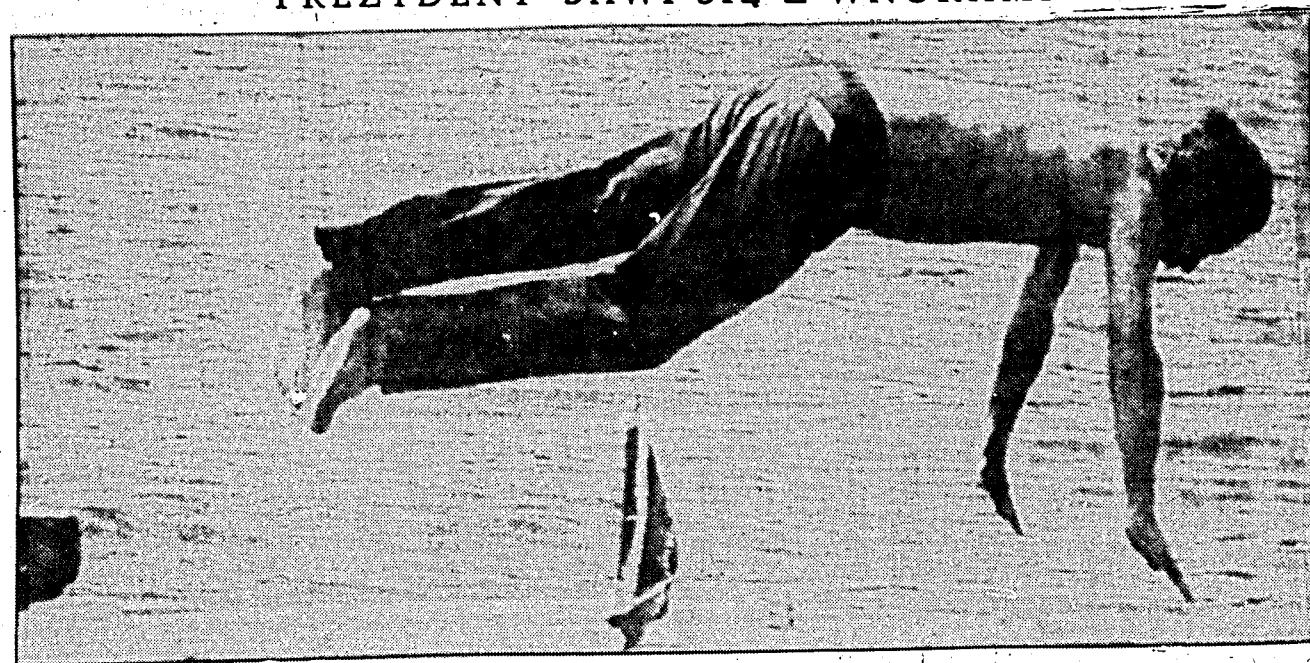
Bóg utworzył nowe przymierze ze swym ludem poprzez Chrystusa z powodu niewierności Izraela wobec Boga. Żydowska Liga do Walki z Zniesławieniem B'nai B'rith wystosowała list do Papieża, w którym prosi o pilne wyjaśnienie uwagi, mogącej świadczyć o uprzedzeniu wobec Żydów.

• Japonia w ramach pomocy krajom III Świata postanowiła zbudować w ciągu trzech najbliższych lat kosztem ponad 2 mld dol. 10 zbiorników wodnych pod Saharą w celu ochrony środowiska i stworzenia korzystnych warunków dla uprawy roli. Eksperci japońscy przedstawili już plany budowy podziemnych zbiorników rządowi Nigerii i Mali.

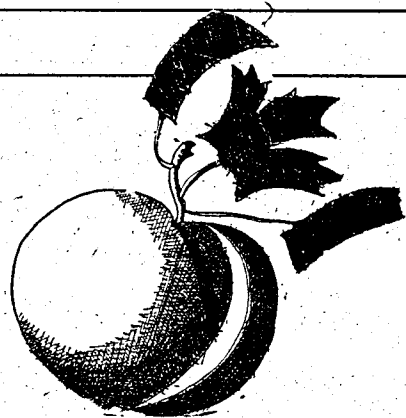
• Komunistyczna partia Węgier oznajmiła, że nie wymaga więcej od swych członków, aby byli ateistami.

• Według źródeł dobrze poinformowanych prezydent Bush podjął decyzję o znacznym zwiększeniu dostaw broni i sprzętu wojskowego dla partyzantów afgańskich w odpowiedzi na olbrzymie dostawy broni sowieckiej dla rządu w Kabulu.

PREZYDENT BAWI SIĘ Z WNUKAMI

Prezydent USA George Bush wykonuje skok do lodowatego Atlantyku podczas wakacji w Kennebunkport w Maine. Do wyczynu namówiło go dwóch wnuków powątpiewających w odwagę dziadka. Wnukowie wręczyli w nagrodę prezydentowi 11 dol., które pobrali od obstawy i statych osób towarzyszących prezydentowi, m.in. wojskowego z walizką, mieszczącą nuklearny guzik.

KANADA

PREMIERZY PROWINCJONALNI PRZECIWKO NOWEMU PODATKOWI

Propozycja rządu federalnego wprowadzenia od roku 1991 nowego 9% podatku federalnego od sprzedaży została skrytykowana przez wszystkich 10 premierów prowincjonalnych podczas spotkania w mieście Quebec. Szefowie prowincji jednogłośnie uznali, że propozycji nie można zaakceptować. Nie wypracowano jednakże wspólnego stanowiska alternatywnego wobec propozycji podatku federalnego. Premierzy zaznaczyli, że nowy podatek od sprzedaży może zainicjować spiralę inflacyjną i utratę wielu stanowisk pracy. Najostrzejszymi krytykami propozycji byli: premier Ontario D. Peterson i premier Alberty D. Getty. Inni premierzy stwierdzili, że możliwy jest kompromis prowincji z rządem federalnym w sprawie podatku. Nawet premier Brytyjskiej Kolumbii Bill Vander Zalm, który poprzednio pouczał Ottawę, że w poszukiwaniu pieniędzy powinna zredukować o 25% federalną administrację i biurokrację, wyraził optymizm w sprawie wypracowania kompromisowego stanowiska między prowincjami i rządem federalnym. Szefowie prowincji polecieli prowincjonalnym ministrom finansów opracowanie wspólnej propozycji prowincji na spotkanie premierów prowincjonalnych z premierem Kanady Mulroneym w listopadzie br.

250 TYS. DOL. ZA 18 MIESIĘCY CZYSZCZENIA TORONTO Z HANDLARZY NARKOTYKÓW

Rada Miejska Toronto wynajęła jednego z czołowych prawników Kanady Morrisa Manninga do zwalczania handlarzy narkotyków w mieście. Manning podjął się wykonania zadania w ciągu 18 miesięcy za co otrzyma wynagrodzenie w wysokości 250 tys. dol.

Manning powiedział, że pierwsze pół

roku spędzi na zbadaniu istniejącego prawa miejskiego, prowincjonalnego i federalnego pod kątem zawartych w nim możliwości zwalczania handlarzy narkotyków oraz na zebraniu jak największej ilości informacji o handlarzach, handlu i klientach. Następnie zaś skupi się na wprowadzeniu w życie wypracowanego planu. Manning podkreślił, że zarówno plan jak i fazy jego wprowadzenia będą utrzymane w tajemnicy, ażeby nie dać przestępcom możliwości wypracowania środków zapobiegawczych. Pod koniec lat 70 Manning wstawił się opracowaniem skutecznego planu zamknięcia w śródmieściu Toronto sklepów pornograficznych i klinik masażu, służących w większości za osłonę prowadzonych w nich domów publicznych.

Morris Manning

PRAWO DOTYCZĄCE PRZERYWANIA CIĄŻY JUŻ JESIENIĄ?

Federalny minister sprawiedliwości D. Lewis zapowiedział wprowadzenie prawa dotyczącego przerywania ciąży jesienią br. Minister podkreślił, że będzie to prawo kompromisowe, odzwierciedlające uczucia i stanowisko większości Kanadyjczyków. Lewis zasugerował, że nowe prawo będzie prawem karnym.

DEMONSTRACJA CZECHOSŁOWAKÓW W ROCZNICE INWAZJI CZECHOSŁOWACJI

Około 100 osób wzięło udział w demonstracji w Toronto w 21 rocznicę inwazji wojsk Układu Warszawskiego

na Czechosłowację. Demonstranci potępili atak milicji i służby bezpieczeństwa na uczestników podobnej demonstracji w Pradze. Do zebranych przemówił radny polskiego pochodzenia Chris Korwin-Kuczyński, domagając się m.in. od rządu federalnego wysłania do rządu komunistycznego w Czechosłowacji jednoznacznego sygnału, iż Kanada nie będzie tolerować łamania praw człowieka w tym kraju.

DWA DODATKOWE PASY STARTOWE DLA LOTNISKA W TORONTO

Federalny minister transportu B. Bouchard oznajmił, że międzynarodowe lotnisko w Toronto otrzyma dwa dodatkowe pasy startowe, aby rozładować korki i opóźnienia w lotach oraz zredukować oczekiwanie pasażerów. Pasy startowe, kosztujące 200 mln dol., będą wybudowane najpóźniej do roku 1994. Jednocześnie minister powiedział, że w celu zmniejszenia tłoku pasażerów na lotnisku port nr 1 i nr 2 zostaną zmodernizowane, a znajdujący się obecnie w budowie port nr 3, zaprojektowany na przyjęcie 7 mln pasażerów rocznie, zostanie oddany do użytku już w połowie przyszłego roku. Rząd przekaże także 20 mln dol. na rozbudowę lotniska w Hamilton, które przejmie część ruchu pasażerskiego lotniska w Toronto. Bouchard dodał, że plan wybudowania nowego lotniska dla Toronto w pobliżu Pickering zostaje zawieszony co najmniej do roku 2000. Międzynarodowe lotnisko w Toronto im. L. Pearsona zostało zaprojektowane przy założeniu ruchu pasażerskiego na poziomie 3-4 mln osób rocznie, gdy od kilku już lat lotnisko przyjmuje około 12 mln pasażerów rocznie. Grupy mieszkańców z domów znajdujących się w pobliżu lotniska zapowiedziały ostrą walkę z planem zwiększenia ruchu samolotów na lotnisku i rozbudowę lotniska. Walkę przeciwko planowi zapowiedział także B. Sinclair, burmistrz Etobicoke, dzielnicy Toronto graniczącej z lotniskiem (nasz komentarz na str. 2).

KANADA PRZYJMIE WIĘCEJ IMIGRANTÓW!

Minister imigracji B. McDougall wydała pracownikom ministerstwa

polecenie przygotowania na wiosnę przyszłego roku 5-letniego planu przyjęcia przez Kanadę znacznie większej rocznej liczby imigrantów niż dotychczas. Ministerstwo skonsultuje przedstawicieli ponad 600 organizacji etnicznych, kościelnych i społecznych w sprawie zwiększenia poziomu imigracji do Kanady. Podjęta zostanie także przez rząd federalny akcja wyjaśniająca społeczeństwu kanadyjskiemu konieczność zwiększenia napływu imigrantów. Akcja ta przyczynić się ma do zmniejszenia rasistowskich reakcji wśród Kanadyjczyków na zwiększoną liczbę imigrantów z niektórych regionów świata. W roku bieżącym Kanada przyjmie 160 tys. imigrantów. Przypuszcza się, że McDougall podniesie tę liczbę o 50-100 tys. imigrantów więcej rocznie.

5 LAT WIEZIENIA DLA KATOLICKIEGO KSIEDZA

50-letni ksiądz L. Buckley został skazany przez sąd w Penticton w Brytyjskiej Kolumbii na 5 lat więzienia za co najmniej 1000 nadużyć i ataków seksualnych na chłopców w Carnbrook i Penticton na przestrzeni 17 lat. Najmłodsza ofiara miała 7 lat. Buckley jest trzecim księdzem katolickim w br., który za przestępstwo seksualne popełnione wobec chłopców bądź młodocianych otrzymał karę 5 lat więzienia. W ciągu ostatnich 12 miesięcy co najmniej 29 księży, zakonników i byłych księży Kościoła rzymskokatolickiego zostało oskarżonych o popełnienie przestępstw seksualnych.

CZY JESTEŚMY PAŃSTEM POLICYJNYM?

Liczba policjantów federalnych, prowincjonalnych i municypalnych w roku 1988 wynosiła 53312, osiągając rekordowy poziom w historii Kanady. W roku ubiegłym 1 policjant przypadał na 486 mieszkańców. Kobiety-policjantki stanowiły 5.1%. W roku ubiegłym 1 policjant wysunął na podstawie kodeksu karnego przeciętnie 45 oskarżeń. Dla porównania w roku 1987 w USA było 550 tys. policjantów, a 1 policjant przypadał na 447 mieszkańców.

KANADA

UPOŚLEDZENI UMYSŁOWO RODZICE WYSTĄPILI DO SĄDU O ZWROT DZIECKA

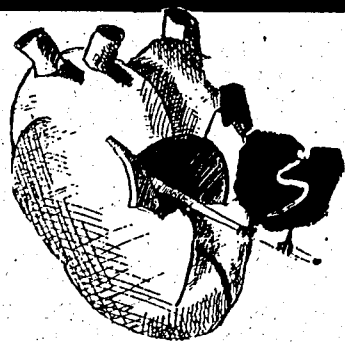
W Winnipeg upośledzeni umysłowo rodzice wystąpili do sądu z pozwem przeciwko prowincjonalnemu urzędowi d/s opieki nad dziećmi i ro-

dziną, domagając się zwrotu swego dziecka, które przed miesiącem, zaraz po porodzie, zostało im przez agencję zabrane. Agencja utrzymuje, że upośledzona umysłowo para nie jest w stanie zapewnić dziecku właściwej opieki.

TO SĄ ZAKUPY!

Szczęśliwa Kanadyjka z Fort Erie po udanych i znacznie tańszych zakupach po drugiej stronie granicy w Buffalo. Celnicy i sprzedawcy w przygranicznych miejscowościach wzdłuż granicy amerykańsko-kanadyjskiej są zgodni, że coraz więcej Kanadyjczyków dokonuje regularnych, codziennych zakupów po drugiej stronie granicy w USA, oszczędzając na tym wystarczająco, by fatyga opłacała się. Zgodnie z kanadyjskimi przepisami celnymi większość tych zakupów jest objęta opłatą celną, ale celnicy przepuszczają Kanadyjczyków z żywnością i towarami codziennego użytku, koncentrując się na osobach próbujących dokonać poważniejszych przestępstw celnych bądź przestępstw karnych, jak np. szmugiel broni bądź nielegalnych imigrantów. Klientów kanadyjskich z pogranicza zaczęły doceniać także amerykańskie sklepy, które wydają coraz większe sumy na ulotki i reklamę swych produktów. Sprzedawcy kanadyjscy oceniają straty w sprzedaży na setki milionów dolarów. Rada d/s Mleka i Wyrobow Mlecznych w Brytyjskiej Kolumbii szacuje np., że zakupy po drugiej stronie granicy kosztują sprzedawców kanadyjskich rocznie co najmniej 150 mln dol. - o tyle mniej mieszkańcy prowincji kupują mleka, drobiu, masła, jaj, sera itp. w swojej prowincji. Z kolei na skutek zakupów Kanadyjczyków z przygranicznych miast Ontario w USA sprzedawcy artykułów żywnościowych w prowincji szacują, że tracą tygodniowo w Niagara Falls - 300 tys. dol., w Sault Ste. Marie - 250 tys. dol., w Fort Erie - 100 tys. dol., w Windsor - 350 tys. dol. i w Cornwall - 40 tys. dol. Kanadyjczycy z pogranicza wyjaśniają, że dokonują zakupów w USA nie tylko z powodu niższych cen żywności, ale także z powodu niższych cen benzyny, wygodniejszych godzin otwarcia amerykańskich sklepów (czynnych także w niedziele) oraz możliwości kupowania żywności na karty kredytowe.

Zgodnie z coroczną tradycją - z prawie każdego miasta i miasteczka, wyruszyli pielgrzymi, aby 15 sierpnia wziąć udział w uroczystości Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny na Jasnej Górze. W jasnogórskim sanktuarium spodziewanych było około 150 tys. uczestników. Najdłuższą drogę miała do pokonania grupa 1450 osób ze Świnoujścia, 615 km przeszli w ciągu 21 dni. Mszę św. celebrował biskup Stanisław Nowak. Homilię wygłosił Prymas Polski kardynał Józef Glemp. Prymas wystąpił również z apelem, utworzenia w każdym mieście instytucji charytatywnych mających nieść pomoc ludziom biednym. Uroczystości zakończyło odśpiewanie "Boże coś Polskę".

"Umarli mają spokój, żywym pozostaje koszmar" - to gorzka prawda. Polak, aby sprowadzić zwłoki swojego bliskiego, który zmarł poza granicami kraju - musi zapłacić za trumnę, transport i załatwienie formalności ok. 2 milionów złotych - i to najczęściej w ciągu 1 dnia. Kremacja i pochówek w miejscu śmierci - na wspólnym cmentarzu dla ubogich i cudzoziemców, których rodzin nie stać na opłacenie transportu zwłok do Polski, jest tańsza. Żeby sprowadzić zwłoki do Polski trzeba się zwrócić do firmy BONGO, państwowego monopolisty w tej dziedzinie, który dyktuje ceny. Oczywiście wygodniej to załatwić i taniej z zagranicy. Ale Polak zarabiając przeciętnie ok. 100 tys. zł. miesięcznie nie jest po prostu w stanie zapłacić owych 2 milionów i to natychmiast.

W Sejmie złożyła wizytę grupa Knesetu (parlament Izraela). Grupa ta została przyjęta przez marszałka Sejmu Mikołaja Kozakiewicza i marszałka Senatu Andrzeja Stelmachowskiego.

Delegacja Kongresu USA na czele z przewodniczącym Komisji Kongresu d/s Energii i Handlu Johnem B. Dingellem przebywała na terenach byłego niemieckiego obozu zagłady Auschwitz-Birkenau w Oświęcimiu. Kongresmeni złożyli kwiaty na dziedzińcu bloku 11, pod ścianą śmierci oraz pod Międzynarodowym Pomnikiem Ofiar Faszyzmu w Brzezince.

Prasa oficjalna odnotowała uroczystość jaka odbyła się 15 sierpnia w Rybieniu Leśnym pod Wyszowem. Odbyło się tam odsłonięcie pomnika polskich jeńców wojennych, którzy zginęli w wojnie z bolszewikami w 1920 roku. "Pomnik ów - powiedział kpt. Mirosław Wyszynski, oficer AK - wystawiony został dla uczczenia pamięci siedmiu polskich żołnierzy jeńców armii radzieckiej, których 17.VIII.1920 r. tuż przed odwołaniem po przegranej bitwie warszawskiej zamordowano w niezwykle brutalny sposób".

W 1940 r. pomnik ów nowa władza uznała za historycznie "niesłuszny" i kazała go zniszczyć. Mieszkańcy jednak ukryli go. Pomnik zamurowano w schodach urzędowego budynku, gdzie leżał do 3 marca br., a teraz został przywrócony społeczeństwu. Po mszy odbył się apel poległych. Honorowym gościem tych religijnych uroczystości był 94-letni dowódca kompanii w czasie wojny 1920 r. - mjr Władysław Kamirski.

18 sierpnia prezydent Wojciech Jaruzelski przyjął, przebywającą w Polsce, delegację Senatu Stanów Zjednoczonych Ameryki z przewodniczącym dyscyplinarnym demokratycznej większości w Senacie na czele. Szczególny akcent w rozmowach położono na problematykę współpracy gospodarczej, a także na kontakty między parlamentami obu państw. Podkreślono znaczenie wizyty prezydenta Georga Busha w Polsce w lipcu tego roku. Na spotkaniu obecny był ambasador USA John R. Davis.

Przedstawiciele Komitetu Porozumiewawczego Stowarzyszeń Twórczych i Towarzystw Naukowych, którego przewodniczącym w latach 1980-81 był prof. Klemens Szaniawski, złożyli

ponownie wniosek o rejestrację.

Prokuratura Rejonowa Poznań - Stare Miasto umorzyła śledztwo przeciwko funkcjonariuszom ZOMO, którzy podczas demonstracji pobili radnego Miejskiej Rady Narodowej w Poznaniu Michała Downarowicza. Sąd Rejonowy utrzymał w mocy postanowienie Prokuratury.

15 sierpnia na zaproszenie głowy Kościoła Prawosławnego w Polsce przybył do Warszawy metropolita lwowski Nikodem, członek Świętego Synodu Patriarchatu Moskwy. Weźmie on udział w uroczystej liturgii na Górze Grabarce, kończącej doroczną pielgrzymkę polskich wyznawców prawosławia, a także w poświęceniu domu starców Kościoła Prawosławnego w Stanisławowie oraz w licznych nabożeństwach. Poprzednia wizyta metropolity Nikodema miała miejsce w grudniu ub.r. i była związana z zakończeniem obchodów 1000-lecia Chrztu Rusi.

Na Wzgórzach Szpetalskich we Włocławku odbyły się uroczystości upamiętniające walki obronne, toczone tam w okresie od 16-19 sierpnia 1920 r. przez Wojsko Polskie z nacierającą wówczas Armią Czerwoną. Uroczystą mszę polową celebrował ordynariusz diecezji włocławskiej biskup Henryk Muszyński. Odbył się też apel poległych.

Niedawno powstałe w Katowicach Stowarzyszenie Przyjaciół Wojciecha Korfańskiego zorganizowało ogólnopolskie uroczystości związane z 50-rocznicą jego śmierci. Na grób ojca przybyły z USA jego córki Maria Ullman i Halszka Kozłowska. Uczestnicy uroczystości wzięli również udział w mszy, którą w katowickiej katedrze odprawił biskup Damian Zimon.

W Ulanowie (woj. tarnobrzесьkie) odsłonięto pomnik papieża Jana Pawła II. Autorem i fundatorem pomnika jest Andrzej Pityński, absolwent krakowskiej ASP, stale zamieszkujący w USA.

Tegoroczne obchody Dnia Lotnictwa odbyły się w Poznaniu. Z tej okazji odbył się zlot pokoleń kadr lotnictwa polskie-

go, w którym wzięli udział reprezentanci wszystkich pokoleń spod znaku biało-czerwonej szachownicy.

20 sierpnia przybył do Warszawy na zaproszenie kierownika Urzędu do spraw Wyznań ministra Władysława Loranca z rewizytą minister religii Izraela Zevulun Hammer. Jest to pierwsza od ponad 20 lat oficjalna wizyta członka rządu Izraela w naszym kraju. Podczas niej będą kontynuowane rozmowy na temat współdziałania w zachowaniu, renowacji i udostępnianiu zabytków religii żydowskiej w Polsce. Izraelski gość złożył kwiaty na płycie Grobu Nieznanego Żołnierza oraz pod pomnikiem Bohaterów Warszawskiego Getta.

Prokuratura Wojewódzka w Jeleniej Górze - została poinformowana przez konsulat generalny PRL w Nowym Jorku o prowadzonym przez miejscową policję śledztwie w sprawie śmierci dwóch Polaków. Obaj, z nieustalonych przyczyn, znaleźli się w nocy w jednej z najbardziej niebezpiecznych dzielnic Nowego Jorku - Bridgeport, gdzie zostali zastrzeleni.

Z okazji przypadającej 23 sierpnia 50 rocznicy podpisania paktu Ribbentrop-Mołotow, na placu zamkowym w Warszawie 20 sierpnia odbył się wiec zorganizowany przez Polską Partię Socjalistyczną - Rewolucja Demokratyczna. Manifestacja przebiegała w spokojnej atmosferze.

17 sierpnia na posiedzeniu Sejmu - ukonstytuowała się Komisja Nadzwyczajna do Zbadania Działalności Ministerstwa Spraw Zagranicznych. Przewodniczącym Komisji wybrany został Jan Rokita (OKP), a wiceprzewodniczącymi posłowie: Stanisław Gabrielski (PZPR) i Marian Kędziński (ZSL). W skład komisji weszli także: Szczepan Balicki (PAX), Maciej Bednarkiewicz (OKP), Aniela Bułaka (ZSL), Włodzimierz Cimoszewicz (PZPR), Marian Janicki (PZPR), Piotr Kołodziejczyk (PZPR), Krzysztof Komornicki (PZPR), Andrzej Konopka (SD), Tadeusz Kowalczyk (OKP), Edmund Krasowski (OKP), Jan Lityński

(OKP), Edward Mueller (OKP), Wojciech Solarewicz (OKP), Jan Sroczyński (PZPR), Józef Starczynowski (PZKS), Janusz Szymański (PZPR), Ryszard Wojciechowski (PZPR), Jerzy Wuttke (OKP), Ryszard Zieliński (UChS), Jan Zukowski (ZSL).

MUSW pod nadzorem Prokuratury Rejonowej w Sopocie prowadzi intensywne śledztwo w sprawie ustalenia sprawców umyślnej dewastacji miejscowego cmentarza żołnierzy radzieckich poległych w marcu 1945 r. podczas walk o wyzwolenie Wybrzeża.

16 sierpnia prymas Polski kardynał Józef Glemp rozmawiał z prezydentem Wojciechem Jaruzelskim o sytuacji w Polsce, a z ambasadorem ZSSR Włodzimierzem Browikowem o profanacji grobów radzieckich żołnierzy w Sopocie.

"Dni sierpniowe 1989 r. są kontynuacją uroczystości w 1981 r. i późniejszych, systematycznie organizowanych w latach 1982-1988. Podobieństwo polega na świadomości "początków". Nowy etap naszych dziejów rodzi się długo i w wielkim bólu. Upłynęło dziewięć lat od 1980 r., a ciągle jesteśmy na początku drogi. To wielu z nas osłabia i zniechęca. Oby tegoroczne dni sierpniowe dodały wiary tym, którzy osłabli, dodały nadziei tym, którzy zwątpili. Oby dodały nam wszystkim sił do zrobienia kroku naprzód na tym nowym etapie dziejów" - Lech Wałęsa.

W związku z ogólnopolską akcją protestacyjną pracowników drogownictwa na tle płacowym, 17 bm. o godz. 13, rozpoczęli oni blokadę drogi nr 7 Warszawa-Elbląg-Gdańsk w miejscowości Marzewo na granicy województw elbląskiego i olsztyńskiego. Blokada trwała do godz. 15.00. Przepuszczane były jedynie pojazdy pogotowia ratunkowego, straży pożarnych, itp.

Podpisaniem protokołu uzgodnień między Ogólnopolskim Komitetem Strajkowym a Zarządem Głównym RSW "Prasa-Książka-Ruch" zakończył się 17 bm. strajk okupacyjny załogi w Prasowych Zakładach Fotopoligraficz-

nych w Gdańsku. Oznacza to również przerwanie akcji protestacyjnej w innych zakładach poligraficznych RSW w kraju.

Polskie Stronnictwo Ludowe wznowiło działalność. 15 sierpnia br. członkowie zniszczonego w 1949 roku PSL Batalionów Chłopskich, Związku Młodzieży RP "Wici", a także członkowie ZSL - na apel gen. Franciszka Kamińskiego, komendanta głównego BCH, uchwalili Deklarację o wznowieniu działalności Polskiego Stronnictwa Ludowego. Stronnictwo zamierza być partią polityczną ogólnonarodową, ale w centrum zainteresowania stawia rolnictwo i wieś. Powołano 21-osobowy Tymczasowy Komitet Wykonawczy z gen. F. Kamińskim jako prezesem honorowym.

W Cieszynie, w polskiej części miasta odbyła się manifestacja w rocznicę inwazji wojsk Układu Warszawskiego na Czechosłowację. Manifestację zorganizowali działacze i harcerze ziemi cieszyńskiej, Komitet Obywatelski Solidarność i Polsko-Czechosłowacki Komitet Solidarność. Wzięli w niej udział posłowie Józefa Hennelowa, Grażyna Stanisłewska, Janusz Okrzeszek i Jacek Kuroń oraz senatorowie Krzysztof Kozłowski, Karol Niewiński i Maciej Chrzanowski. Poseł Jacek Kuroń potępił inwazję i stwierdził, że polski udział w niej odbył się bez zezwolenia społeczeństwa.

Władysław Siła-Nowicki, prezes tymczasowego Zarządu Głównego Stronnictwa Prac złożył oświadczenie, w którym stwierdza, że: "w związku z licznymi zapytaniem dotyczącymi mojego spotkania z gen. Czesławem Kiszczakiem, w dniu 8 sierpnia br., pragnę poinformować, że mój rozmówca przedstawił mi propozycję wzięcia udziału w formowaniu przez niego rządu." Nowicki powiedział, że odmówił tej propozycji, jako że Stronnictwo Pracy jakie reprezentuje jest wobec komunistów partią opozycyjną. Siła-Nowicki poinformował, że jego poglądy jakie wyraził w wywiadzie dla PAP w dniu 9 sierpnia br. są jego oso-

KULTURA

bistymi, a nie partyjnymi, i że je w pełni podtrzymuje. Siła-Nowicki związał się ostatnio z grupą domagającą się wolnych wyborów w związku zawodowym "Solidarność" i przywrócenia statutu z 1980 r.

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej W. Miynarczyk spotkał się z ambasadorem USA J.R. Davisem, oraz przedstawicielami wspólnej komisji ds. pomocy humanitarnej. Komisja ta została powołana w lipcu br. umową między USA i PRL. Spotkanie miało charakter wstępny. Wymieniono poglądy na temat: powołania rady i sekretariatu Komisji.

AMNESTIA. Na prośbę PCK o podjęcie aktu humanitarnego w związku z 70-leciem Czerwonego Polskiego Krzyża ma nastąpić prezydencka amnestia dla inwalidów, emerytów, opiekunów dzieci i młodocianych. Prezydent zamierza skorzystać z prawa łaski w formie darowania kary osobom przebywającym w więzieniu zaliczającym się do I i II grupy inwalidzkiej, osobom w wieku emerytalnym, a więc 60 lat dla kobiet i 65 dla mężczyzn, osobom, które sprawują pieczę nad dziećmi w wieku do 18 lat oraz wszystkim tym przestępcom, którzy popełnili czyn karalny przed 18 rokiem życia.

Prezydent zobowiązał do wszczęcia postępowania ulaskawiającego w stosunku do powyższych kategorii osób. Postępowanie ulaskawiające obejmie też osoby prawomocnie skazane do 20 lipca br. na kary bezwzględnej pozbawienia wolności nie przekraczające 3 lat lub kary aresztu orzeczone za występki i wykroczenia, z wyłączeniem skazanych, którzy dopuścili się przestępstw w warunkach recydywy.

Obok "Gazety Wyborczej" i tygodnika "Solidarność" powstało kolejne pismo - organ NSZZ "Solidarność" - tygodnik Pomorza Zachodniego "Jedność". Jest on kontynuacją pisma "Solidarność" sprzed stanu wojennego, nosi numer 1/70/, rok trzeci, objętość stanowią 4 strony małego formatu, cena 60 zł, nakład 40 tys. egz.

Zakończył się 44 już Festiwal Chopinowski w Dusznikach Zdroju. Większość koncertów odbywała się w starym "dworku Chopina", gdzie przed 163 laty dał 2 koncerty dobroczynne przebywający na kuracji 16-letni Fryderyk. W tegorocznym Festiwalu udział wzięli: Andrew Wilde (W. Brytania), Ricardo Zadra (Włochy), Livia Rev. (Francja), Ramon Coll (Hiszpania), Andreas Pistorius (NRD), Ronald Brautigan (Holandia), Tatiana Szebanowa (ZSRR). Z polskich pianistów wystąpili: Marek Drewnowski, Edward Wolanin, Paweł Skrzypek i Ewa Bauer.

Ogórkowy sezon teatralny wczasowicze usiłują wynagrodzić sobie w kinach. W sierpniu weszły na ekrany polskich kin filmy: "Czarownice z Eastwick" Georga Millera, "Podejrzany" Petera Yatesa, "Chora z miłości" z Nastasją Kinsky (franc.), "Krzyk i krzyk" Zsolta Kovácsa (węg.), "Pociąg pośpieszny" Borysa Jaszyna (radz.), "Bez zadraśnięcia" Zako Cheskija (bułg.), "Poskromienie złoślika" Marii Polednakowej (CSRS), "Kormoran" Antona Tomasica (jugosł.). Polskie premiery sierpnia to: "Konsul" Mirosława Borka i "Stan wewnętrzny" Krzysztofa Tchórzewskiego z Krystyną Jandą w roli samotnej żeglarki odbywającej rejs dookoła świata.

W Paryżu ogłoszono wyniki wyborów do Akademii Esperanckiej, w której skład wchodzi 45 najwybitniejszych znawców języka esperanto z różnych krajów - językoznawców, pisarzy, autorów podręczników i słowników. W ostatnich wyborach największą liczbę głosów otrzymał dziennikarz z Radia Polonia, red. Andrzej Pettyn. Polak jest autorem 33 podręczników, słowników, i innych publikacji do nauki esperanto, z których część ukazała się w Chinach, Finlandii, Japonii i USA.

Zakończyły się koszalińskie spotkania filmowe "Młodzi i film". Tegoroczną nagrodę główną młodzież przyznała filmowi "Ostatni dzień" w reżyserii Magdaleny Łazarkiewicz.

XXVI Międzynarodowy Festiwal Mu-

zyczny - "Sopot 89". Pierwszy dzień Festiwalu - to "Estrady świata". Drugi - "Promocja Polska". Trzeci to - konkurs o Grand Prix. Na zakończenie Festiwalu odbyła się wielka "Gala". Wystąpili w tym dniu laureaci głównych nagród dwóch poprzednich dni - Mieczysław Szczepniak i norweski zespół "Dance With a Stranger" oraz zdobywcy różnorodnych wyróżnień i nagród rzeczowych, przyznanych przez licznych w tym roku sponsorów festiwalu oraz gwiazdy, spośród których największym zainteresowaniem młodocianą widownię czekała na CC, Catch.

Nowe twarze, nowe pomysły, nowy festiwal - tak zapowiadał tegoroczny "Sopot 89" jego prezydent Wojciech Korzeniowski. Czy rzeczywiście tak było? Czy ta zmiana formuły okazać się miała lekiem na wszystko, co do tej pory było niedobre? Podporządkowanie wszystkiego, co dzieje się na estradzie, wymogom transmisji telewizyjnej to powracający temat każdego festiwalu. Cierpiała choreografia, teraz mamy dźwięk w play-backu. Nie obrodziły gwiazdy - oto mankamenty tegoroczne. Najpierw dowiedzieliśmy się, że nie będziemy oglądać Briana Ferry, potem Boba Geldofa, w końcu okazało się, że nie przyjedzie Basia Trzetrzelewska (Bazial!), której zaproponowano przelot specjalnym samolotem.

Doskonałym pomysłem było wprowadzenie Festiwalu z Opery Leśnej. Imprezy towarzyszące jak: zorganizowane z rozmachem targi "Sopot-Expo", Jarmark Festiwalowy na molo, codzienne pokazy mody w hotelu Grand i w Teatrze Kameralnym - to imprezy bardzo udane.

Ale Festiwal nie zakończył się jednak wraz z ostatnimi dźwiękami sygnału muzycznego. Tuż po koncercie, na terenach wyścigów konnych rozpoczął się całonocny bal country. Najbardziej stosownym strojem był... uniform kowbojski. Bawiono się doskonale za... 50 tys. złotych - wydane na bilet wstępu dla jednej osoby.

Wykonane pod dyktando kompozytorów dzieła Leonarda Bernsteina i Krzysztofa Pendereckiego, a także utwory Ludwika van Beethovena, Fryderyka Chopina, Gustawa Beklera i Ar-

nolda Bëhoenberga wypełnią program uroczystego koncertu, który odbędzie się 1 września w Teatrze Wielkim w Warszawie dla uczczenia 50 rocznicy wybuchu II wojny światowej. Dla koncertu pozyskano również: Liv Ullmann, Barbarę Hendricks, Hermanną Preya, Lukasa Foss, solistów Toelzer Enabenchera, a także Antoniego Wita, Marka Drewnowskiego, Piotra Nowackiego, Wielką Orkiestrę Symfoniczną PRiTV, chóry Filharmonii Poznańskiej, Harcerski Chór Chłopięcy Teatru Wielkiego w Warszawie oraz Polsko-Amerykański Chór Chłopięcy w Warszawie. Narratorem i komentatorem wyświetlanych w tym programie dokumentalnych filmów ukazujących groźbę wojny - będzie były więzień Oświęcimia, pochodzący z Polski, Samuel Pisara. Koncert jest realizowany we współpracy producentów telewizyjnych ze Stanów Zjednoczonych, RFN, Wielkiej Brytanii, Austrii i Polski. Bezpośredni przekaz satelitarny przeprowadzą sieci telewizyjne ponad 20 krajów, transmitować też będzie TVP i inni członkowie Interwizji. Wszyscy wykonawcy, jak i organizatorzy postanowili przekazać swoje honoraria oraz wpływy na fundusz UNICEF.

Warszawski koncert będzie jednocześnie inauguracją XXIV Międzynarodowego Festiwalu "Wrocławia Cantans".

W wieku 83 lat zmarł w Warszawie wybitny rzeźbiarz Alfons Karny. Wśród jego prac jest "Galeria Polaków" - zespół 300 głów i popiersi wybitnych postaci dawnych i współczesnych.

GOSPODARKA

Centrum Badań Opinii Społecznej przeprowadziło sondaż na temat stosunku do sklepów Pewexu. 10,4% aprobuje je bez zastrzeżeń, 70% nie korzysta w ogóle z tej formy zakupów, a ponad 18% korzysta tylko sporadycznie. Wynika z tego, że rozszerzanie sieci sklepów dewizowych jest społecznie niepożądane.

Podwyżki emerytur i rent od 1 lipca - pieniądze we wrześniu. Wskaźnik waloryzacji podstaw wymiaru emerytur i

rent wyniesie 120 proc., a waloryzacja obejmie wszystkie emerytury i renty przyznane do 30 czerwca br., a jest ich ok. 6.8 mln. Wzrosną również dodatki pielęgnacyjne dla inwalidów I grupy, osób, które przekroczyły 75 lat życia i dla inwalidów wojennych I grupy. Zasiłki pogrzebowe wypłacane po śmierci emeryta-rencisty wzrastają do 336 tys. zł.

Do sierpniowych wczasów dopłaca tylko "indywidualni". Wzrost cen żywności, a tym samym wzrost cen skieroowań na wczasy i kolonie pokryją zakłady pracy, a w przypadku Harcerskiej Akcji Letniej - urzędy wojewódzkie. Ci, którzy wypoczywają na samodzielnie organizowanych wczasach czarno widzą dalszy pobyt. Dopłaty na turnusach organizowanych przez biura podróży wyniosą od kilkunastu do kilkudziesięciu tysięcy złotych. Pociągi pełne są więc powracających z kwatery prywatnych nad morzem i w górach.

W pierwszym półroczu br. przez szczyńskie przejście graniczne przewieziono prawie 6 tys. samochodów, podczas gdy w tym samym okresie w roku ub. - 418 pojazdów.

W wyniku decyzji władz bułgarskich została przywrócona możliwość realizowania przez obywateli PRL talonów NBP uprawniających do wymiany waluty polskiej na lewa, przy przejazdach tranzytem przez terytorium Bułgarii.

Czesne w pierwszych dwóch szkołach prywatnych rozpoczynających działalność w Warszawie waha się od 15 do 25 tys. Nauczycielom oferuje się pensje ok. 130 tys. zł.

Według informacji GUS-u deficyt budżetowy osiągnął już wielkość prawie 5 bilionów zł. Obywatele na różnych książeczkach oszczędnościowych posiadają 5 bilionów zł oraz "w kieszeni" dodatkowo ponad 3,5 biliona. Na koncie dolarowych Polacy zgromadzili blisko 4 miliardy dolarów. Ile dolarów mamy jeszcze w kieszeni, GUS nie podaje.

Lech Wałęsa zwrócił się do banków zachodniemieckich o utworzenie w Polsce swych oddziałów. Wałęsa zadeklarował, że Polacy są w posiadaniu dużej ilości gotówki, którą obawiają się zdeponować w bankach państwowych PRL.

CENY:

Dolar amerykański - 7000 zł skup, 7200-7400 sprzedaż.

Kostka masła: 1250 zł

kilo cukru (na bazarze) - 1250 zł.

Brakuje nadal zapalek, cukru, mleka w proszku, sanitariatów, podstawowych leków, takich jak aspiryna, środki przeciwbólowe, przeciwprzebiegniowe i niektóre witaminy i maści. Często brakuje chleba.

W wielu zakładach przemysłowych Polski kontynuowane są bądź rozpoczęły się akcje strajkowe. Akcje te objęły po raz pierwszy trzy kopalnie węgla kamiennego na Górnym Śląsku. Działacz NZSS Solidarność Adam Kowalczyk oświadczył, że Solidarność jest przeciwna strajkom w obecnej sytuacji politycznej i gospodarczej. Strajkują również załogi zakładów koksowniczych w Dąbrowie Górniczej i siłowni w Tarnowskich Górach. Akcja strajkowa została podjęta także przez robotników zaopatrujących stalownię w hucie Katowice. 22 sierpnia odbył się strajk ostrzegawczy w elektrowni Bełchatów. Strajk podjęła załoga przedsiębiorstwa komunikacyjnego w Kielcach oraz załoga zakładów przemysłu bawełnianego Andropol w Andrychowie. Wiele zakładów na terenie całej Polski zapowiedziało strajki, jeśli władze nie podejmą z załogami rozmów w sprawie wysuwanych żądań.

MSZA ZA OJCZYZNĘ
odprawiona zostanie w kościele
św. Teresy, róg Lakeshore
i 10th Street
w dniu 27 sierpnia, niedziela,
godz. 12:00.
Serdecznie zapraszamy
Komitet Organizacyjny Mszy
PCAG
Duchowieństwo
Rzymskokatolickie

TADEUSZ MAZOWIECKI KANDYDATEM NA PREMIERA

Tadeusz Mazowiecki ma zostać w najbliższych dniach pierwszym niekomunistycznym premierem PRL, z szansą na utworzenie solidarnościowego rządu w koalicji z SD i ZSL, jak również z kilkoma ministerstwami kontrolowanymi przez PZPR. A oto zbiór faktów, które wyprzedziły wyłonienie Mazowieckiego jako kandydata:

PO REZYGNACJI KISZCZAKA OŚWIADCZENIE WAŁĘSY

"Oświadczenie gen. Czesława Kiszcza deklaruje gotowość rezygnacji z kontynuowania misji utworzenia rządu i funkcji premiera przyjąłem jako wynikające z poczucia odpowiedzialności za Polskę, posunięcie mające na celu otwarcie nowych możliwości rozwiązania obecnego kryzysu rządowego. Podtrzymuję jednocześnie w pełni stanowisko wyrażone w oświadczeniu z 7 sierpnia br. Rząd odpowiedzialności narodowej powołany z zachowaniem respektu dla prerogatyw prezydenta PRL przez koalicję "Solidarności", ZSL i SD jest dziś jedyną szansą zmiany groźnego dla kraju biegu wydarzeń". Oświadczenie zostało złożone przez Lecha Wałęsę podczas jego pobytu w Gdańsku. W tym czasie, w Warszawie, trwają rozmowy doradców Solidarności z przedstawicielami SD i ZSL, będące kontynuacją spotkania ich z Wałęsą.

STANOWISKO SEKRETARIATU CK SD

"Należy zrobić wszystko dla zrealizowania propozycji Lecha Wałęsy."

TADEUSZ MAZOWIECKI, urodzony w Płocku 17 kwietnia 1927 r., ukończył studia na wydziale prawa Uniwersytetu Warszawskiego. W 1956 r. współorganizator warszawskiego KIK, wieloletni członek jego Zarządu, obecnie wiceprezes. Współtwórca i wieloletni redaktor naczelny (1958-81) miesięcznika "Więź". Członek PEN-Clubu, laureat m.in. nagrody im. Andrzeja Struga. Poseł na Sejm w latach 1961-1971, sygnatariusz interpelacji poselskiej koła "Znak" - wystosowanej w sprawie wydarzeń marcowych 1968. W sierpniu 1980 roku jako inicjator apelu intelektualistów solidaryzujących się ze strajkującymi robotnikami pojechał do Stoczni Gdańskiej i został Przewodniczącym Komisji Ekspertów MKS. Od 1980 r. doradca NSZZ "Solidarność". W 1981 r. został redaktorem naczelnym "Tygodnika Solidarność", który był wydawany do czasu wprowadzenia stanu wojennego. 13 grudnia 1981 r. internowany - do 24 grudnia 1982. Był jednym z inicjatorów Okrągłego Stołu, przewodniczącym zespołu d/s pluralizmu związkowego, oraz koordynatorem zespołów negocjujących strony opozycyjne. Jest również od początku czerwca 89 redaktorem naczelnym wznowionego z numerem 38 "Tygodnika Solidarność". Wdowiec, ma trzech synów i czworo wnucząt.

SEKRETARIAT NK ZSL

"Rozmowy oceniamy pozytywnie, będziemy je kontynuować."

WAŁĘSA:

16 sierpnia. "Nie chciałem, nie chcę i nie będę premierem. Proszę i wzywam was stworzyć koalicję. Kraj potrzebuje nowych układów i nowych rozwiązań".

JARUZELSKI:

Zwraca się z otwartym apelem do OKP, SD i ZSL o przeciwdziałanie polityczno-społecznym emocjom, które utrudniają porozumienie narodowe. Prezydent proponuje wspólne spotkanie poświęcone znalezieniu racjonalnych rozwiązań.

KOALICJI DZIEŃ PIERWSZY

Oficjalny komunikat z rozmów: Wałęsa - Malinowski - Józwiak, 18 sierpnia: "W poczuciu odpowiedzialności za wyprowadzenie Polski z kryzysu gospodarczego wyrażono gotowość sformowania rządu koalicyjnego odpowiedzialności narodowej zgodnie z propozycją Lecha Wałęsy".

Prezydent Jaruzelski przyjął przywódców PZPR, ZSL, SD i "Solidarności" wobec których Czesław Kiszcza zrezygnował ponownie z misji utworzenia rządu. Prezydent zapowiedział desygnowanie kandydata "Solidarności" na premiera. Solidarność wysuwa propozycję objęcia przez PZPR dwóch do trzech kluczowych ministerstw gwarantujących utrzymanie instytucji prezydenckich i układów międzynarodowych. Mowa o Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Obrony Narodowej.

Wieczorem tego samego dnia, nieoficjalna wiadomość, Tadeusz Mazowiecki kandydatem na premiera.

Tadeusz Mazowiecki oświadcza dziennikarzom, że przyjmuje kandydaturę.

20 sierpnia: Prezydent Jaruzelski oficjalnie proponuje urząd premiera Tadeuszowi Mazowieckiemu.

21 sierpnia: PZPR wysuwa dalsze żądania co do składu przyszłego rządu, domagając się oprócz wymienionych wyżej ministerstw również kontroli nad prasą, radiem i telewizją (obecnie w gestii Urbana) oraz Ministerstwo Spraw Zagranicznych.

Do podziału wg najnowszych informacji zostało 18 ministerstw.

KOŚCIÓŁ POPARŁ

Ksiądz Alojzy Orszulik zastępca sekretarza Episkopatu Polski powiedział w wypowiedzi dla "Gazety Wyborczej", że wyraża głęboką radość z powodu mianowania przez prezydenta PRL na stanowisko prezesa Rady Ministrów pana Tadeusza Mazowieckiego. "Ta decyzja ma przełomowe znaczenie w powojennej historii naszego kraju. Mam nadzieję, że będzie ona dla Polski owocna. Tadeusz Mazowiecki jest człowiekiem znanym z prawości, sumienności i konsekwencji w działaniu. Mogłem się o tym przekonać, gdy poznałem go bliżej w czasie rozmów prowadzonych w okresie przygotowywania okrągłego stołu. Okazał się wówczas znakomitym negocjatorem, umiejącym znaleźć płaszczyznę porozumienia ze swymi rozmówcami. Myślę także, że prawość Tadeusza Mazowieckiego wynika także z jego przekonania religijnego i z praktykowania swej wiary na co dzień. Fakt, iż bezpośrednio po rozmowie z prezydentem Wojciechem Jaruzelskim nowo desygnowany premier udał się do Prymasa Polski, aby upewnić się w modlitwie, oznacza poparcie najwyższych władz kościelnych w Polsce dla jego kandydatury".

STELMACHOWSKI ZASKOCZONY

Marszałek Senatu Andrzej Stelmachowski powiedział, że gdyby jeszcze miesiąc temu ktoś mu powiedział, że premierem zostanie niekomunista sądziłby, że jest to nieporozumienie. Stelmachowski podkreślił, że posunięcie Lecha Wałęsy doprowadzające do mianowania Mazowieckiego na premiera zaskoczyło nawet jego, starego wygę politycznego. Marszałek dodał, że podziwia odwagę Tadeusza Mazowieckiego, iż podjął się pełnienia urzędu premiera w tak krytycznym dla kraju momencie. Jednakże jego wybór będzie zwrotem dla kraju tylko wtedy, kiedy nie zepchnie się PZPR do pełnej opozycji i da się jej więcej ministerstw niż tylko obrony i spraw wewnętrznych.

Amerykański departament stanu wyraził nadzieję, że obecne wydarzenia w Polsce zapoczątkują nową epokę zgodnie z demokratycznymi tradycjami i aspiracjami polskiego społeczeństwa.

Prezydent PRL W. Jaruzelski skierował 21 sierpnia do marszałka Sejmu Mikołaja Kozakiewicza pismo zawierające wniosek o odwołanie Czesława Kiszcza z związku ze złożoną przez niego rezygnacją ze stanowiska prezesa Rady Ministrów oraz wniosek o powołanie na stanowisko premiera Tadeusza Mazowieckiego.

Prezydium NK ZSL zapoznano się 21 sierpnia z przebiegiem rozmów w sprawie utworzenia nowego rządu. Stwierdzono, że rząd pod przewodnictwem premiera Tadeusza Mazowieckiego z udziałem wszystkich reformatorskich sił zasiadających w parlamencie ma szansę być skutecznym rządem o szerokiej bazie społecznej, zdolnym do wyprowadzenia kraju z kryzysu gospodarczego.

Lech Wałęsa wezwał PZPR do podjęcia współpracy w tworzeniu nowego rządu koalicyjnego. W oświadczeniu złożonym 21 sierpnia w Gdańsku przewodniczący Solidarności podkreślił, że partia powinna powstrzymać się od pogłębiania trudności i pomóc w zbudowaniu programu głębokich reform politycznych i gospodarczych. Wałęsa stwierdził, że PZPR powinna zaprzestać walki o utrzymanie stanowisk.

Przewodniczący Parlamentarnego Klubu Obywatelskiego Bronisław Gerek oświadczył w wywiadzie dla radia francuskiego, że partia domaga się utrzymania w swych rękach również ministerstwa spraw zagranicznych oraz Komitetu d/s Radia i Telewizji. Gerek podkreślił, że Komitet d/s Radia i Telewizji nie może pozostać w rękach partii.

Przywódca ZSSR M. Gorbaczow odbył 22 sierpnia półgodzinną rozmowę telefoniczną z I sekretarzem KC PZPR M. Rakowskim informując go, że socjalizm w Polsce powinien zostać utrzymany, a partia nadal powinna być siłą kierowniczą.

JARUZELSKI W OCZACH ZACHODU

Wybrany prezydentem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej Wojciech Jaruzelski od pierwszej chwili znalezienia się w szeregach jej armii, stworzonej i dowodzonej przez bolszewików, zyskał sobie opinię wzorowego żołnierza dzięki ściśłemu stosowaniu się do regulaminów, karności i obowiązkowości. Szybko też dosłużył się stopnia oficerskiego i zaczął robić karierę nie tylko wojskową, ale i polityczną.

Ten 66-letni dziś generał, który kierował państwem w okresie burzliwych lat 80 wzmagającego się i ogarniającego cały kraj ruchu "Solidarności", domagającej się pluralizmu i rozpoczęcia reform coraz bardziej pogarszającego się stanu gospodarki, wprowadził 13 grudnia 1981 roku stan wojenny na rozkaz Moskwy, która nakazała mu zahamowanie ruchu w kierunku przekształcenia struktury podległej sobie Polski z tzw. socjalizmu (czytaj - komunizmu) na demokratyczną.

Nie brak takich, którzy uważają Jaruzelskiego za tego, który uratował w ten sposób Polskę przed zbrojną interwencją sowiecką, która z pewnością utopiłaby w morzu krwi ten "bunt", jasne bowiem było, iż spotka się

ona niechybnie ze zbrojnym oporem. Jednym słowem, twierdzą oni, iż ocalił on w ten sposób kraj, będąc szczerym patriotą, nie tylko przed nieobliczalnymi skutkami wkroczenia Armii Czerwonej, ale również i przed politycznym i ekonomicznym chaosem, który powstałby w tym wypadku. Inni twierdzą, że jest on zdrajcą i przysięgł "pachołkiem Moskwy", ślepo wykonującym wszystkie, płynące z niej rozkazy.

Jaruzelski nie jest człowiekiem łatwym do zrozumienia. Nie ma przyjaciół i osób zaufanych, którzy by się ośmielili do toczenia z nim rozmów na płaszczyźnie prywatno-towarzyskiej na tematy, związane z jego poczynaniami, odnoszącymi się do zagadnień politycznych. To samo dotyczy w równym stopniu nawet członków jego rodziny, którzy, jak można sądzić, mieliby ku temu znacznie łatwiejsze możliwości i okazje.

Oddanie się i posłuszeństwo zwierzchnictwu Moskwy są trudne do zrozumienia - losy jego najbliższych i jego własne w żadnym przypadku nie usprawiedliwiają tego stanowiska.

Gdy 1 września 1939 roku III hitlerowska Rzesza uderzyła całą swą militarną potęgą na Polskę, Jaruzelski miał 16 lat i był uczniem zakonnej szkoły średniej w Warszawie. Pochodził z zamożnych sfer ziemiańskich - rodzice jego mieli piękny majątek, położony w rejonie Lublina.

Wychowany został w duchu katolickim i odznaczał się dużą religijnością. Przebieg wydarzeń wojennych i losy opanowanej przez dwóch zaborców Polski spowodowały, że stał się niewierzącym. Być może także, iż spowodowane to zostało robioną przez niego karierą.

Rodzina jego - ojciec, matka i siostra wraz z nim samym została przez bolszewików wywieziona na Litwę, również zagarnięta przez ZSSR, z której następnie deportowano ją na Syberię, do jednego z obozów pracy przymusowej,

którego więźniowie zatrudnieni byli przy wyrębie lasów. Położony on był na południe od Noworosyjska.

Pomimo, iż młody Wojtek nie nadawał się do tak ciężkiej pracy, kazano i jemu brać w niej udział w myśl obowiązującej w ZSSR zasady, że "kto nie pracuje - ten nie je". Gdy przyszła wyjątkowo mroźna, syberyjska zima, Jaruzelski nabawił się uszkodzenia wzroku wskutek zbyt ostrych refleksów promieni słonecznych, odbijających się od bieli śniegów, zawałających grubymi warstwami zasp cały obszar łagru i przepaścistą puszcze, w której kazano więźniom, pracować. To właśnie było powodem dla którego nosi on do dziś ciemne okulary, chroniące jego nadwreżony wówczas wzrok.

W 1942 roku ojciec jego zmarł, wyczerpany doszczętnie więcej niż ciężką pracą i głodem. Nie brak było i takich pogłosek, iż został po prostu zastrzelony przez strażnika. Matka i córka cudem przeżyły "rozkosze sowieckiego raju, w którym tak swobodno dysztet czołowiek" i powróciły do Polski w 1946 roku.

Gdy w czerwcu 1941 roku Hitler zaatakował swego sowieckiego "sojusznika" w bandyckiej spółce rozdarcia Polski, Stalin zmuszony początkową, tragiczną sytuacją, zagrażającą ZSSR, podpisał z generałem Władysławem Sikorskim "pakt przyjaźni" i zgodził się na rozpoczęcie formowania na terytorium sowieckim armii polskiej. Na czele jej stanął więziony na Butyrkach w Moskwie generał Władysław Anders, w skład jej mieli wejść znajdujący się w łagrach i więzieniach żołnierze polscy oraz ochotnicy - cywile, którym udzielono łaskawie "amnestii". Ilu ich zmarło i zamęczonych zostało, ilu zamordowanych zostało w różnych Katyniach - prawdopodobnie nigdy już się nie dowiemy.

Armia ta, jak ustalono, miała po zorganizowaniu się i przeszkoleniu walczyć u boku Armii Czerwonej i pod sowieckim dowództwem. Ta część jej, której nie dane było opuścić obszar

"niehumanitarnej ziemi" i ewakuować się do Iranu, wzięła następnie udział w walkach w "wyzwalanej" przez bolszewików Polsce.

W jakiś czas po zakończeniu wojny Jaruzelski odkomenderowany został do Wojskowej Akademii w Moskwie i po jej ukończeniu mianowany podpułkownikiem w 1949 roku, pułkownikiem w 1954, generałem w 1956. Miał wówczas zaledwie 33 lata.

W 1966 roku przeniesiono go do Warszawy na stanowisko naczelnego dowódcy od spraw politycznych ludowego wojska polskiego. W 1965 roku objął stanowisko szefa sztabu generalnego, w 1968 roku został ministrem spraw wojskowych.

Gdy w grudniu 1970 roku załoga stoczni w Gdańsku rozpoczęła strajk, będący protestem przeciwko podwyżce cen środków żywnościowych i stale pogarszających się warunków pracy i gły władze bezpieczeństwa nie były w stanie dać sobie rady, do akcji wysłano wojsko. Jaruzelski wydał mu wówczas rozkaz nieużywania broni przeciwko strajkującym i masowo popierającym ich mieszkańcom miasta. "Żołnierz polski - oświadczył - w żadnym przypadku nie będzie strzelał do polskiego robotnika". Jak z tym było w praktyce - wiadomo.

Biorąc czynny udział w działalności kierownictwa partii od przeszło 10 lat, w lutym 1981 roku Jaruzelski wybrany został premierem i w grudniu zarządził wprowadzenie w całym kraju stanu wojennego.

Objąwszy obecnie godność prezydenta, co zawdzięcza taktycznemu poparciu go przez liczne, umiarkowane koła "Solidarności", nadal pozostaje zagadkowym politykiem. W odróżnieniu od innych "szyszek" partyjnych, nurzających się w trudnych wprost do wyobrażenia sobie luksusach, kosztem oczywiście głodującego i pozbawionego najkonieczniejszych środków do życia społeczeństwa, Jaruzelski prowadził zawsze i prowadzi skromny tryb życia. Mieszka w zwykłym, niewielkim domu w dzielnicy Mokotów, codziennie punktualnie o godzinie kwadrans po ósmej rano rozpoczyna urzędowanie w swym biurze w Pałacu Belwederskim i rzadko kiedy powraca do domu przed godziną 10 wieczorem.

W czasie urzędowania regularnie

Ciąg dalszy na str. 31

NAJLEPSZE TOWARY, KONKURENCYJNE CENY paczek do POLSKI

Prywatny firmowy transport i stała załoga doręczycieli na terenie Polski do Twoich usług. Dostawy do Polski w cyklu 14-dniowym (od listopada - 7-dniowym) bezpośrednio do domu odbiorcy. Dowolnie zestawiaj skład paczki (mandarynki od listopada).

Zamówienie minimum 5 kg.

UWAGA: Ceny ważne do końca 1989 r.

UWAGA: ZWRACAMY KOSZTA nadania listu ekspresowego (do \$3.00) przy zamówieniu paczki o wartości powyżej \$60.00.

Ilość	Nazwa towaru	Cena CD \$	Razem
..... x 1 kg	Cytryny	2.40 =	
..... x 1 kg	Pomarańcze	2.40 =	
..... x 1 kg	Grejfruty	2.40 =	
..... x 1 kg	Banany	3.00 =	
..... x 1 kg	Mandarynki	2.50 =	
..... x 100 g	Czekolada gorzka	0.80 =	
..... x 100 g	Czekolada mleczna	0.90 =	
..... x 100 g	Czekolada orzechowa	0.80 =	
..... x 200 g	Czekolada orzechowa lux.	2.00 =	
..... x 400 g	Bomboniera	3.70 =	
..... x 300 g	Cukierki witaminowe	3.10 =	
..... x 500 g	Ciasteczka maślane	3.50 =	
..... x 1 op	Guma do żucia (60 g)	0.70 =	
..... x 250 g	Kawa ziarnista brazylijska	2.20 =	
..... x 3 kg	Kawa ziarnista brazylijska	21.00 =	
..... x 5 kg	Kawa ziarnista brazylijska	30.00 =	
..... x 100 g	Herbata cejlońska	1.10 =	
..... x 1 kg	Herbata cejlońska	9.00 =	
..... x 25 szt.	Herbata ekspresowa norm.	1.10 =	
..... x 25 szt.	Herbata ekspresowa rumianek	1.10 =	
..... x 25 szt.	Herbata ekspresowa różana	1.10 =	
..... x 400 g	Herbata instant cytrynowa	2.20 =	
..... x 800 g	Czekolada w proszku	4.20 =	
..... x 250 g	Kakao	1.80 =	
..... x 200 g	Rodzynki kalifor.	1.10 =	
..... x 200 g	Migdały kalifor.	2.10 =	
..... x 200 g	Wiórki kokosowe	1.40 =	
..... x 400 g	Pasta czekl. orzech.	2.40 =	
..... x 500 g	Margaryna mleczna słonecznikowa	1.90 =	
..... x 1 l	Olej jadalny roślinny	5.20 =	
..... x 500 g	Ryż (USA)	1.90 =	
..... x 400 g	Mąka kartoflana	1.60 =	
..... x 3 op	Budyń czekoladowy i waniliowy	1.20 =	
..... x 1 zest.	Środki do pieczenia	2.50 =	
(10 op. cukr. wan., 6 op. proszku, 12 op. żelatyny, 3 op. drożdży)			
..... x 1 kg	Mąka	1.50 =	
..... x 1 kg	Cukier	1.30 =	
..... x 500 g	Pieprz czarny	5.00 =	
..... x 100 g	Sardynki w oleju	1.00 =	
..... x 1 kg	Kabanosy	9.00 =	
..... x 1 kg	Krakowska	9.00 =	
..... x 1 kg	Frankfurterki	9.00 =	
..... x 1 kg	Szynka gotowana	10.00 =	
..... x 450 g	Szynka w puszcze	4.40 =	
..... x 340 g	Szynka mielona	2.20 =	
Razem:			

Ubezpieczenie i dostawa paczki: BEZ OPŁAT w Kanadzie i w Polsce.

Załączam Cheque lub Money Order na sumę ogółem CDS

NADAWCA: tel.:

ODBIORCA: tel.:

.....

Zlecenia przyjmuje:

COPYA-TRADE, 291 Lois Crescent, TIMMINS, Ont. P4P-1G6

TEL. 705-268-6875 (po 6 pm); TEL. 416-252-1807 (po 6 pm); FAX 705-268-9181 (bez przerwy).

UWAGA! Przekazy pieniężne na konta do Polski "via satelita" do 4 dni.

Konkurencyjne ceny np. powyżej 1200.00 CDS BEZ OPŁAT MANIPULACYJNYCH.

Artykuły przemysłowe oferowane u innych, po atrakcyjniejszych cenach u nas.

Z DYSTANSU

ROZPAD I NADZIEJE

Właściwie powinienem ten felieton zatytułować "Rozpad", gdyż właśnie rozpad będzie jego głównym tematem. Poczucie uczestniczenia w rozpadzie towarzyszyło mi przez cały okres ostatniego pobytu w kraju. Rozpada się dosłownie wszystko: nie funkcjonuje poczta, rozsypuje się sieć telefoniczna, rozpadł się właściwie rynek artykułów spożywczych, samoloty z Okęcia startują nieraz z kilkugodzinnym opóźnieniem, ulice nawet w Warszawie pełne są nie załatanych dziur, nadto fałują jak morze. Przykładów można wymienić bardzo dużo. Kraj w środku Europy, niemal pół wieku po zwycięskiej wojnie, dotknięty jest rozkładem. Na obrzeżach tego wszystkiego natomiast rozbudowują się luksusowe wille, zawiązują jakieś spółki wytwórcze i handlowe - ktoś, kto przebywa wyłącznie w tym kręgu, niewielkim, ale też izolowanym od normalnego życia, może odnieść wrażenie, że mieszka w kraju względnie normalnym. Minie mu to w chwili, gdy pójdzie do sklepu kupić kawałek urynkowanej kiełbasy: zobaczy w nim haki, na których wiszą... ceny. Wystarczy jednak, że uda się na luksusowy, ale jeszcze bardziej urynkowany (a to znaczy, dużo droższy) bazar przy ulicy Polnej, by znów odzyskał wiarę w rzeczywistość. Straci ją zaraz, gdy spróbuje się dodzwonić z dzielnicy Stęgny do Śródmieścia: centrala nie łączy z numerami zaczynającymi się od cyfry 2. I tak w kółko Macieju.

Cała operacja "urynkowania" jest, jak słusznie to podkreślają ekonomiści opozycyjni, jeszcze jednym "manewrem cenowym" polegającym na drastycznej podwyżce na artykuły, których w dodatku nadal nie ma w sklepach. Ten obłęd gospodarczy zaowocował falą strajków. Jednakże ludzie nie mają innego wyjścia - w obecnej sytuacji strajki są jedynym sposobem wywalczenia niezbędnego do przeżycia minimum płacowego. Strajki siłą rzeczy muszą przyczynić się do dalszego rozpadu gospodarki, jeśli w Polsce jeszcze w ogóle istnieje coś godnego tego miana: raczej mamy do czynienia z szarpaniną produkcyjną, kierowaną sprzecznymi dyrektywami. Rwą się więzi łączące

przemysł, nasila gra egoizmów, zaś zapas gospodarczy powoduje postępującą atomizację całego społeczeństwa.

Obraz iście apokaliptyczny - jeśli ten stan rzeczy miałby trwać dłużej, mogłoby się okazać, że tylko z trudem da się mówić o Polsce jako o Państwie. Wrażenie pogłębia rozpad czy rozchwianie wszystkich sił społeczno-politycznych kraju - zarówno po stronie władzy i opozycji. Partia jest w rozkładzie, którego dzieł nawet nie trzeba udowadniać: maleje liczba członków, wzrasta przeciętna wieku, brak kadry następców. Rozpada się skonstruowana dla potrzeb okrągłego stołu "strona koalicyjno-rządowa": zarówno SD (znane pod kryptonimem Stronnictwo Drżących) jak ZSL z partią najwyraźniej już nie po drodze. Umacnia się też podział opozycji na "konstruktywną" i tę, która nie została zaproszona do stołu, a później koalicji przedwyborczej: te podziały nie grają na razie zbyt wielkiej roli, lecz mogą w przyszłości okazać się sprawą poważną.

Polska staje się krajem coraz słabszym, otoczonym przez coraz bardziej nieprzychylnych sąsiadów. Z jednej strony w Niemczech znów podnoszą się głosy kwestionujące powojenną granicę zachodnią, z drugiej strony budzące się nacjonalizmy litewski, białoruski czy ukraiński skłonne są przesunąć na zachód granicę wschodnią. Nie należy może tej sprawy dramatyzować, jednak trudno jej nie dostrzegać. Kiedyś Niemcy zostaną zjednoczone, zaś wschodni sąsiedzi dobijają się niezależności od Moskwy - to logiczne. W tym kontekście warto przypomnieć polityczną publicystykę współtwórcy paryskiej "Kultury" Juliusza Mieroszewskiego, by zdać sobie sprawę z faktu, że żadna z sił politycznych w kraju nie dysponuje długofalową wizją polskiej polityki zagranicznej. Gdy dodać do tego brak sensownego programu gospodarczego, wówczas można tylko ręce załamać.

To jednak niczego nie rozwiąże. Mimo bowiem tak dramatycznej sytuacji, Polska i Polacy z powierzchni Europy nie znikną i będzie trzeba jakoś te programy wypracować. Im prędzej, tym lepiej. Jakże mają być te programy? O tym w tej chwili mówić trudno: dość zau-

ważyć, że nawet tak wytrawny obserwator sceny polskiej, jakim jest Stefan Kisielewski, nie chce dziś bawić się we wróżby, aby - jak powiada - nie wyjść na ośła. Sytuacja zmienia się jak w kalejdoskopie, żyjemy na ruchomych piaskach i - jak się zdaje - nieprędko będzie nam dana stabilizacja pozwalająca na budowanie trwałych struktur oraz snuć realnych planów. Dotyczy to zarówno uwarunkowań wewnętrznych, jak zewnętrznych.

Te ostatnie, choć chyba korzystniejsze niż kiedykolwiek po wojnie, nie do końca wydają się jasne. Z Kremla dobiegł pomruk - cokolwiek leniwy i jakby z obowiązku, ale zawsze - zamieszkałego tam misia: ma on kłopoty u i siebie, wcale niebagatelne, lecz nie oznaczają to przecież, że całkowicie stracił z pola widzenia to, co się dzieje w prowincjach. Usłyszeliśmy więc, że obecne przemiany w Polsce mogą być niekorzystne dla Układu Warszawskiego. W ślad za tym namiestnik warszawski pofatygował się z wizytą do szefów SD i ZSL: po co, nie bardzo jeszcze wiadomo, lecz można sądzić, że nie tylko po to, by prawić tym panom komplementy.

Cóż - i ten kryzys przeżyć musimy. Być może zresztą zaowocuje on istotnym przesileniem i wcześniejszym niż się nam wydawało możliwym odesłaniem PZPR na zasłużoną (czy nawet nie zasłużoną, byle wreszcie do niej doszło) emeryturę. Pamiętać jednak należy, że premier Kiszczak, krótko nam urzędujący, złożył wprowadzić swą godność, jednakże formalnie nadal sprawuje funkcję szefa policji. Czy ją utrzyma? Czy ten reżent - podobnie jak wojsko - pozostanie nadal w rękach partii? Nie są to pytania bez znaczenia, gdyż one - urzędy, nie pytania, oczywiście - decydują o tym, kto ma w tym kraju władzę. Nawet "solidarnościowy" premier i minister spraw zagranicznych niewiele w tej materii zmienia. Jeśli komuniści i to utracą, partia skurczy się do rozmiarów komórki kadrowej - kto żywy i przytomny, ten stamtąd zwieje: zwiewają zresztą już teraz.

A wtedy co? A wtedy zwycięska opozycja będzie musiała dać sobie radę ze spadkiem, który przyjąć musi wraz z długami, zasiadającymi układami ma-

fijnymi na prowincji, skomunizowanym wojskiem i policją (choć, prawdę powiedziawszy, w czasie jednego z przesłuchań, jeszcze przed laty, jeden z moich rozmówców wprost powiedział, że jego osobiście ideologia interesuje, zaś każda władza, która tu nastanie, będzie potrzebowała fachowców w policji - i tu miał rację). Będzie musiała prowadzić jakoś politykę zagraniczną, zwłaszcza z sąsiadami, którzy zdaje się nie bardzo mają ochotę na takich partnerów.

Manewr środowiska Wałęsy z wezwaniem do stworzenia rządu "małej koalicji" należy, z punktu widzenia skuteczności politycznej, uznać za jedno z najbardziej udanych pociągnięć. Takiego zamieszania nikt jeszcze w PRL nie narobił, nikt też tak dalece nie posunął się na drodze do wyszarpięcia Polski z rąk komunistów. Gra ryzykowna, szybka, a jednocześnie stanowcza - myślę, że właśnie na coś takiego czekało społeczeństwo. Jeśli się uda, wówczas, jak sądzę, zażegnane zostanie, na pewien czas przynajmniej, niebezpieczeństwo wybuchu.

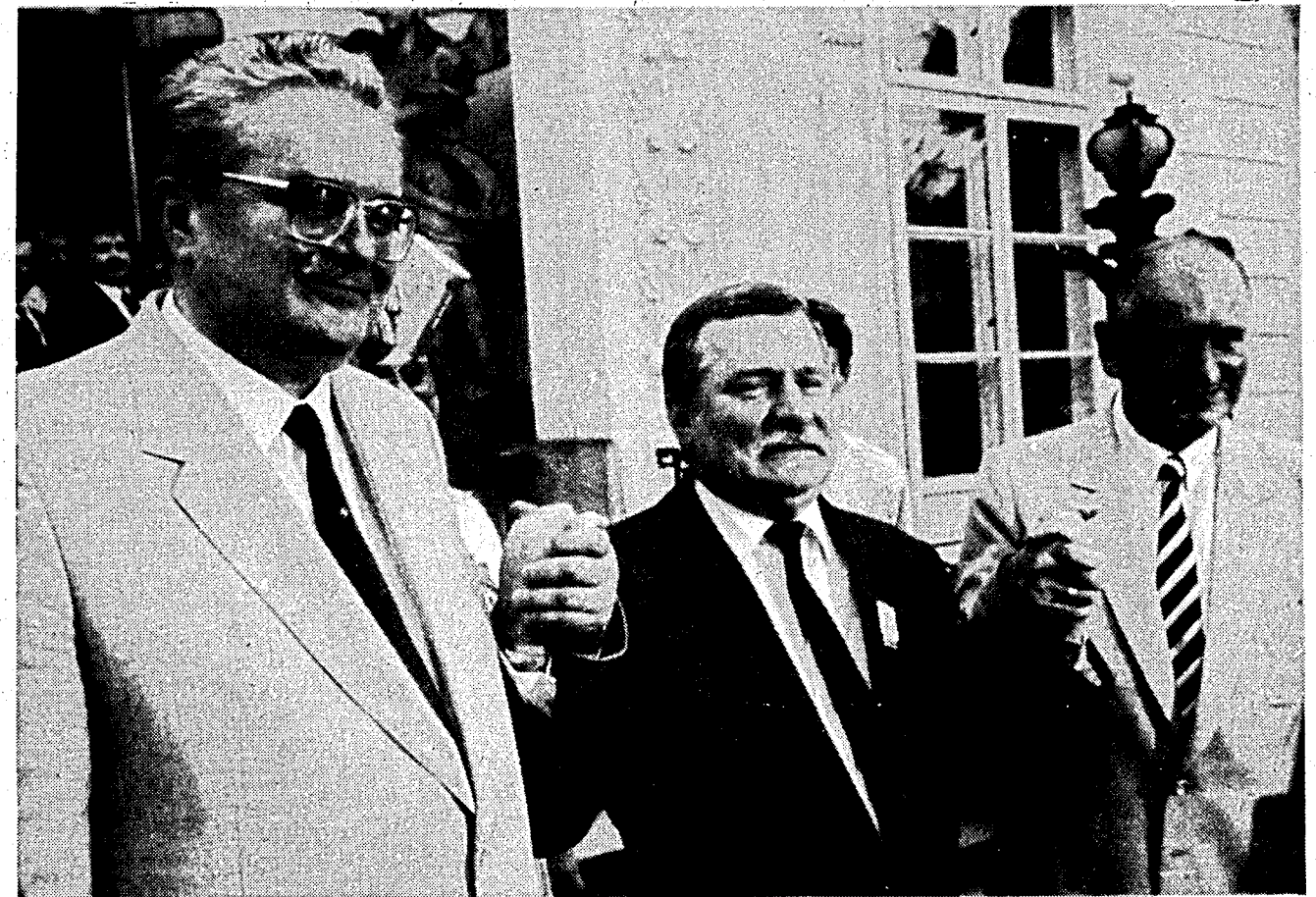
Szansą opozycji jest przede wszystkim szczególna zdolność Polaków do mobilizacji w sytuacjach kryzysowych. Paradoksalnie właśnie wówczas przekształcają się oni w społeczeństwo zdyscyplinowane i gotowe do wyrzeczeń. Jedno i drugie będzie w najbliższych latach niezbędne. Start do Europy i świata odbywać się bowiem będzie z poziomu jeśli nie najniższego - mamy tu konkurencję w postaci Albanii czy Rumunii - to w każdym razie bardzo niskiego. Przy czym, co wydaje się szczególnie dotkliwie, nie wiadomo za co się wzięć najpierw: likwidację rozgrzebanych inwestycji czy unowocześnienie sieci telekomunikacyjnej, bez której rozwój gospodarczy jest niemożliwy.

Nie mówię już o tak zasadniczych sprawach, jak przebudowa całego systemu prawnego czy o takich, jak postawienie na nogi lecznictwa i szkolnictwa. Jednego można być niemal pewnym: tego, że w sprzyjających warunkach ludzkiej energii i pomysłowości nie zabraknie: dotąd wypalała się w oporze, tyleż koniecznym, co zderającym siły, które

można było spożytkować bardziej konstruktywnie.

Dziś wygląda na to, że tak krytykowany artykuł Michnika "Wasz prezydent, nasz premier" zgadywał trafnie rozwój wypadków. Coraz częściej się słyszy głosy, że inne rozwiązanie jest niemożliwe, gdyż nie uwzględnia rzeczywistego układu sił w kraju. Pozostaje pytanie zasadnicze: jakie szanse będzie miał "nasz premier" przy "ich prezydencie"? Czy możliwy jest kompromis, który powstrzyma rozpad? Czy rząd bez komunistów może liczyć na lojalność komunistycznej administracji? Optymiści twierdzą, że tak, gdyż bez owych kompromisów wszyscy stracą. Jest możliwy, gdyż jest konieczny. Cóż - jak już nieraz tu pisałem - ja osobiście do optymistów nie należę. Lecz nawet przy moim wrodzonym pesymizmie nie potrafię się wyżyć nadziei, że jednak się uda. Wbrew logice, wbrew wewnętrznym i zewnętrznym naciskom oraz szantażom. Jak zresztą nie raz w naszej narodowej historii.

LESZEK SZARUGA

Nowa koalicja: Roman Malinowski (ZSL), Lech Wałęsa (Solidarność), Jerzy Józwiak (SD)

SINGAPUR - PERŁA AZJI

Trzydzieści lat temu Singapur był miastem w niczym nie ustępującym Hawanie czy Managui. W ciągu tych trzydziestu lat, w odróżnieniu od dwóch wspomnianych miast, a również innych metropolii jak Sofia, Bukareszt, czy Hanoi, Singapur obrał reakcyjną, konserwatywną, kapitalistyczną drogę rozwoju. Skutki tej decyzji są zatrważające - w Singapurze około trzech milionów ludzi żyje w spokoju i dobrobycie nie znanym w większości miast świata. Reguły gry w Singapurze są twarde i z góry wszystkim znane.

Handlarze narkotyków karani są śmiercią. Normalnymi towarami wolno handlować, ile się tylko zechce, przy minimalnych podatkach. Śmiecenie na ulicy karane jest grzywną wysokości 250 dolarów amerykańskich. Nielegalne przedłużenie pobytu przez obcokrajowca karane jest biczowaniem i deportacją.

Singapur posiada największy port wodny na świecie, drugi po Brunei Darussalam dochód narodowy na głowę mieszkańca na Dalekim Wschodzie, najnowocześniejsze metro na świecie.

Wzdłuż ulicy Orchard Road mieszczą się najnowocześniejsze i najładniejsze centra handlowe jakie widziałem w moim życiu. Według badań firmy Price Waterhouse, zakupy w Singapurze są najlepszą okazją pod każdym względem. Nawet w Hongkongu jest drożej. Urok zakupów w Singapurze polega przede wszystkim na tym, że kupuje się tam wyroby znanych firm jak Sony, Dior, Gucci, Armani, Lancome, Dunhill, Piaget, Lauren, Toshiba, Chanel, po zaskakująco niskich cenach.

Gdy miejscowy sklep Tang zaczął sprzedawać perfumy Poison firmy Dior, dyrektorzy Diora przylecieli do Singapuru, by zobaczyć jak to możliwe, że ktoś może sprzedawać butelkę ich, dosyć ekskluzywnego przeciw wyrobu, co 44 sekundy. Być może była to tylko ich wymówka, by odwiedzić Singapur... Zapewniam Państwa, każda wymówka jest dobra.

Gdy na drzwiach sklepu widać nalepkę z figurką lwa z tułowiem ryby, symbolu Singapuru, oznacza to, że sklep należy do grupy byznesów gwarantujących autentyczność i jakość ich wyrobów. Bo też byznesmeni i politycy Singapuru są szczególnie wrażliwi na punkcie uczciwości. Gdy turysta odwiedzający Singapur po powrocie do swojego kraju zorientuje się, że został w jakiś sposób oszukany, rząd Singapuru zapłaci za jego bilet lotniczy i pobyt w Singapurze, by mógł być świadkiem na procesie nieuczciwego sprzedawcy.

Choć oczywiście Singapur ma, jak każdy inny kraj azjatycki, ulicznych kupców, którzy niczego nie gwarantują. Ale i oni szczerzą się tym, że ich podrobione wyroby są lepszej jakości niż te podrabiane w Tajlandii czy na Filipinach.

Chińczycy stanowią 77% mieszkańców Singapuru, Malaje 15% i Hindusi 7%. Reszta jest europejskiego lub innego azjatyckiego pochodzenia. W Singapurze nie ma świadczeń społecznych dla bezrobotnych (co zresztą uważam za głęboko moralne), jedynie dla kalek i ludzi upośledzonych w inny sposób. W związku z tym nie ma tam praktycznie bezrobocia. Co więcej, z moich rozmów z mieszkańcami Singapuru wywnioskowałem, że mimo iż jest to nielegalne, większość z nich wydaje się mieć więcej niż jedną pracę.

Hotele w Singapurze są piękne, nowoczesne - i zaskakująco niedrogie. Sheraton za czterdzieści pięć dolarów! Ja mieszkam w niezwykle przyjemnym Boulevard Hotel przy Orchard Boulevard, co kosztowało mnie około trzydziestu pięciu dolarów US za noc. W dyskotekach miejscowych hoteli, podobnie zresztą jak w innych krajach azjatyckich, dominują świetne zespoły z Filipin. Polecam zespół "Roy and the Cover Girls" (szczególnie z uwagi na cover girls).

Większość budynków w Singapurze jest zbudowana w ciągu ostatnich dwudziestu lat, ale rząd przeznacza ostatnio znaczne sumy na konserwację zabytków i ochronę środowiska. Kon-

serwacja starych budynków jest zresztą głównie dziełem prywatnych właścicieli, którzy są do tego zachęceni dotacjami i ulgami podatkowymi.

Największym sukcesem w tej dziedzinie jest chińska dzielnica Singapuru, choć są też wspaniałe zabytkowe świątynie, muzeum, muzeum. Rzeką Singapur, przepływającą przez miasto, jest całkowicie wolna od zanieczyszczeń i pełna ryb.

Co tu zresztą pozować na przymilanie się "środowiskowcom" - miasto Singapur przyjmuje w ciągu roku dwa razy tyle turystów, ile ma mieszkańców, dlatego musi być zainteresowane w upiększaniu, konserwacji zabytków i ochronie środowiska. Opłaca się.

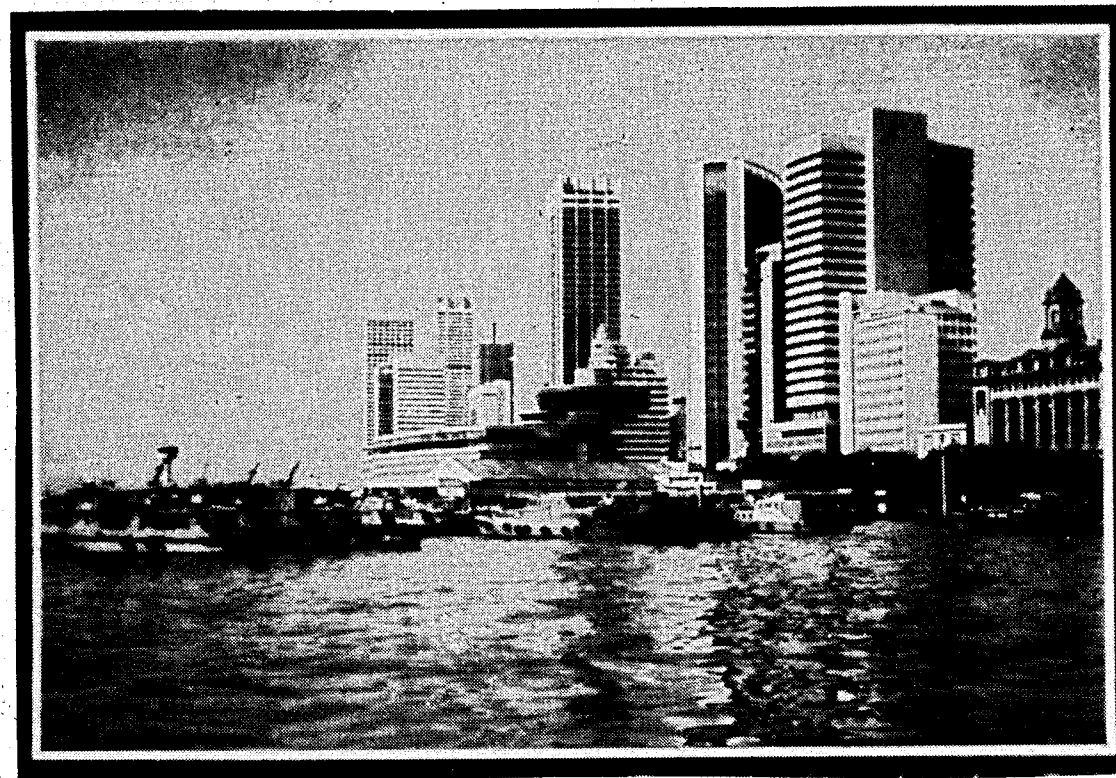
Gdy w roku 1981 Urząd do spraw Komunikacji Lotniczej Singapuru wybudował nowe lotnisko Chiangi, planowano je jako lotnisko na najbliższe trzydzieści lat, zdolne przyjąć 10 milionów pasażerów rocznie.

W roku 1988, 49 linii lotniczych przewoziło do Singapuru ponad 12 milionów pasażerów. Wobec takiej sytuacji, w bieżącym roku Urząd podjął budowę drugiego skrzydła lotniska, które ma być oddane do użytku w 1990 roku. Lotnisko Chiangi zostało uznane przez pismo "Business Traveller" za najnowocześniejsze na świecie.

Singapur ma najpiękniejszą linię drapaczy chmur w Azji, może nawet na świecie. Najwyższym budynkiem jest 284-metrowy Overseas Union Bank Centre, do niedawna najwyższy bank na świecie (320-metrowy Bank of China w Hongkongu jest wyższy). Niestety, 284 metry to limit wyznaczony przez rząd Singapuru.

Singapur posiada również najwyższy hotel na świecie, Westin Stamford w centrum handlowym Raffles City, na najwyższym piętrze którego mieści się niezwykle elegancka restauracja Compass Rose, z której widać trzy kraje - Singapur, Malezję i Indonezję.

Wspomniałem już Państwu o metrze. Nie tylko, że jest ono czyste, wygodne, szybkie, ale na kilku stacjach

wybudowane są podziemne centra handlowe, uzupełniające metro - na przykład w Raffles Place, City Hall, Dhoby Ghant, Somerset, Orchard. Metro jest ciągle jeszcze w budowie, do ukończenia w przyszłym roku. Gdy rząd Singapuru rozważał rozbudowę komunikacji miejskiej, grupa ekonomistów z Harvardu zdecydowanie odradziła metro, proponując by używać wyłącznie autobusów. Na szczęście rząd ich nie posłuchał. Gdy port Singapuru nie mógł poradzić sobie z rozmieszczeniem statków na redzie i zaangażował matematyków do rozwiązania tego problemu, nie znaleźli oni żadnego rozwiązania. Wobec tego zapytano jednego z miejscowych ekonomistów - ten odpowiedział: "A czy rozważaliście możliwość podwyższenia opłaty za używanie portu?". Okazało się, że było to rozwiązanie bardzo skuteczne.

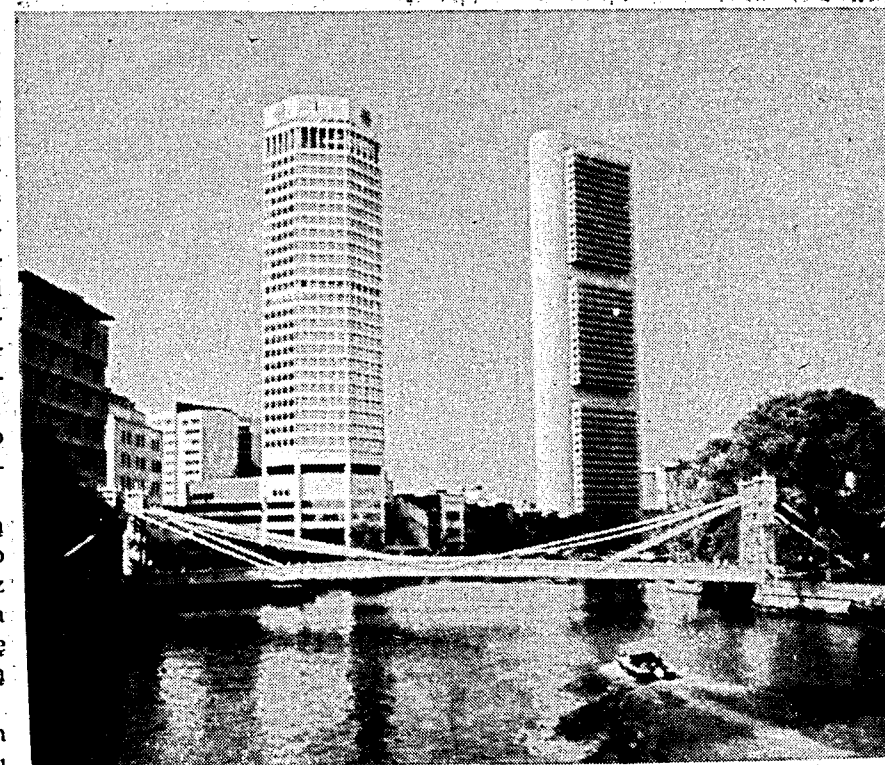
Wokół Singapuru rozrzucone są małe wyspki, w większości należące do tego miasta - państwa. Najciekawszą z nich jest Sentosa, pełna atrakcji dla dorosłych i dla dzieci - na wyspę tę można pojechać promem lub kolejką linową.

Singapur jest jednym z głównych centrów finansowych Azji, mają tu

swoje oddziały wszystkie główne banki świata, a giełda, zarówno na akcje, weksle, jak i na dobra, jest bardzo aktywna. We wszystkim czuje się tętno kapitalizmu - widać, że w Singapurze

ludziom wolno żyć, nikt ich nie nakłania do "poświęcania się dla przyszłości ojczyzny".

KRZYSZTOF
OSTASZEWSKI

GŁOS PRAWEGO WŚRÓD NARODÓW

W kwietniu bieżącego roku odszedł od nas na zawsze Stefan Korboński szef Dyktoriau Oporu Cywilnego, ostatni Delegat Rządu na Kraj i przywódca Państwa Podziemnego. Służbę Polsce rozpoczął w wieku 15 lat i tej służbie pozostał wierny do ostatnich dni życia. Jego ostatnie przesłanie dotrze do nas już spoza grobu, gdy w 50 rocznicę wybuchu wojny ukaże się na półkach księgarskich jego ostatnia książka - *The Jews and the Poles in World War II* (Hippocrene Books, New York, 1989; cena \$14.95).

Ta mała objętością (136 stron), lecz wielką swoją treścią książka została napisana z nadzieją, że głos naocznego świadka jakim był autor przysłuży się sprawie "oczyszczenia atmosfery w stosunkach polsko-żydowskich". Książka jest wyjątkowo na czasie wobec stale ponawianych na Zachodzie oskarżeń Polaków o wyjątkowy antysemityzm, który rzekomo prowadził ich do akceptacji, jeśli nie współudziału, w zagładzie Żydów, a z drugiej strony wobec zataczającego coraz szersze kręgi dialogu polsko-żydowskiego. W tej sytuacji jest rzeczą oczywistą, że z treścią książki Korbońskiego powinni się bezwzględnie zapoznać i ci, którzy rzucają absurdalne oskarżenia i ci, którzy podejmują dialog. Z mojej strony, przeczytałem książkę jednym tchem i czuję się w obowiązku podzielenia na gorąco moimi wrażeniami z czytelnikami ECHA.

W zwięzłych słowach, niemal telegraficznym stylem, autor przedstawia historię Żydów w Polsce przed- i porobiorowej, w Polsce dwudziestolecia, w Polsce okupowanej i w Polsce okresu komunizmu. Przez wszystkie te lata Żydzi i Polacy dzielili dołę i niedolę Polski i tworzyli dwie odrębne, ale z natury rzeczy przenikające się wzajemnie, kultury. Autor przekonująco udowadnia, że przez tę wielowiekową historię przewija się złotą nicią idea to-

lerancji i wzajemnego szacunku, choć nie brakowało tarć, sporów i antagonizmów.

Autor obiektywnie przyznaje, że w Polsce lat dwudziestych 20% społeczeństwa popierało ideologię endecką, która propagowała emigrację Żydów dążąc do tego głównie, choć niestety nie wyłącznie, środkami nacisku ekonomicznego (bojkot, numerus clausus). Można by dodać, że ostrze ideologii endeckiej w równym stopniu było skierowane przeciwko innym mniejszościom narodowym (Ukraińcom, Białorusinom i Litwinom). Z drugiej jednak strony udział Żydów w życiu ekonomicznym i politycznym ówczesnej Polski zadaje kłam teoriom o wyjątkowej dyskryminacji czy też wyjątkowym antysemityzmie. Wystarczy wymienić senatorów Posnera, Czerniakowa i Motza, ministrów Gliwica, Klarnera i Floya Reichmana, generałów Mondę i Krzemińskiego, pułkowników Reichmana, Wyżel-Ścierzyńskiego i Librachę, oraz ambasadorów Neumana, Badera, Ciechanowskiego i Frylinga.

Podobnie autor nie ukrywa, że w czasie okupacji niektóre ugrupowania prawicowe wywodzące się lub związane z endecją, np. Narodowe Siły Zbrojne, a także elementy kryminalne uciekały się do szantażu w stosunku do ukrywających się Żydów, a nawet posuwały się do aktów zabójstw. Wbrew jednak często propagowanemu poglądom ani Armia Krajowa ani Rząd Emigracyjny i jego Delegatura w kraju nie głosiły i nie praktykowały antysemityzmu. Przeciwnie, przykłady wicepremiera Strońskiego, ministrów Liebermana i Pragiera, członków Rady Narodowej w Londynie Schwarzbarta i Zygelmajera, członków Komendy Głównej AK Makowieckiego i Widerszala jasno wskazują, że Żydzi brali pełny i aktywny udział w państwie podziemnym.

Korboński przy pomocy udokumentowanych faktów odpięra absurd-

dalne teorie propagowane dziś na Zachodzie w mniej lub bardziej zawołowanej formie o bierności, zgodzie, a nawet współudziale Polaków w zbrodni zagłady Żydów. Nie miejsce tu i czas na szczegółową analizę tych faktów. Wystarczy wspomnieć o utworzeniu Rady Pomocy Żydom (Żegota), sekcji żydowskiej przy Delegacie Rządu, współpracy z Żydowską Organizacją Bojową (ŻOB) i Żydowskim Związkiem Wojskowym (ŻZW), walkach AK na zewnątrz i wewnątrz warszawskiego (sic!) Getta, wydawanie i wykonywanie wyroków śmierci na szantażystach i o powszechnie znanych misjach Nowaka, Lerskiego i Karskiego. Wreszcie najbardziej tragiczny fakt to do dziś nieznana dokładnie, ale sięgająca 2000, liczba Polaków zamordowanych za pomoc okazywaną Żydom. Można tu wspomnieć, że w całej Europie Zachodniej został z tego powodu rozstrzelany tylko jeden człowiek....

Innym rodzajem dowodów na fałszywość oskarżeń są przytaczane przez Korbońskiego opinie i świadectwa samych Żydów. Tak więc w roku 1942 Jan Karski przywozi na Zachód pismo od Bermana i Feinera, w którym piszą oni "Nie możemy się uratować sami ani nikt w Polsce nie może nas uratować... Ani żydowski ani polski ruch oporu nie może uczynić nic, by wstrzymać rzeź... jedyna pomoc może przyjść z zewnątrz". Niestety jak wiemy, posłaniu temu nie uwierzono na Zachodzie i pomoc nigdy nie nadeszła. Leon Berenson, prawnik, przed swoją śmiercią w roku 1942 pozostawił testament, by po wojnie Żydzi wnieśli Polakom, którzy przemycali do getta żywność, pomnik w postaci bochna chleba na marmurowym cokole. Marek Edelman w 1986 roku zamieścił w "Życiu Warszawy" nekrolog z hołdem dla zmarłego w tymże roku Henryka Wolińskiego w imieniu wszystkich

żołnierzy ŻOB. Wreszcie ostatni wiele mówiący fakt, że wśród 6000 drzew w Alei Prawych Yad Vashem jedna trzecia upamiętnia Polaków.

Z tego co pisze Korboński, a jeszcze bardziej ze świadectw Bermana, Feinera, Berensona, Edelmana, a także Kosińskiego, Rubinsteina, Begina, czy też Koła Krakowiaków w Izraelu wyłania się obraz, który wprawdzie nie zaprzecza temu co pokazuje znakomity film Lantzman Shoo, ale koryguje jego fałszywy wydźwięk, że Żydzi w godzinie swej gehenny zostali opuszczeni przez całą ludzkość, a szczególnie Polaków. Używając słów Karskiego "Żydzi zostali opuszczeni przez rządy, przez tych którzy dzierżyli siłę fizyczną i duchową. Nie zostali jednak opuszczeni przez rodzaj ludzki... W Polsce powstała tajna organizacja, której jedynym celem było niesienie pomocy ukrywającym się Żydom... (Ludzie, którzy ją stworzyli i jej służyli) powinni być choć wspomniani. Widz winien się dowiedzieć, szczególnie młode pokolenie Żydów i nie-Żydów, że tacy ludzie istnieli... szczególnie wobec faktu, że jest to tak wspaniały film, który będzie miał tak wielki wpływ na widza".

Książkę zamyka znakomity artykuł Adama Michnika opublikowany w podziemnym czasopiśmie "Krytyka" (Nr 25, 1987) i włączony do książki z inicjatywy jej "edytora Jacka Gałązki. Michnik, którego chyba nikomu nie trzeba przedstawiać, odpowiadając swemu przyjacielowi Wiktorowi Kulerskiemu ostrzeżenie przed pokusą przyznawania się do niepopelnionych win w imię poprawienia stosunków polsko-żydowskich. Píše on: "Zwrot 'Polski antysemityzm' jest dla mnie niedo przyjęcia. Antysemityzm nie jest cechą charakterystyczną polskiego narodu, lecz sposobem myślenia w pewnych kręgach różnych krajów. Antysemici znajdują się w Rosji, Francji, Anglii i Czechosłowacji (od siebie dodałbym że i w Ameryce [MBZ]), jak również i w Polsce... Odpowiedzialność za wybryki antysemickie spoczywa na antysemitach. To oni, a nie naród Polski, winni być pociągnięci do odpowiedzialności za ich antysemityzm... Pozostawmy grzech antysemityzmu antysemitom, aby w swoich deklaracjach nie mogli używać imienia Polski na daremno". Michnik koryguje jedyny błąd w książce Korbońskiego,

który określa okres stalinizmu w Polsce jako rządy Żydów z uwagi na dominujący wpływ bezpieki, której wyższe stanowiska niemal wyłącznie zajmowali komuniści pochodzenia żydowskiego. Jak słusznie zauważa Michnik "większość komunistów pochodzenia żydowskiego nie identyfikowała się z narodem żydowskim. Uważali się za Polaków lub po prostu komunistów. Dla społeczności żydowskiej byli renegeatami...."

Mam nadzieję, że tą krótką recenzją zdołałem zainteresować czytelników i sprowokować do nabycia i przeczytania książki Stefana Korbońskiego, która broni dobrego imienia Polaków.

MAREK B. ZALESKI

.....

Chciałbym nawiązać do sprawy Sióstr Karmelitanek Bosych z Oświęcimia, o których również była wzmianka w "ECHU" z dnia 20 lipca 1989. Miałem ostatnio okazję zapoznać się bliżej z niektórymi faktami, które są przemilczane przez prasę amerykańsko-kanadyjską, rzecz jasna, tendencyjnie...!

• Klasztor Sióstr Karmelitanek Bosych w Oświęcimiu NIE znajduje się na terenie obozowym, a jedynie na terenie graniczącym z obozem, w budynku starego poaustriackiego teatru (1914-15), który poprzednio służył za magazyn (także w okresie wojny). Siostry legalnie tam mają prawo przebywać.

Ich klasztor ma charakter kontemplacyjny i Sióstr w większości w ogóle nie opuszczają klasztornych murów i nie kontaktują się ze światem zewnętrznym. JEDYNA świątynia religijna na terenie obozu zagłady w Oświęcimiu jest świątynią WYZNANIA MOJŻESZOWEGO, w tzw. bloku żydowskim, przeciw istnieniu której i głośnym śpiewem stamtąd dochodzącym, nigdy nie protestował żaden katolik.

Sióstr jest 14, są one nieustannie naga-bywane przez różne żydowskie pielgrzymki lub "pielgrzymki", np. w marcu 1986 roku na teren klasztoru wtargnęła siła grupa żydowska z Brukseli, obrażając Siostry, a w kwietniu 1988 Siostry były poddane tyłu groźbom, że nad ich spokojem musiała czuwać milicja.

• W obozie w BRZEZINCE większość pomordowanych istotnie stanowili Żydzi, natomiast w obozie w Oświęcimiu wśród zmarłych i pomordowanych Żydzi stanowili, wg obliczeń tylko 14 procent. Tolerancja powinna obowiązywać wszystkich - twierdzą Siostry. Przeciwnie eksmisji Sióstr protestują m.in.: społeczne Stowarzyszenie Polaków Poszkodowanych przez III Rzeszę Niemiecką, jako ofiary wojny żądają oni utrzymania istniejącego stanu rzeczy, w obronie Sióstr stają także robotnicy Zakładów Chemicznych w Oświęcimiu, członkowie Klubu Inteligencji Katolickiej w Oświęcimiu, tysiące mieszkańców miasta Oświęcim, a także władze terenowe.

• Metropolita krakowski, kard. Macharski podpisał zobowiązanie (ostatnio), że klasztor zostanie przeniesiony w inne miejsce "dla dobra tolerancji i szacunku". Nasiliło to kontrowersje po obu stronach. Siostry, jak wyżej wspomniano, uważają, że tolerancja powinna obowiązywać wszystkich i oświadczyły, że opuszczą klasztor jedynie, gdy otrzymają papieski dekret w tej sprawie.

• 22 lutego 1987 r. w czasie spotkania w Genewie pomiędzy Kościołem katolickim a społecznością żydowską w tej sprawie, podjęto się sfinansowania Ośrodka Informacji Wychowania i Modlitwy w Oświęcimiu, który m.in. stanowiłby platformę spotkań między Żydami i Chrześcijanami. Uczestnicy spotkania wezwali WSZYSTKICH do wzajemnego ZROZUMIENIA I SZACUNKU poprzez refleksję, skupienie i modlitwę. W obrębie tego Centrum ma także powstać nowy klasztor dla Sióstr, gdzie będą mogły one nadal wypełniać swoją misję. Ośrodek ten miał być zbudowany w ciągu 24 miesięcy z funduszy europejskich, a o postępie prac ma być informowany Theo Kein - prezydent Rady Przedstawicielskiej Instytucji Żydowskich we Francji (CRIF). Minęły 2 lata, a w Oświęcimiu nie rozpoczęto ŻADNYCH prac związanych z budową centrum informacji. Zamiast realizować ideę tolerancji i szacunku, już teraz odbiera się jednej stronie prawo do modlitwy.

W nawiązaniu do powyższego, przesyłam także kopię artykułu z miejsc-

Ciąg dalszy na str. 36

GKS KATOWICE NA CZELE I LIGI

Po 5 kolejce pozycję lidera utracił zespół chorzowski Ruchu, który zremisował na wyjeździe z Legią Warszawa 2:2. W związku z tym, że GKS Katowice wygrał za 3 punkty z Jagiellonią Białystok wysunął się on na pierwsze miejsce w lidze. Za trzy punkty wygrało także Zagłębie Lubin-beniaminek ligi, które wygrało 3:0 z innym beniaminkiem drużyną lubelskiego Motoru. Do czołówki zaczął się zbliżać Górnik Zabrze, który niefortunnie rozpoczął rozgrywki. W II lidze nadal na czele znajduje się bytomska Polonia. W 4 kolejce rozgrywek, o czym pisaliśmy w poprzednim numerze, "popisali" się chulikańskimi wybrykami kibice Ruchu Chorzów. W piątej kolejce narozrabiali młodzieżowi kibice Pogoni Szczecin, którzy udając się ławą na mecz z Lechią w Gdańsku niszczyli po drodze wszystko co się nawinęło. Kibice-chuligani uzbrojeni w pałki, pasy, sztachety, kastety, łańcuchy i butelki wybijali szyby w sklepach, w barach, wyrzucali jedzenie z talerzy na konsumentów. W salonie gier automatycznych napadli na dzieci, zabierając im pieniądze i zegarki i tłukąc automaty. Interweniowała milicja. Doszło do starć. 60 kibiców-chuliganów zostało zatrzymanych.

I LIGA - 5 kolejka

Legia - Ruch	2:2
GKS Kat. - Jagiellonia	3:0
Olimpia - Widzew	1:1
Zagłębie L. - Motor	3:0
Zawisza - Stal	2:0
Zagłębie S. - Górnik	1:2
Śląsk - Wisła	2:0
LKS - Lech	1:0

TABELA I LIGI po 5 kolejkach

1. GKS Katowice	10	11:3
2. Zagłębie Lubin	10	8:1
3. Zawisza Bydgoszcz	9	10:3
4. Ruch Chorzów	8	11:5

5. LKS Łódź	7	7:5
6. Zagłębie Sosnowiec	6	8:6
7. Legia Warszawa	6	7:5
8. Górnik Zabrze	6	6:5
9. Jagiellonia Białystok	4	4:5
10. Olimpia Poznań	4	5:6
11. Śląsk Wrocław	3	5:6
12. Wisła Kraków	3	5:9
13. Stal Mielec	2	3:8
14. Lech Poznań	1	4:11
15. Motor Lublin	1	2:9
16. Widzew Łódź	0	2:10

II LIGA - 5 kolejka

Stal St.W. - Moto	2:0
Odra - Gwardia	2:2
Igloopol - Polonia	0:0
Stal Stocznia - Bałtyk	0:1
Szombierka - GKS J.	4:2
Stal Rz. - Górnik W.	0:0
Hutnik - Miedź	1:0
Siarka - Stilon	3:2
Zagłębie W. - Resovia	1:0
Lechia - Pogoń	1:1

TABELA II LIGI po 5 kolejkach

1. Polonia Bytom	9	6:1
2. Zagłębie Wałbrzych	8	4:1
3. Stal St.Wola	7	5:1
4. Siarka Tarnobrzeg	7	7:5
5. Hutnik Kraków	7	5:3
6. Górnik Wałbrzych	6	6:4
7. Gwardia Warszawa	6	7:6
8. Stal Rzeszów	6	3:3
9. Szombierki Bytom	5	8:7
10. Odra Wodzisław	5	7:6
11. Pogoń Szczecin	5	7:6
12. Igloopol Dębica	5	7:8
13. JZS Oława	5	3:4
14. Stilon	4	7:7
15. Stal Stocznia Szczecin	4	3:5
16. Resovia Rzeszów	3	3:4
17. Lechia Gdańsk	3	5:7
18. Miedź Legnica	2	4:8
19. Bałtyk Gdynia	2	2:3
20. GKS Jastrzębie	1	3:10

KRÓTKO:

Wojciech Kowalski wywalczył tytuł mistrza Polski w tenisie, pokonując w finale, w Katowicach, Tomasza Iwańskiego 6:7, 6:2, 6:0, 6:3. Wśród kobiet trofeum zdobyła Magdalena Mróz wygrywając 6:2, 7:6 z Katarzyną Nowak. W grze podwójnej mężczyzn triumfowali Wojciech Kowalski i Tomasz Maliszewski, w grze podwójnej kobiet Katarzyna Teodorowicz i Renata Wojtkiewicz, a w mikście Sylwia Czopek i Tomasz Iwański.

Reprezentacja CSRS, po zwycięstwie nad Rumunią 58:57, zdobyła złoty medal mistrzostw Europy kadetek w koszykówce. Polki zajęły 10 lokatę, po porażce z Grecją 52:54.

W Debreczynie odbył się finał kontynentalnych mistrzostw świata na żużlu. Do finału światowego zakwalifikowali się Zoltan Aderjan (Węgry), Roman Matuszek i Bogumił Brehel (CSRS), Gerd Riss i Karl Maler (RFN). Dwaj polscy żużlowcy odpadli.

Podczas zakończonych w Lyonie mistrzostw świata kolarzy torowców najlepiej spisali się Włosi, którzy zdobyli 3 złote, 3 srebrne i 2 brązowe medale. Wyprzedzili oni reprezentantów NRD (3-3-1), ZSSR (3-2-1) i Francji (3-1-2). W ostatnich konkurencjach triumfowali: wyścigi punktowe: Jeannie Longe (Francja - kobiety), Marat Satybaldiew (ZSSR - amatorzy), Urs Freuler (Szwajcaria - zawodowcy), wyścig za motocyklami: Giovanni Renosto, sprint japoński - "Kerin": Claudio Golinelli (obaj Włochy).

Marek Kulas zajął czwarte miejsce w "Tour du Limousin Cycliste Open", mając 33 sek. straty do zwycięzcy - Francuza Thierry Claveyrolata. Dwa pozostałe miejsca na podium zajęli również reprezentanci gospodarzy: Christian Chaudet i Luc Lebranc.

Podczas rozgrywanych w Houdonheim (RFN) szybowcowych mistrzostw świata w akrobacji, zginął tragicznie polski zawodnik, Krzysztof Wyskiel. W jego

szybowcu, na wysokości ok. 300 m urwało się skrzydło. Maszyna wpadła w korkociąg, podczas którego odpadło drugie skrzydło.

Sukcesem jeźdźców i wierzchowców z Wielkiej Brytanii zakończyły się w Rotterdamie mistrzostwa Europy w skokach. Oto czołowa trójka: 1. John Whitaker na koniu Milton Next - 8,50 pkt., 2. Michael Whitaker (koń Sahta Next) - 12,7 pkt., 3. Joe Lensink (Holandia) na Felix Optiebeurs - 13,06 pkt.

Sukcesem kubańskich bokserów zakończyły się w Bayamon bokserskie mistrzostwa świata juniorów. Następcy Stevensona zdobyli 9 medali, w tym 5 złotych.

Na liczącej 25 km trasie z Gdańska do Gdyni odbył się międzynarodowy "Bieg Solidarności - Sierpień 80". Zwyciężył startujący na wózku inwalidzkim Krzysztof Głęb (Start Bydgoszcz), drugi minął linię mety Paweł Małkowski (Zryw Włocławek).

Bohaterem mityngu lekkoatletycznego w Kolonii był Marokańczyk Said Aouita, przebiegł 3000 m w czasie 7.29,45, poprawiając najlepszy dotychczasowy wynik na tym dystansie 7.32, i należący do Kenijczyka Henry'ego Rono. Aouita jest obecnie posiadaczem czterech rekordów świata na 1500 m - 3.29,46; 2000 m - 4.50,81 na 5000 m i na 5000 m - 12.58,39. Na podium stanęła Polka - Agata Karczmarek, zajmując trzecie miejsce w skoku w dal - 6.56. Złoto w tej konkurencji zdobyła Galina Czystjakowa (ZSSR) - 6,71, przed Nicole Boegman (Australia) - 6,56.

Jak dotąd trudno znaleźć przeciwnika dla Marka Piotrowskiego. Specjalista od kick-boxingu rodem z Polski spotkał się w pojedynku o mistrzostwo USA z Rickiem Rufusem. Zwyciężył Piotrowski decydującą sędziów. Przed nim przygotowanie do walki o mistrzostwo świata.

Mimo remisu w VI rundzie szachowego Pucharu Świata w Skellefte z Węgrem Gyulą Saxem, Garri Kasparow nadal jest liderem turnieju. Mistrz świata ma 4 pkt

i wyprzedza Roberta Huebnera (RFN), Lajosa Portischa (Węgry), Nigela Shorta (W. Brytania), Walerego Sałowa i Anatolija Karpowa (obaj ZSSR) - wszyscy po 3,5 pkt.

Roger Kingdom z USA, złoty medalista z Seulu w biegu na 110 m przez płotki, ustanowił podczas mityngu w Zurichu nowy rekord świata na swym koronnym dystansie w czasie 12,92 sek. Poprzedni rekord świata w biegu na 110 przez płotki był ustanowiony w 1981 roku, również w Zurichu przez Amerykanina Renaldo Nehemiaha i wynosił 12,93 sek.

BRAWO PŁYWACY!

Z sześcioma medalami powraca ekipa polskich pływaków z mistrzostw Europy rozegranych w stolicy RFN. Artur Wojdat (Olimpia Poznań), Rafał Szukała (Warta Poznań) przywiezła po jednym złotym i jednym srebrnym. Mariusz Podkościelny (AZS AWF Gdańsk) dwa brązowe. To wielki sukces, bo i tych sukcesów w polskim sporcie tak mało. Jest to największe osiągnięcie w historii naszego pływania. W klasyfikacji medalowej męskich konkurencji pływackich XIX Mistrzostw Europy wyprzedzili nas tylko Włosi, Węgrzy i reprezentanci ZSSR. Za sukcesy naszych pływaków należą się im słowa uznania, tak jak i ich trenerom oraz opiekunom w kraju i USA. Szczególne podziękowanie dla Prezesa PZP Mieczysława Niewiadomskiego, który stworzył szansę polskiemu pływakom, a także tym którzy ją sfinansowali tzn. Amerykańsko-Polskiemu Funduszowi Sportowemu. Należy wspomnieć również zawodnika Wojciecha Wyzyge, który na 800 m delfinem był czwarty. Czekamy na dalsze sukcesy naszych pływaków, może w tej dyscyplinie staniemy się potęgą światową. Choć to trudne w kraju, gdzie wciąż jest za mało basenów, a połowa Polaków nie umie pływać, trudno więc wylapywać talenty.

POLSCY PILOCI NADAL DOMINUJĄ

Jak przed dwoma laty w Finlandii tak i w Skive w Danii polscy piloci wywalczyli wszystkie możliwe do zajęcia miejsca na podium. Podczas uroczystego zamknięcia VIII samolotowych mistrzostw świata w lataniu precyzyjnym - złoty medal otrzymał Janusz Darocha, srebrny Włodzimierz Skalik, brązowy Ryszard Michalski. Obrońca tytułu mistrzowskiego Wacław Nycz zajął 5 miejsce, a Zbigniew Chrzęszcz - 7. Drugi złoty medal w tej imprezie - już po raz czwarty z rzędu Polska zdobyła za zwycięstwo w klasyfikacji zespołowej.

Wyniki:

1. Janusz Darocha 86 pkt., 2. Włodzimierz Skalik - 126 pkt., 3. Ryszard Michalski - 134 pkt., 4. Frantisek Cihlar (CSRS) - 141 pkt., 5. Wacław Nycz, 149 pkt., 6. Petr Touzimsky (CSRS) - 168 pkt., 7. Zbigniew Chrzęszcz - 170 pkt.

Zespołowo: 1. Polska - 340 pkt., 2. CSRS - 510 pkt., 3. Szwecja - 989 pkt., NRD - 1310 pkt., 5. Szwajcaria - 1442 pkt.

Oto krótkie sylwetki naszych mistrzów:

Janusz Darocha - 29 lat, żonaty, 1 dziecko. Od 1980 roku wylatał 1400 godzin. Po zdobyciu tytułu mistrza świata ujawnił, że latał wyjątkowo zdenerwowany, gdyż wiedział, że może wygrać i nie chciał zmarnować szansy na osiągnięcie tego o czym marzył od 10 lat.

Włodzimierz Skalik, 30 lat, żonaty, dwóch synów. W ubiegłym roku wraz z Michalskim zdobył tytuł rajdowego mistrza świata. Na samolotach wylatał 1900 godzin.

Ryszard Michalski - 33 lata, żonaty, 1 syn. Na samolotach wylatał dopiero 240 godzin.

JAK ZROBIĆ PIENIĄDZE W KANADZIE

ODCINEK 10

TANI ZŁOTNIK I WŁASNY SKLEP JUBILERSKI

W poprzednim odcinku weszliśmy w posiadanie pewnej ilości złota, optymalnie jest jeśli zdobyliśmy je tanio, dużo poniżej normalnej, oficjalnej ceny na złoto ustalonej w Londynie. Drugi krok jaki wykonujemy to zdobycie taniego złotnika. W tym celu nie zatrudniamy złotnika z Belgii, Włoch, Kanady bądź USA. Szukamy fachowca w Polsce, Indonezji, Hongkongu, Meksyku, w RPA wśród Murzynów - generalnie w tych krajach, gdzie oficjalna bądź czarnorynkowa relacja walut miejscowych do amerykańskiego dolara czyni nas milionerami, bądź jest takie bezrobocie i bieda, że nawet artyści złotnicy są bez pracy. Taki złotnik wykona dla nas wszystko - arcydzieła sztuki złotniczej jak i wyroby seryjne za tak niską z naszego punktu widzenia płacę, że nawet jeśli założymy nie dysponujemy tanim złotem, lecz jedynie złotem po normalnych cenach, nadal może nam to się znacznie opłacać. **Absolutnie, zaznaczam, nie nawołuję do wykorzystywania taniego złotnika i płacenia mu 1 dol. na godzinę, co i tak może być dla**

niego opłacalne. Miałem kiedyś złotnika z Botswany, niesamowitego artystę, któremu za naszą obopólną zgodą płaciłem 4 dol. na godzinę i obydwa byliśmy szczęśliwi, a on jest teraz milionerem w swoim kraju i do dzisiaj kilka razy w roku przysyła mi kartki z życzeniami i podziękowaniami.

Jeśli mam wystarczająco dużo wyrobów jubilerskich, żeby otworzyć sklep otwieram sklep, jest to zawsze tańsze niż odpalenie komisowego za wystawianie swych wyrobów w cudzym sklepie. Jeśli nie mam, staram się zorganizować stolik z wyrobami na jakimś bazarze, bądź na ulicy. Dobrze działa także zamieszczanie drobnych ogłoszeń w lokalnych, dzielnicowych gazetach: np. dwa piękne, artystycznie wykonane złote pierścionki do sprzedania. Tyle i tyle karatów. Idealne dla małżeństwa bądź narzeczonych. Tanio, bądź inna formuła, którą ja stosowałem: "po rozsądnej cenie". Gdy po pewnym czasie wiemy, jakie są zyski, decydujemy się na kontynuowanie zarabiania na tanim złocie, tanim złotniku i własnej sprzedaży

naszych wyrobów, bądź na zainwestowanie pieniędzy zarobionych w coś innego, mniej nudnego, przynoszącego lepsze zyski, bądź niekiedy bardziej bezpiecznego.

W następnym odcinku - jak się stać właścicielem kopalni złota.

Kłaniam się
NOWOBOGACKI

ŻYĆ NIE UMIERAĆ

"A MOŻE LEPIEJ BYĆ MĄDRYM PRZED SZKODĄ"

(Odcinek 2)

10 lat temu kupiliśmy z mężem polisy na życie, takie w których się również odkładają pieniądze. Przez cały ten czas ja płaciłam za obie polisy ze swoich zarobków (mąż do tego nie dołożył ani centa). Obecnie między nami układa się różnie, dlatego chciałam się upewnić, że mam prawo do pieniędzy, które się odłożyły nie tylko w mojej polisie, ale w polisie męża, ponieważ płaciłam przez tyle lat. Chcę dalej płacić za obie polisy, ale również muszę wiedzieć, czy będę mogła podjąć pieniądze również z polisy męża, kiedy skończę 65 lat i będę potrzebować jako dodatek do emerytury? Co by się stało, gdybym przestała teraz płacić?

ile osoba nie jest użyta jako gwarancja pożyczki dla instytucji finansowej jak np. bank lub osoby prywatnej i o ile osoba inna niż Pani nie jest wyznaczona jako nicodwołalny spadkobierca (irrevocable beneficiary).

Jeśli mąż jest właścicielem polisy, a Pani jest zwykłym beneficjentką (revocable beneficiary), nie może Pani zrobić żadnych zmian w polisie męża bez jego pisemnej zgody. Jedynie w wypadku śmierci męża jako beneficjentka otrzyma Pani kwotę, na którą opiewa polisa.

W obecnej sytuacji ma pani 4 rozwiązania:

1) Zostawić wszystko tak jak jest, tzn. płacić polisę i mieć nadzieję, że mąż nie skasuje polisy i nie zabierze dla siebie nagromadzonych w niej pieniędzy

2) Uzyskać zgodę męża na zmianę własności polisy na Pani korzyść (wówczas może Pani wybrać z niej nagromadzone fundusze zgodnie ze swoimi potrzebami) lub

3) Uzyskać zgodę męża, żeby wyznaczył Panią jako nieodwołalną beneficjentkę (irrevocable beneficiary) (wów-

czas mąż nie może poczynić żadnych zmian w polisie bez pani zgody) lub

4) Przestać płacić i pozwolić, żeby polisa z czasem wygasła (z reguły po wyczerpaniu nagromadzonych w niej funduszy).

Agent czy agentka firmy, w której Pani wykupiła polisę, mogą dostarczyć Państwu odpowiednich formularzy na dokonanie zmian. Można również wyznaczyć innego agenta (obowiązuje upoważnienie pisemne), aby reprezentował Państwa w tej właśnie sprawie.

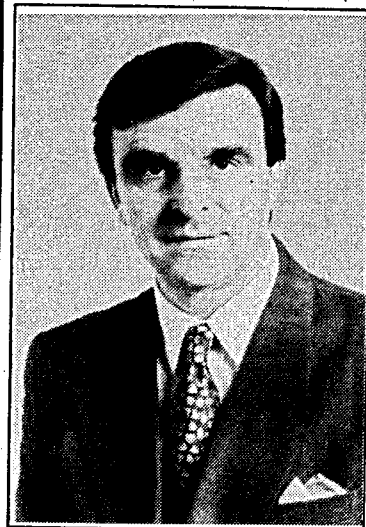
Aby zabezpieczyć swoje interesy, szczególnie jeśli w polisie gromadzą się pieniądze (cash values) osoba płacąca składki powinna być również właścicielem polisy lub/ oraz nieodwołalnym beneficjentem. Zależnie od sytuacji agent powinien udzielić odpowiedniej porady.

Na pytania dotyczące ubezpieczeń i planowania finansowego odpowiadam na łamach ECHA lub indywidualnie

TEL. 622-1115 lub 746-5270

HALINA

BARANOWSKA M.A.A.I.C.

ANDRZEJ BERNARDYN - R.E. Broker

PIERWSZE i JEDYNE
POLSKIE
BIURO REAL ESTATE
W
MISSISSAUGA
3035 'A' Hurontario St.

2091 Hurontario St., Missauga - nowe 3-sypialniowe condominium, basen, korty tenisowe. Wyjątkowa okazja - właściciel przeniesiony - musi sprzedać.

31 Hanson Rd. Mississauga - 4-letni dom - piwnica z osobnym wejściem - rentowana \$600, 3 sypialnie, 4 łazienki. Spr. dom za cenę bliźniaka.

Nikt nie zna Mississauga lepiej niż my

566 - 5656

ANDRZEJ MAJEWSKI - R.E. Broker

BLACK RIBBON DAY

Apelujemy do całej Polonii o wzięcie udziału w demonstracji organizowanej w 50 rocznicę podpisania w 1939 roku układu Ribbentrop - Mołotow, w którym uzgodniono podział Polski między hitlerowskie Niemcy i ZSSR. Demonstracja odbędzie się w Toronto 23 sierpnia (środa) przed gmachem City Hall o godzinie 7 wieczorem. Prosimy o jak najliczniejszy udział, w miarę możliwości z polskimi flagami

Kongres Polonii Kanadyjskiej
Okręg Toronto

"KANDYD" CZYLI CUDOWNA ZABAWA W TEATR

Dla każdego teatrmana wizyta w teatrze to cudowna wędrówka w krainę ułud, dla widza emigracyjnego to dodatkowo emocjonalne i patriotyczne podkreślenie przynależności narodowej. Kiedyś było to także wyzwanie rzucane tym, którzy twierdzili, że emigracji nie ma. Z czasem teatr działający poza krajem stracił swój blask. Zaczęli odchodzić wielcy artyści, reżyserzy, ci co grali w Buzuluku, Persji, Ankonie. Poczęła się też wykruszać widownia. Nowi przybysze z Polski na teatr emigracyjny patrzyli innym okiem - krytycznie, bez sentymentu. Kiedy powstał Teatr Nowy, złożony z aktorów przybyłych do Wielkiej Brytanii w latach 70 i 80, stosunek do teatru jakby się trochę zmienił. Na scenie oglądało się znajo-

mych. Nie znaczy to, że wszystkie przedstawienia były sukcesami i artystycznymi i kasowymi. Nowym przybyszom potrzeba było czasu na wejście w nowe środowisko.

Teatr Nowy A.D. 1989 to test, na ile mieszkający na emigracji Polacy, są zainteresowani kulturą polską. Każdy spektakl Teatru Nowego, to profesjonalnie przygotowane widowisko, artystycznie satysfakcjonujące. O tym, że teatr mierzy wysoko, mogła nawet największego malkontenta przekonać najnowsza premiera. Przedstawienie przygotował jeden z najciekawszych reżyserów polskich, Maciej Wojtyśko. Emigracyjnej widowni postanowił on zaprezentować słynną opowieść filozoficzną sprzed dwu stuleci - "Kandy-

da", Woltera. Ta opowieść zainspirowana trzęsieniem ziemi w Lizbonie w 1756 r. była jednocześnie literacką polemiką ze słynnym myślicielem niemieckim, Leibnizem, który twierdził, że "nasz świat jest najlepszym ze wszystkich światów".

Kandyd, wygnaniec z własnego kraju wędrując po świecie, przeżywa najbardziej nieprawdopodobne przygody, które z kolei mają potwierdzić, że nasz świat jest jednak zły i niedoskonały, bowiem nic na nim nie zależy od nas, a wszystko ze ślepego przypadku.

Oczywiście, co spotyka Kandyda dzieje się bez żadnej logiki. Kandyd, Kakambo, Panglos, Kunegunda przeznoszą się w czasie i w miejscu. W

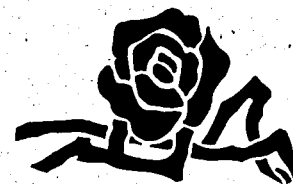
spektaklu, ów ciągły ruch nie jest zaznaczony żadnymi zmianami scenograficznymi, bowiem dekoracji nie ma. Rekwizyty, jak chustka, czarne szale, kwiaty i wspaniałe kostiumy (Tatiana Kwiatkowska) to jedyna ingerencja reżysera ukierunkowująca naszą wyobraźnię.

"Kandyd" to niezwykle dynamiczne widowisko, pełne barokowych ozdób, przerysowań. Nic jednak nie jest w złym guście, czy zbyt natrętne. Gest, ruch, muzyka mają takie samo znaczenie jak słowo. Świetne piosenki (autorstwa Macieja Wojtyśki) uzupełniają "To co nie w pełni podkreślone", uwspółcześniając. Wspaniała scena w państwie Eldorado, to sugestywna i przerażająca prawdziwa wizja "komunistycznego ustroju", gdzie wszyscy mają... tyle samo. Zuniformizowani ludzie w zuniformizowanym świecie, gdzie szaleńczy dyktator decyduje "być albo nie być" każdego z nich ironicznie śpiewają o swym przywiązaniu do kraju. Dla każdego turysty ich państwo to wspaniała przygoda, bo... na szczęście przyjezdni opuszczają Eldorado, wróć do siebie. Ta scena jest chyba jedną z najlepszych w całym spektaklu.

O "Kandydzie" można by jeszcze długo, że świetny pomysł z rozgrywaniami niektórych scen na widowni, że doskonała muzyka (Jerzy Derfel), niesamowita sprawność w błyskawicznych zmianach kostiumu, w scenach zbiorowych (szczególnie na zamku Barona i bitwa) itd., itd.

Dawno nie widziałam w teatrze - angielski włączając - tak sprawnego, zabawnego i wciągającego spektaklu.

ANNA WOLEK

NIECH PAMIĘĆ O NIEJ NIGDY NIE ZAGINIE

W dniu 24 maja 1989 r., w dwa lata po śmierci swego męża, Emiliana, odeszła od nas na zawsze ś.p. STEFANIA BOBKOWICZ z domu Bryczkowska. Opuścił nas wspaniały człowiek o gorącym czułym sercu, serdeczny przyjaciel, wielki społecznik angażujący się do głębi w każdą akcję wymagającą pomocy, miłośnik i krzewiciel kultury polskiej.

Śmierć ta jest niepowetowaną stratą dla Rodziny, przyjaciół, dla całej społeczności polskiej w Montrealu, a także w sposób szczególny dla Stowarzyszenia Polskiego w Montrealu i jego podopiecznych w Polsce.

Państwo Bobkowiczowie przybyli do Kanady w 1949 r., gdzie w niedługim czasie Pani Stefania została członkiem Stowarzyszenia Polskiego, gdzie czynnie i ofiarnie pracowała aż do śmierci. Ze szczególną troską prowadziła od lat Sekcję Pomocy Ludziom Starszym w Polsce. Nigdy nie dbała o zaszczyty czy tytuły, zawsze ofiarna i chętna do pomocy. Była na pewno "Spiritus movens" Stowarzyszenia, szczególnie w ostatnich latach, kiedy Stowarzyszenie utraciło lokal, Jej biuro było dla nas ostoją.

Pani Stefania Bobkowicz zajmowała się nie tylko drobnymi imprezami Stowarzyszenia, ale brała czynny udział w organizowaniu Wiosennych Bazarów na Pomoc Ludziom Starszym w Polsce. Bardzo gorliwie pomagała też w prowadzeniu i organizowaniu występów Teatru POSK-u z Londynu, co również było bliskie Jej sercu.

Miała rzadko spotykaną zaletę, a mianowicie umiejętność komuniko-

wania z osobami w każdym wieku, bez względu na pokolenie.

Stowarzyszenie Polskie chcąc uczcić pamięć ś.p. Stefani Bobkowicz zaprasza ponownie Teatr Nowy POSK-u z Londynu ze sztuką Voltaire'a pt. "Kandyd" przerobioną na musical przez reżysera Wojtyśko.

Sztuka będzie wystawiona w Teatrze Centaur w dniach 9 i 10 września 1989 roku. Impreza ta cieszyła się niezmiernym powodzeniem w Anglii. Dochód z przedstawienia przeznaczony jest na Pomoc Ludziom Starszym w Polsce.

Serdecznie i gorąco zapraszamy całą Polonię w Montrealu, Ottawie, Toronto i Nowym Jorku do wzięcia udziału w tym wspaniałym widowisku, w którym udział bierze 12 aktorów.

Niech cała Polonia, a szczególnie członkowie naszego Stowarzyszenia, przybędzie na ten spektakl i da dowód, że dola osób starszych w Polsce leży im na sercu i że w ten sposób też pragnie uczcić pamięć Stefani Bobkowicz, dla której cel ten był tak ważny do ostatniej chwili.

Prezes Stowarzyszenia Polskiego w Montrealu
W.SIEMIENSKI

TOMEK ZIECOVSKI PHOTOGRAPHY

Horoskop tygodnia 24 sierpnia - 30 sierpnia

BARAN: 21 marca - 20 kwietnia
Niektóre sprawy nabiorą tempa. Staraj się kierować nimi tak, żeby zmierzały w odpowiednim kierunku. Ci cel. Pojawia się też teraz możliwość przeprowadzenia działania, które pozwoli Ci udowodnić własne talenty i znajomość spraw, z którymi masz do czynienia na co dzień. Znak sprzyjający - Bliźnięta, unikaj Koziorożca. Dzień miły - sobota, liczba - 8.

BYK: 21 kwietnia - 21 maja
Tydzień spraw niełatwych, ale - mimo wszystko - interesujących. Ciekawa znajomość zawarta w tych dniach może szybko zacząć się rozwijać w serdeczną przychylność. Warto o to zabiegać, choć będzie to kosztowało trochę trudu. Uważaj, by nie popaść w konflikt z otoczeniem z jakiegoś błahego powodu. Znak miły - Waga, unikaj Lwa. Twój dzień - poniedziałek, liczba - 3.

BLIŹNIĘTA: 22 maja - 21 czerwca
Powrót dzieci z wakacji zaspokoili tęsknoty, ale... Nadchodzący tydzień będzie wymagał od Ciebie uwagi i przemyślanej uwagi. Jakies sprawy, przede wszystkim zawodowe, natrafisz teraz na tajemnicze okoliczności związane z bliską Ci sytuacją... Hamuj nadmierną ciekawość! Znak popierający - Panna, unikaj Barana. Dzień miły - środa, liczba - 7.

RAK: 22 czerwca - 22 lipca
Być może pojawią się dobre szanse w sprawie dotychczas trudnej do ruszenia. Od Ciebie będzie zależało, jak wypadki potoczą się dalej. W rozmowie z kimś darzonym przez Ciebie zaufaniem, znajdziesz sposób na dalsze działanie. Odpowiednia pora na wyjazd. Niemniej skonfrontuj sprawę jeszcze z ukochaną osobą. Znak sprzyjający - Baran, unikaj Raka. Dzień sympatyczny - piątek, liczba - 8.

LEW: 23 lipca - 23 sierpnia
Liczne sprawy o dużym ciężarze gatunkowym. A co za tym idzie - sporo zajęć i dodatkowego wysiłku. Nie zabraknie też satysfakcji, przede wszystkim na polu zawodowym. W domu - jakieś wymówki trudne do załatwienia... Decyzję musisz przemyśleć. Nie zawalaj terminów, choć wydaje się że masz usprawiedliwienie. Znak sympatyczny - Ryby, unikaj Byka. Dzień miły - niedziela, liczba - 5.

PANNA: 24 sierpnia - 22 września
To będą najpewniej udane dni. Nowe lub dawno nie widziane twarze, ciekawe rozmowy. Nastąpi też zmiana osobowa w kregu zawodowym, bardzo dla Ciebie istotna. Ale nadzieje, które z tym łączysz, nie spełnią się tak szybko. Zdecydowana poprawa w stosunkach na linii dzieci - rodzice, wakacje wszystkim dobrze zrobiły. Znak miły - Skorpion, unikaj Wodnika. Twój dzień - piątek, liczba - 6.

WAGA: 23 września - 23 października
Dni przebiegną pod znakiem zmiennych nastrojów. Przyczyny będą głównie zewnętrzne. Trudno Ci będzie wpłynąć na ich poprawę, ale przy pewnym wysiłku dasz sobie radę, choć nie przyniesie Ci ona pełnej satysfakcji. Pod koniec tygodnia uda Ci się nieźle rozwiązać niektóre kłopoty materialne. Znak szczyry - Bliźnięta, unikaj Koziorożca. Dzień miły - czwartek, liczba - 5.

SKORPION: 24 października - 22 listopada
Unikaj sporu czy konfliktu z bliskim otoczeniem, a właśnie takie niebezpieczeństwo może Ci teraz grozić. Tło? Być może Twoje nie dość przemyślane rozeznanie w sytuacji dla obu stron właśnie najważniejszej! Nawet małe ustępstwo może już poprawić atmosferę, szczególnie teraz po urlopie. Znak popierający - Waga, unikaj Strzelca. Dzień miły - poniedziałek, liczba - 5.

STRZELEC: 23 listopada - 21 grudnia
Kilka nowości zasłyszanych w tych dniach wpłynie na ożywienie atmosfery i na poprawę Twojego nastroju. Zławsza dlatego że będą dotyczyć w dużym stopniu Twojej osoby i spraw Ciebie interesujących. Twoje plany na najbliższą przyszłość też przyjmą korzystny obrót. Jedynie więcej wiary w siebie. Znak sympatyczny - Panna, unikaj Wagi. Dzień miły - niedziela, liczba - 3.

KOZIOROŻEC: 22 grudnia - 20 stycznia
Mimo drobnych nieporozumień, od których zacznie się ten udany tydzień, bieg ważnych spraw, zadowolili Cię, a jedna z nich nawet bardzo ucieszy. Ważny też będzie jakiś nowy problem, który się teraz pojawi. Od właściwego zrozumienia, na czym polega Twoja rola, wiele będzie zależało... Rok szkolny za pasem - trzymaj się za kieszeń. Znak sympatyczny - Ryby, unikaj Bliźnięt. Dzień miły - sobota, liczba - 7.

WODNIK: 21 stycznia - 18 lutego
Dowiedz się o sprawach, które nie tylko Cię interesują, ale od których dalszego biegu zależą różne Twoje plany. Nie działaj pochopnie. Trzeba wszystko dobrze przemyśleć i obliczyć, ile można stracić, a ile zyskać. Dalsze postępowanie musi być bardzo dokładnie przewidziane i nakreślone. Unikaj wszelkiej improwizacji. Znak miły - Rak, unikaj Barana. Twój dzień - piątek, liczba - 2.

RYBY: 19 lutego - 20 marca
Flirt na horyzoncie. Nie trzeba się daleko roglądać, by dostrzec kogoś, kto czeka na przychylny gest z Twojej strony. W sprawach zawodowych nieco inna atmosfera, lepsza od dotychczasowej. Wakacje czas skończyć, znowu wydatki, trzymaj się za kieszeń, bo "potrzeby" dzieci nie mają granic. Znak popierający - Strzelec, unikaj Wodnika. Dzień miły - piątek. Liczba szczęśliwa - 6.

KTO SIĘ URODZIŁ - psychozabawa

24 sierpnia
Zbieracz zamknięty w sobie, o naturze gietkiej i docieklwej. Długo zachował siły i osiągnie wiek sędziwy. Chytry i podstępny, ale w otoczeniu przyrody, pośród drzew łagodnieje. W małżeństwie znajdzie bogactwo, jest sumienny i systematyczny. Mimo wad cieszy, uznaniem powszechnym.

25 sierpnia
Myśli logicznie, uzdolniony w kierunku przedmiotów ścisłych, nie interesują go ludzie, jest samotnikiem, stały w uczuciach i okazuje w życiu dużo taktu. Nie można powiedzieć że leń, ale wyraźnie okazuje niechęć do wysiłku i z tego powodu oczekują go w domu przykrości.

26 sierpnia
Niezwyczajna intuicja granicząca z jasnowidzeniem, nadzwyczajna wrażliwość z właściwościami mediumicznymi, inteligencja nieprzeciętna, odwaga na pograniczu z bohaterstwem i zimna krew daje obraz tego zazwyczaj naukowca, dziennikarza lub handlowca. Egoizm i krytykanctwo przeszkadzają mu w realizacji celów.

27 sierpnia
Niby zdrowy rozsądek, dojrzałość i poważny stosunek do życia, a w rzeczywistości znerwicowany nadwrażliwiec. Rozrzućnik, z dużymi upodobaniami do życia wiejskiego i tu może osiągnąć swoje sukcesy materialne. Bardzo ważna jest dla niego dieta. Pracy się nie boi. W końcu powiedzie mu się w życiu.

28 sierpnia
Honorowy, zrównoważony, unormowany, o świetnych zdolnościach analitycznych, to wszystko powoduje, że czuje się wyższy nad innych ludzi. Sam sobie zawdzięcza w życiu wszystko, choć nie lubi ciężkiej pracy, zajdzie wysoko. Oziębły, o bardzo rozwiniętym instynkcie wojowniczym. Dzieci urodzonych tego dnia nie należy spuszczać z oka.

29 sierpnia
Radosny, energiczny, hulaka, pełen ufności i zapału, aktywny, bardzo inteligentny, często pochłania go praca naukowa. W małżeństwie ulega wpływom żony, nie zawsze pozytywnym. Wybredny, bo delikatny. Niestaly i tchórliwy. Pieniądże wydaje szybciej niż je zarabia. Związki najlepsze z osobami, które urodziły się między 22 grudnia a 21 stycznia i między 20 kwietnia a 21 maja.

30 sierpnia
Wieczny uzdrowiciel i naprawiciel świata. Naraża się innym przez co jest nie lubiany i samotny. Nietakowny wobec osób pięciomiennej, bardzo rzadko spotyka właściwego partnera. Wrażliwy na piękno, intelektualnie aktywny i bystry, twórczy, z dużymi osiągnięciami na polu naukowym (statystyka, rolnictwo, konstrukcje drzewne). Niechlujny, nieporządny, niedbały, trudno sobie radzi w codziennym życiu.

Kalendarz Echa

Bartłomiej zwiastuje, jaka jesień następuje.

Po świętym Bartłomieju jedź kluski na oleju.

Na świętego Bartłomieja otwiera się siew i knieja.

Od Bartłomieja lepsza w stodole nadzieja.

Jak Bartłomiej nie zasieje, nie pokropi ludzi, to się zboża, to się żyta mało w polu widzi.

Na Bartłomieja ziemia twarda, to będzie zima hurda; a jak lekka, to będzie lekka.

Z jaką pogodą Bartłomiej przybywa, taka i we wrześniu bywa...

Na świętego Ludwika - zboże z pola umyka.

Na świętego Augustyna orka dobrze się poczyną.

24 sierpnia - czwartek
Wsch. Słońca: 05.14 Zach. Słońca: 18.55
Wsch. Księż.: 22.57 Zach. Księż.: 14.50
Imieniny obchodzą: Bartłomiej, Bartosz, Cieszymir, Emilia, Jerzy i Malina

PATRONI:
Św. Bartłomiej Apostoł jest postacią znaną z Ewangelii (także jako Natael). Czczono go od dawna jako patrona rzeźników, garbarzy i introligatorów, ponieważ zginął podobno odarty ze skóry. Został też ścięty i ukrzyżowany. Św. Emilia de Vialr (1797-1856) była założycielką zgromadzenia św. Józefa od Zjawienia. Stynęła z filantropii.

Bartłomiej - imię pochodzenia aramejskiego.
Emilia - imię pochodzenia etruskiego.

25 sierpnia - piątek
Wsch. Słońca: 05.15 Zach. Słońca: 18.53
Wsch. Księż.: 23.57 Zach. Księż.: 15.51
Imieniny obchodzą: Józef, Ludwik, Luiza, Namysław, Patrycja i Radek

PATRONI:
Św. Ludwik IX (1214-1270) król francuski, znany był jako asceta, opiekun biednych oraz organizator nieudanej wyprawy krzyżowej.
Św. Józef Kalasanty (1556-1648) był Hiszpanem, założycielem zgromadzenia Kleryków Regularnych dla szkół

pobożnych, czyli pijarów. Św. Józef Kalasanty jest patronem szkół podstawowych.

Ludwik - germ. hlut (sławny) = wig (walka).

Józef - imię biblijne: hebr. Jo (Jahwe, Bóg) + jasaf (przysadzić).

1908 - Urodził się Bronisław Czech, jeden z najwyszczególniejszych narciarzy świata, trzykrotny olimpijczyk, w czasie okupacji kurier tatrzański, zginął w Oświęcimiu w 1944 r.

1948 - Odbił się we Wrocławiu - z udziałem przedstawicieli 46 państw - Światowy Kongres Intelktualistów w Obronie Pokoju.

26 sierpnia - sobota
Wsch. Słońca: 05.16 Zach. Słońca: 18.52
Wsch. Księż.: — Zach. Księż.: 16.40
Imieniny obchodzą: Dobroniega, Konstanty, Liberat, Maria, Natalia, Zefir i Zefiryna

PATRONI:
Św. Natalia żyła w II w. w Nikomedii i była małżonką Hadriana, jednego z chrześcijan zamęczonych na śmierć. Natalia - łac. naltalis (dzień urodzenia). 1842 - Urodził się w Królewcu Karol Roloff-Miałowski, bohater narodowy Kuby, żołnierz, generał i pierwszy minister finansów republiki kubańskiej.

27 sierpnia - niedziela
Wsch. Słońca: 05.18 Zach. Słońca: 18.50
Wsch. Księż.: 01.04 Zach. Księż.: 17.17
Imieniny obchodzą: Cezary, Józef, Kalasanty, Monika i Ottokar

PATRONI:
Św. Monika, matka św. Augustyna, wpłynęła na jego nawrócenie, zmarła w Ostii (Włochy) wkrótce po chrzcie jego i dwu innych synów w 387 r.
Św. Cezary to zakonnik i biskup Arles; zmarł w 543 r.
Monika - łac. monica (jedynaczka).
Cezary - imię pochodzenia rzymskiego.

28 sierpnia - poniedziałek
Wsch. Słońca: 05.19 Zach. Słońca: 18.48
Wsch. Księż.: 02.16 Zach. Księż.: 17.46
Imieniny obchodzą: Adelina, Aleksy, Augustyn, Aurelia, Patrycja i Wyszomir

PATRONI:
Św. Augustyn (354-430) urodził się w Tagaście (Algieria); jego matką była św. Monika. W 386 r. pod wpływem kazań św. Ambrożego z Mediolanu, lektury Pisma Św., a wreszcie matki, porzucił dotychczasowe, nader świeckie, życie i

przyjął chrzest, czyniąc to razem z synem i braćmi. W 391 r. wyświęcono go na kapłana, a po paru latach został biskupem Hippony (obecnie Algieria). Zastąpił jako znakomity filozof, którego myśl oddziaływała potem przez wieki.

Augustyn - łac. augustus imię oznacza chłopca urodzonego w sierpniu lub syna cesarza.

1918 - Zjazd Polaków w Detroit (USA) z udziałem Romana Dmowskiego i Ignacego Paderewskiego. Zjazd przyjmuje projekt Paderewskiego stworzenia 100-tysięcznej armii z wychodźstwa.

29 sierpnia - wtorek
Wsch. Słońca: —
Wsch. Księż.: 03.28 Zach. Księż.: 18.09
Imieniny obchodzą: Beata, Jan Kandyd, Racibor i Sabina

PATRONI:
Św. Jan Chrzciiciel, postać znana z Ewangelii, został ścięty na rozkaz Salome, córki króla Heroda Antypasa. Bł. Beatrycze lub inaczej Beata (1200-1268) była skromną zakonnicą belgijską. Klasztor cysterek, w którym przebywała, znajdował się koło Antwerpii. Był pod wezwaniem Matki Boskiej z Nazaretu, dlatego nazywa się ją również bł. Beatrycze z Nazaretu.
Beatrycze (Beatrix) jest to włoska firma imienia Beata.
Beata - łac. beare (uszcześliwiać) lub beata (błogosławiona).

30 sierpnia - środa
Wsch. Słońca: 05.21 Zach. Słońca: 18.44
Wsch. Księż.: 04.37 Zach. Księż.: 18.28
Imieniny obchodzą: Adaukt, Feliks, Gaudencja, Małgorzata, Rebeka, Róża i Szczęsny

PATRONI:
Św. Św. Adaukt i św. Feliks byli braćmi i zginęli męczeńsko w pierwszych wiekach chrześcijaństwa.
Św. Małgorzata Ward była damą dworu angielskiej księżnej Whitall za panowania Elżbiety I. Aresztowano ją za udzielenie pomocy jednemu z katolików, który szczęśliwie zbiegł. Po torturach powieszono ją w 1588 r. Została kanonizowana w 1970 r.
Feliks - łac. felix (szczęśliwy, urodzajny).
Adaukt - łac. adauctus (pomnożony).
Małgorzata - grec. margarites (perła).

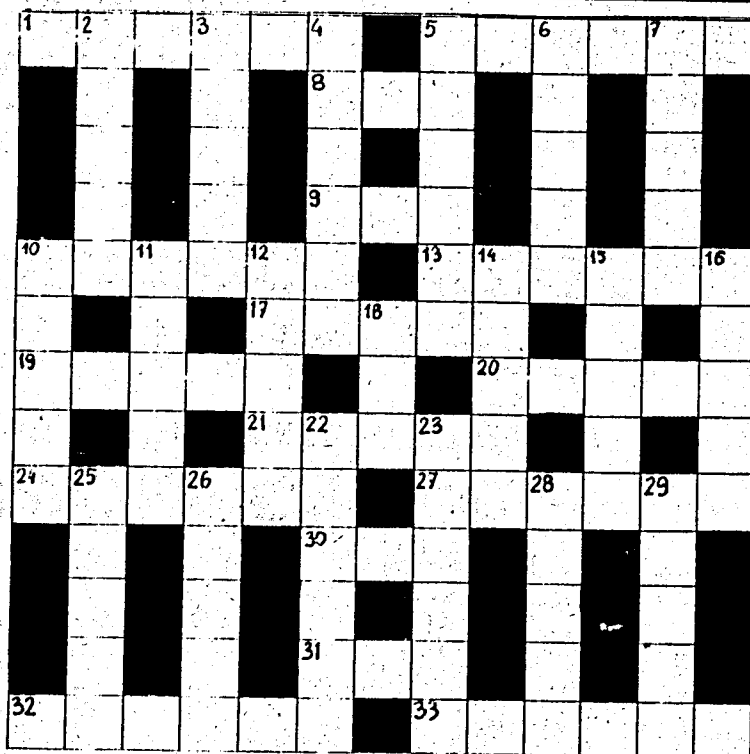
Krzyżówka • Brydż • Szachy

POZIOMO:

- 1 Jednostka ciśnienia w układzie MKS
- 5 Zalenie znacznej przestrzeni wezbranymi wodami
- 8 Dobrze znana papuga
- 9 W duecie z Adamem
- 10 Władca staroegipski
- 13 Zawój
- 17 Brat ojca
- 19 Rodzaj okrycia
- 20 Jesienny kwiat
- 21 Pędzel z pakuł lub szmat
- 24 Obrzęd kultowy
- 27 Sąd, opinia
- 30 Owad błonkoskrzydły
- 31 Lina holownicza
- 32 Napędzają rower
- 33 Przyjemny zapach

PIONOWO:

- 2 Elektroda dodatnia
- 3 "Pozował" do pluszowego misia
- 4 Głośny płacz, narzekanie
- 5 Stałe wiatry podzwrotnikowe
- 6 Wartość, znaczenie (także zaleta)
- 7 Broń drzewcowa
- 10 Wędrowny sztukmistrz indyjski
- 11 Urządzenie zastępujące pracę człowieka
- 12 Pszenica o o ścisłym kłosie
- 14 Miasto w woj. opolskim
- 15 Gaz bezbarwny
- 16 Jezioro na wschód od Morąga
- 18 Ischias
- 22 Państwo europejskie

- 23 Ptak brodzący
- 25 Lewy dopływ Sekwany
- 26 Biesiada
- 28 "Zaproszenie" na pocztę
- 29 Często sprawczy przestępstw

ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI

POZIOMO: 1. Kapela 6. Objaw 7. Oferta 8. Kózka 9. Lawirant 13. Niewypal 14. Lania 15. Knicja 16. Łózko 17. Latarnia 4. Obrót 5. Maski 8. Krowianka 10. Opieka 11. Otarz 12. Naród 13. Nisko.

BRYDŻ NR 60

ZADANIE

WE po partii:

K D W 8 7 5 2
A
5 W E
A K D W
W N E S
ktr. pas 2 karo 4 kiery
4 pik pas...

Wist piątką kier, S podłożył dziesiątkę. Zagranego w drugiej lewie króla pik S zabił asem i wyszedł w króla kier. Jak rozgrywasz?

ROZWIĄZANIE

Licytacja wskazuje na singletona kier u N. Właściwym zagranie jest znany manewr przegrywająca na przegrywającą - pozbać się na zagranego króla kier blotki karo z ręki. Dopiero kolejnego kieru przebij blotką atu. W ten sposób przerzecz obrońcom komunikację kolorem kierowym, a tym samym uniemożliwić promocję atutową.

DAMA PIK

SZACHY NR 68

ROZWIĄZANIE ZADANIA NR 67

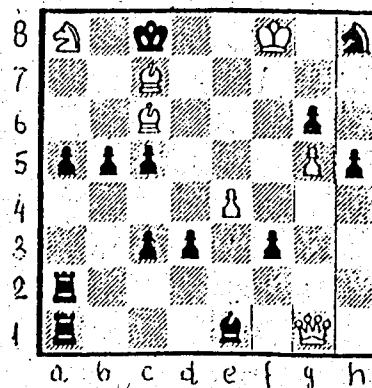
1. Sc7 - b5! Kc4 : b4
2. He3 - c3 x
1. - " - Kc4 : d5
2. He3 - e6 x
1. - " - a4 - a3
2. He3 : b3 x
1. - " - Sf2 - ruch dowolny
2. He3 - e4 x

Tadeusz Czarnecki urodzony w 1905 r. debiutował w 1933 r. Początkowo interesował się dwuchodówką i napisał w latach 35:36 rozprawę pt. "Nowoczesna dwuchodówka". Był bardzo czynnym działaczem Warszawskiego Okręgu Związku Szachowego do wybuchu wojny. Po wojnie poświęcił się wyłącznie działalności szachowej. Jest członkiem kolegium redakcyjnego "Szachów", autorem kilku książek z zakresu gry, członkiem kolegium sędziowskiego. W ostatnim okresie

swey działalności kompozytorskiej to niemal wyłącznie opracowuje trzychodówki.

ZADANIE NR 68

Tadeusz Czarnecki,
OŚRODEK WARSZAWSKI
Warsz. Klub Szachowy 1934 r.
Pochwała

Białe zaczynają i dają matę w 3 ruchach.
Rozwiązanie w następnym numerze.
GRAORZ

Istnieje od 1929 r.

**SPRAWNIE - SZYBKO - TANIO
WYSYŁAMY ZLECENIA
DO POLSKI**

**OKAZJA!! OKAZJA!! OKAZJA!!
WIELKA OBNIŻKA CEN!!!**

NA ARTYKUŁY OFEROWANE W KATALOGU PEWEXU

10% BONIFIKATY NA:

Paczki żywnościowe, owocowe, lodówki, pralki, telewizory,

magnetowidy, radia, rowery, opał

JUŻ DZIŚ

SKORZYSTAJ Z OKAZJI I ZŁÓŻ ZAMÓWIENIE W BIURZE

PEKAO TRADING CO. (CANADA) LTD.

1610 BLOOR ST.W., Toronto, Ont. M6P 1A7

TEL. (416) 588 - 1414

lub UPOWAŻNIONEGO DEALERA PEKAO

Dokończenie ze str. 15

ogląda w telewizji programy poświęcone wydarzeniom politycznym w świecie. Nie waha się, w przypadku gdy są one specjalnie ważne, przerywać trwające wówczas, ważne nawet konferencje, równie często też łączy się telefonicznie z rozgłośnią dla zasięgnięcia informacji czy też z osobistymi uwagami na temat audycji oraz komentarzami na jej temat.

Miesiąc przed czerwcowymi wyborami, w których opozycja odniosła niebawmy sukces, zwyciężając zdecydowanie kandydatów komunistycznych, Jaruzelski na konferencji prasowej

przez przeszło pół godziny dyskutował z dziennikarzami na temat fragmentów audycji "Wojna i wspomnienia", nadanej przed niedawnym czasem.

Jak już powiedzieliśmy, Wojciech Jaruzelski jest kontrowersyjną i tajemniczą, zamkniętą w sobie osobistością,

kimś w rodzaju przysłowiowego Sfinksa.

Jaki jest w rzeczywistości - pokaże niedaleka zapewne już przyszłość.

JERZY ROZWADOWSKI

Na podstawie "Washington Post"

NEW YORK LIFE
INSURANCE COMPANY
2 SHEPPARD AVE. E., STE. 404, TORONTO

Planowanie finansowe i ubezpieczenia

- LIFE INSURANCE - na życie
- DISABILITY - chorobowe
- MORTGAGE - hipoteczne
- GROUP, BUSINESS - handlowe
- RRSP, ANNUITY - emerytury
- VISITORS' - dla odwiedzających

Po bliższe informacje proszę dzwonić
Biuro: 226-6515 Dom: 858-0129

Andrzej Krysiak

ŻYWNOSĆ NATURALNA

Czym jest żywność naturalna? Odpowiedź wydaje się bardzo prosta, tym niemniej stwarza nieoczekiwane trudności. Bowiem bardzo niewiele spotyka się teraz produktów, które można uważać za naturalne. Zastanówmy się dlaczego tak jest. Co się stało z żywnością na przestrzeni wieków.

Jednym z kierunków ludzkiego działania było i jest oczyszczanie żywności, które obecnie jest na takim etapie, że rafinujemy szereg produktów do tego stopnia, że usuwamy z nich składniki odżywcze niezbędne dla prawidłowego funkcjonowania naszego organizmu.

Innym ważnym kierunkiem naszego działania jest dodawanie do produktów żywnościowych środków chemicznych, takich jak środki konserwujące, upiększające, poprawiające smak, zapach pokarmów. Istotnymi związkami chemicznymi mającymi wpływ na jakość tego, co jemy są preparaty stosowane przy uprawie ziemi, wszelkie nawozy sztuczne, środki ochrony roślin, hormony, antybiotyki, środki kontrolujące wagę zwierząt czy zabezpieczające je przed niektórymi chorobami. Słowem, chemia opanowała nasz przemysł spożywczy niemal całkowicie.

Jeśli do tego dodamy jeszcze gotowe "ready to eat" potrawy oraz miejsca szybkiej obsługi, gdzie żywność jest przygotowywana na długo przed jedzeniem to na pewno uświadomimy sobie do jakiego stopnia "przerobiliśmy" naturę. Zamiast głodu ilościowego, który czynił spustoszenie wśród ludzi w czasie wojny, mamy u nas głód jakościowy. Niedożywienie jakościowe polega na niedoborze pewnych substancji w pożywieniu. Mogą to być zarówno niedobory witaminowe, soli mineralnych lub włókniaka.

Od tego co i ile się jada zależy nasze zdrowie. O wiele częściej niż nam się wydaje choroby, wszelkiego rodzaju awitaminozy są wynikiem niewłaściwego odżywiania. Można tu wymienić niektóre choroby serca, nowotwory,

cukrzyce, choroby wrzodowe przewodu pokarmowego.

Jak więc należy układać swój jadłospis, aby ograniczyć ryzyko różnych chorób przewlekłych oraz zachować dobrą kondycję zdrowotną na co dzień?

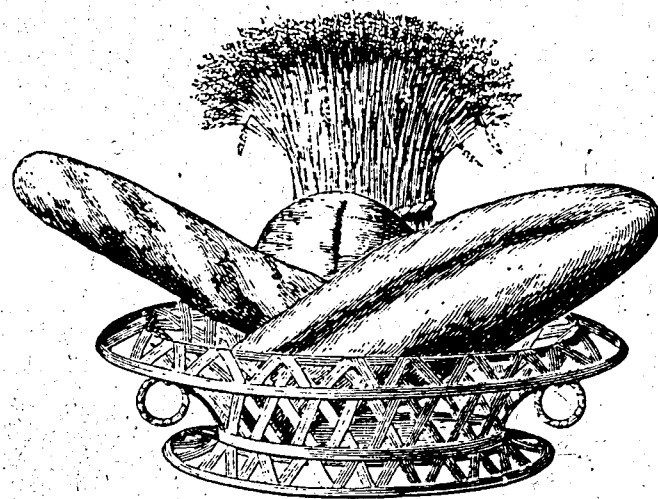
Podstawowym warunkiem prawidłowego odżywiania się jest to, aby wszystko co jemy było świeże i przygotowane bezpośrednio przed spożyciem. Nie zawsze jest to możliwe przy naszym tempie życia! Ale na pewno można ograniczyć kupowanie wielu produktów całkowicie już przerobionych przez przemysł spożywczy. Ograniczyć lub wykluczyć ze swojej diety takie rzeczy jak cukier, słodycze, tłuszcze zwierzęce, kawę i herbatę. Również ograniczyć jedzenie czerwonych mięs, a w zamian wprowadzić ryby. "Białe" wyroby z grupy ziaren (chleb, mąka, ryż) zastąpić produktami razowymi (wholemeal) i ryżem brązowym. O ile jest to możliwe dodawać do

niektórych posiłków łyżkę stołową zwykłych otręb, aby zapewnić organizmowi odpowiednią ilość włókniaka. Oprócz codziennej porcji surowych warzyw i owoców powinno się jeść pestki słonecznika, dyni lub orzechów.

Większość ludzi na takie ograniczenia zareaguje stwierdzeniem, że nie mają czasu, aby samemu przyrządzać posiłki.

Można na to odpowiedzieć, że w bilansie swojego życia więcej czasu stracą na przebywanie u lekarza, w szpitalach z powodu różnych chorób oraz wydadzą więcej pieniędzy na jedzenie gotowych posiłków niż gdyby robili sami. Jeśli dodamy do tego ból i cierpienie z powodu różnych chorób, to pomimo że każdy z nas ma wolny wybór postępowania, warto się zastanowić nad jego konsekwencjami w stosunku do własnej osoby i swoich najbliższych.

LIDIA DOBOSZ, M.D., N.D.
TEL. 534-0050

Rozgrzany upałami mózg nie sprzyja problemom etykiety towarzyskiej. A jednak, po miesiącu przerwy, zebrało się trochę listów na takowe tematy. Oto one:

Dostałam zaproszenie na bankiet. Określony był wyraźnie jako "semi-formal". Ze słownika nie wynika nic. Cóż to za odmiana i jak się ubrać?

"Semiformal" sygnalizuje, że gospodarze marzą, żeby było uroczyste, ale spodziewają się gości, którzy nie spełniają wszystkich tego warunków. Są osoby, które nie znoszą długich sukni czy smokingów i w ogóle wszelkiej pompy. Semiformal znaczy czarny krawat (chyba że w zaproszeniu mowa o białym), balowa suknia z dekoltem i długa. Wszystko, ale nie codzienna. Tak jest najodpowiedniej. Ale jeśli ów wymóg półoficjalny obowiązuje i pojawimy się w starym biurowym ubranku, to już nasza sprawa jak się pocujemy. Swoją drogą takich okazji w naszych emigranckich sferach za wiele nie mamy. Praktycznie jest posiadać wąską lub szeroką, ale długą aksamitną lub jedwabną spódnicę i doskoczyć po bluzkę do butik lub mieć takowe w odwodzie.

Panowie mogą sobie pożyczyć na oficjalną i półoficjalną okazję smoking czy frak albo takowy kupić i trzymać linię. Kanadyjczy z warstw mieszczańskich przywiązują wagę do sygnalizacji ubiorem i nasza nonszalancja może być odebrana jako nieznajomość reguł gry i kosztować parę latek kariery, albo będzie nam zwyczajnie tyso.

Ludzie spotykają się jesienią po wakacyjnej przerwie. Dla niektórych jest to okazja do licytacji. Ci co wyrosli z Georgian Bay opowiadają o Arizonie, Kalifornii, Europie. Najmilsi są ci, którzy podają straty i oszczędności, a także miejsca niezwykłe, nadzwyczajnej urody. Np.:

"Przejechaliśmy pół Ameryki równie szybko jak płatnymi drogami autostradą, itd." albo 2 mile za Wopwop jest knajpka w stodole, gdzie dają najlepsze na świecie steki, zjeżdżasz w

prawo, w lewo naokoło, itd.". W Main tu-a-tu jest jezioro, śliczne, ni śladu komarów, woda ciepłutka, czysta, pusztka, dobry dojazd.

Gorzej ze snobami z najlepszych hoteli, którzy w dodatku są przekonani, że nikogo na to prócz nich nie stać. Głupio im powiedzieć, że miejsce znamy, głupio też jak się o tym dowiedzą. Odezwać się?"

Tak i to życzliwie dla ludzkiej próżności. Np. Cieszę się, że ci się podobało w Wierzynku (i postawiłeś kumpłom obiad za 15 dolarów). Mnie się tam też podobało. Kaczuska pierwsza klasa. Floryda. My też dopchaliśmy się tam samochodem. A czy byliście na Cape Canaveral?

Przyjmijmy sobie - ci co się chwala i chełpią - to garstka. Większość się chce podzielić. Będzie im miło znaleźć wspólnotę doświadczeń. A jeśli jej nawet nie mamy, możemy poprosić o opowiedzenie szczegółów, które mogą nam się przydać w następnej podróży.

"Moja firma dwa razy do roku urządza jakieś imprezy towarzyskie, zwane również bankietami. Siadamy przy okrągłych stołach. I co się okazuje. Jeśli mnie posadzą koło urodzonych Kanadyjczyków nieumiem włączyć się do konwersacji. Jestem zbyt nieśmiały. Boję się mojego języka, akcentu, niezgrabności. W rezultacie sam się nie włączam, a i do mnie się nie zwracają tylko rozmawiają z sąsiadem z drugiego boku. No i tworzą się etniczne stoły, gdzie Grecy, Polacy,

Włosi siedzą osobno, a nawet rozmawiają po swojemu. Robią się getta".

Zasada okrągłego stołu jest prosta. Pół obiadku rozmawiamy z tym po prawej, pół z tym po lewej (lub na odwrót jak zajęty), np. sałatka, zupka, z wielbicielem baseballa, drugiej kawka z hodowcą tchórzofretek. Jeśli wiemy z kim przyjdzie nam zasiąść, dostroimy się nieco. Jeśli nie, trudno możemy zacząć od wspólnych spraw. Interesujący towarzysko ludzie mają zwykle oblatanych 10-15 podstawowych tematów konwersacyjnych. Można je budować z wiadomości, ale jak to w życiu towarzyskim bywa, nie traktować miejsca do rozrywki jako trybuny politycznej, chyba że rysuje się szansa na lobbying w jakiejś sprawie.

W momencie kiedy zajęci rozmową prawo- i lewobrzeżni zamkną w temacie, w którym czujemy się pewnie, możemy zacząć od przymilnego "May I join in?" po czym zapytać sąsiada sugerując martwo w temacie o jakiś szczegół. Bezpieczne zagadnienia do konwersacji w kulturze anglosaskiej to szeroki temat. Może innym razem.

Segregacje towarzyskie mają z kolei źródło w uprzedzeniach rasowych czy narodowych, lecz w przekonaniu o odmienności zainteresowań i problemów możemy je znieść wykazując znajomość tutejszych realiów. Ale to wymaga pracy, zrobienia wysiłku życia tym krajem na bieżąco, również bez uprzedzeń.

W poniedziałek, 21 sierpnia wieczorem, obradowało tajne XIV plenum KC. Według niepotwierdzonych przecieków dyskutowano możliwość wprowadzenia stanu wojennego, co do którego jednak nie uzyskano aprobaty większości. Półformalną wydaje się uchwała 208 sekretarzy Podstawowych Organizacji Partyjnych z wielkich zakładów pracy. W uchwale tej sekretarze odmawiają poparcia idei rządu opozycyjnego.

Nowo mianowany rzecznik Urzędu Prezydenta Włodzimierz Łoziński oświadczył, że w KC PZPR istnieją siły przeciwne zachodzącym w Polsce historycznym zmianom. Wystarczająco jednak wielu członków KC popiera ideę rządu Solidarności. Nie ma zresztą, podkreślił rzecznik, innej alternatywy. Według źródeł dobrze poinformowanych siły partyjne na terenie całego kraju prowadzą akcję mającą zapobiec zatwierdzeniu Mazowieckiego na stanowisko premiera i utworzeniu rządu Solidarności. Twardogłowy członek BP PZPR Janusz Kubasiewicz powiedział, że tylko rząd ekspertów mógłby zapobiec postępującej degradacji gospodarczej. Inny członek BP-S. Wiatr podkreślił, że rząd, który będzie realizował swą politykę przeciwko PZPR nie ma żadnych szans na sukces gospodarczy i polityczny.

Powstało nowe stanowisko ministerialne decyzją prezydenta Jaruzelskiego. Józef Czyrek mianowany został ministrem stanu, kimś w rodzaju rzecznika prezydenckich koncepcji w rządzie lub inaczej partyjnym odpowiednikiem premiera. Tym samym Mazowiecki będzie musiał potykać się z dodatkowym partyjnym ministrem bez jasno sprecyzowanej teki, a o dużym zakresie wpływów.

Brytyjskie ministerstwo spraw zagranicznych wydało 21 sierpnia oświadczenie, wyrażające nadzieję, że mianowanie Tadeusza Mazowieckiego na stanowisko premiera oznacza poważny krok w stronę demokracji.

OŚWIADCZENIE PÓŁNOCNOAMERYKAŃSKIEGO STUDIUM SPRAW POLSKICH W SPRAWIE SYTUACJI W POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ

Wyjście z pogłębiającego się kryzysu społeczno-gospodarczego w Polsce wymaga kompleksowego i jasno sformułowanego programu naprawy Rzeczypospolitej. Program ten musi być zaadresowany do każdego obywatela polskiego, zrozumiany i zaakceptowany przez niego, a następnie sprawnie wykonany. Program ten musi wzbudzić zaufanie do własnych sił, wiarę w autentyczność i rzetelność zmian, oraz przyszłość jaką one przyniosą. Zmiany te nie mogą pogłębiać nędzy obywateli i zacofania cywilizacyjnego kraju.

Program gospodarczy w pierwszym rządzie musi służyć potrzebom obywateli w zakresie wyżywienia, mieszkań, zdrowia i środowiska. Temu ma służyć intensywny rozwój przedsiębiorczości prywatnej w oparciu o system wolnego rynku i własne zasoby obywateli i kraju. Konieczne jest odbudowanie i rozwinięcie indywidualnych gospodarstw rolnych i prywatnej produkcji żywności. Niezbędne jest również uruchomienie indywidualnego budownictwa w ramach prywatnych przedsiębiorstw i wytwórni materiałów budowlanych.

Państwowe organizacje gospodarcze powinny przejść na własność szerokich mas akcjonariuszy ze szczególnym uwzględnieniem załóg pracowniczych. Uprzywilejowanie nomenklatury w przekazywaniu mienia społecznego uznaje się za przestępstwo. Giełda powinna być źródłem prawidłowego obrotu kapitałowego. Ponadto, niezbędnym jest zorganizowanie niezależnego banku emisyjnego i wprowadzenie wymiennej waluty.

Negatywne doświadczenia w udzieleniu kredytów PRL w latach 70 oraz deficyty budżetowe krajów rozwiniętych nie roją nadziei na ponowne udzielenie wielomiliardowych kredytów Polsce. Wśród rządów zachodnich ich doradców panuje opinia, że w PRL nie zachodzą takie zmiany w systemie gospodarczym, które gwarantowałyby wykorzystanie i zwrot pożyczek.

Programy pomocy gospodarczej muszą w większym stopniu liczyć się z

mechanizmami funkcjonowania instytucji finansowych na Zachodzie, takich jak Międzynarodowy Fundusz Walutowy i Bank Światowy, i nie przeceniać kredytów zagranicznych i ich uwarunkowań jako metody rozwiązania kryzysu w Polsce. Ponadto, zmiany polityczne w Polsce stanowią zaledwie wstępny (konieczny, ale nie wystarczający) warunek udzielenia kredytów przez banki zachodnie.

W takiej sytuacji gospodarka polska musi przede wszystkim polegać sama na sobie i z kryzysu wyjść głównie o własnych siłach. Tym niemniej są szanse, potwierdzone przez deklaracje niektórych państw zachodnich, że na dobrze sformułowane projekty Polska może otrzymać pomoc finansową, technologiczną, organizacyjną i szkoleniową.

Powyższe kierunki zmian i ich uwarunkowania dotyczą sytuacji niezwykle płynnej i nowej, tj. przechodzenia z gospodarki centralnie planowanej i totalitarnej na wolnorynkową i pluralistyczną. Wprowadzenie proponowanych zmian natrafi na silny opór. Stąd wyprowadzenie Polski z kryzysu uzależnione jest od pełnej mobilizacji odpowiednich sił, środków i motywacji.

Niezbędnym warunkiem wprowadzenia reform, są dalsze przeobrażenia systemu politycznego w kierunku niepodległości i demokracji opartej na wolnych wyborach, wolnej prasie i przestrzeganiu praw obywatelskich.

Wszelkie próby zatrzymania siłą procesu omawianych zmian w Polsce zniszczą Naród i klasę rządzącą oraz mogą spowodować powrót do sytuacji zimnej wojny.

Niniejszy dokument będzie służył dalszej dyskusji, w formie wymiany opinii, konferencji i seminariów, w celu stopniowego konkretyzowania rozwiązań.

Członkowie Komitetu Planowania:
Tomasz Arciszewski, Andrzej Błaszczński, Marek Celiński, Jerzy Gonerko, Andrzej Kawczak, Jerzy Korey-Krzeczowski, Wojciech Nasierowski, Piotr Święcicki, Andrzej Targowski, Jerzy Wojciechowski.

Toronto, 12 sierpnia 1989

ECHO W TYM TYGODNIU POLECA:

• Gospel Festival, w którym m.in. udział biorą: Staple Singers, Nashville Bluegrass Band, Five Blind Boys. Wstęp wolny. Harbourfront, tel. 973-3000. Od 25 sierpnia do 27 sierpnia.

• 2 września Tom Petty w King-swood, tel. 832-8131.

• Scarborough Women's Centre oferuje serie wykładów w godzinach przerwy lunchowej: 30 sierpnia od godz. 12.00 do godz. 13.00 za 9 dol. można poznać tajniki Wen-Do, techniki samoobrony.

• 7 września zaczynają się torontońskie Konfrontacje, czyli Festival of Festivals. Filmy będą wyświetlane w różnych torontońskich kinach. Szczegółowe informacje tel. 967-7371.

ECHO POLECA DZIECIOM:

• Już ostatnie dni KIDSUMMER-89 - lata organizowanego m.in. przez

rozgłośnię CHFI. A oto szczegóły ostatniego tygodnia:

- 29 sierpnia od godz. 11.30 do godz. 16 można wziąć udział w próbie The National Ballet of Canada. St. Lawrence Town Hall, 157 King St. E.*

- Jak powstaje film, dowiedzą się dzieci na wycieczce organizowanej 30 sierpnia od godz. 9 do 15. 424 Adelaide St. E. zaproszone są dzieci od lat 8 do 10.*

- Natomiast jak się robi filmy rysunkowe można zobaczyć 2 września w czasie imprezy zorganizowanej w Sheridan College, 1430 Trafalgar Rd., Oakville. Początek imprezy o godz. 10. Ostatnia runda o godz. 16.*

* Organizatorzy proszą o wcześniejsze zgłaszanie uczestników pod tel. 363-KIDS.

Polski Program Radiowy ECHO OJCZYZNY

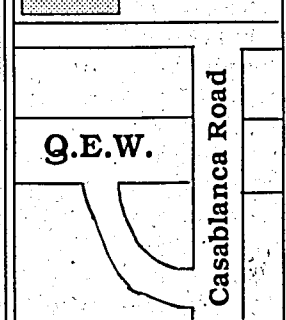
zaprasza serdecznie całą Polonię na
PIKNIK

w niedzielę 3 września br.
w "PLACE POLONAISE"
w Grimsby
(zjazd na Casablanca Rd.)
OTWARCIE BRAMY GODZ. 10:00
MSZA ŚW. POŁOWA 12:00

- obfity bar - gorące i zimne dania
- do tańca grać będzie wspaniała orkiestra "REFLEX"
- zabawy i gry z nagrodami dla dzieci

**Wstęp 4.00 dol. od osoby,
dzieci do lat 12 wstęp bezpłatny**

Place Polonaise

PIGUŁKI P C A G

PIGUŁKI najlepiej poinformowanym pismem na świecie.

Prasa dopiero dziś pełna jest doniesień i komentarzy na temat nowego rządu w Polsce. PIGUŁKI pisały już o tym w numerze datowanym 5 czerwca! Aby nie być gołosłownym drukujemy fragment naszego artykułu, który ukazał się zaraz po wyborach:

"Wybory pokazały, co Polacy myślą o swojej władzy i jaki kredyt zaufania zdobyli sobie wśród społeczeństwa komunistów w ciągu czterdziestu lat swych rządów w Polsce... Wybory były jakby jaskiem rzuconym przez naród, które rozprysło się na twarzy Jaruzelskiego. Komuniści z jaskiem na twarzy nie są, niestety śmieszni. Są groźni. Są nieobliczalni... Mamy tylko nadzieję, że zanim polska nomenklatura zdecyduje się na drastyczne kroki, zostanie wyrzuconą przez Gorbaczowa, który będzie wolał oprzeć się na nowej ekipie, posiadającej niemal nieograniczony kredyt zaufania. Jaka będzie ta nowa ekipa, kto do niej wejdzie i jaki w niej będzie udział "Solidarności" - zobaczmy. Ważniejsze jest jednak jak daleko posunie się ona w przywróceniu Polsce niezależności politycznej i ekonomicznej oraz podstawowych praw człowieka i obywatela".

Tyle tekst z początku czerwca. Co można dziś do niego dodać? Chyba to, że ostatnie wydarzenia napędzają nas ostrożnym optymizmem. Optymizmem, bo już gorzej być nie może, trudno o rząd gorszy od ostatniego. Ponadto wśród działaczy "Solidarności" jest jednak parę osób, które przecież trochę na ekonomii i polityce się znają. Ostrożnym, bo jednak to jaskiem ciągle jeszcze kapie i to nie tylko z twarzy Jaruzelskiego, ale teraz i Kiszczaka. CHOROBA. Zmusiła nas do przerywania pobytu w Polsce i wcześniejszego powrotu do Toronto. Chore PIGUŁKI nie mogą zapewnić, że będą, jak dawniej, ukazywać się regularnie co tydzień. Prosimy o wybaczenie.

Redagują z ramienia Polish Canadian Action Group, Anna i Stanisław Dubis-cy, tel. 925-8128. P.O. Box 55, Station "V" Toronto M6R 3A4.

Dokończenie ze str. 21

cowej gazety-dziennika "Star-Phoenix" z 15 lipca 1989, gdzie za agencją Reutersa podano informację o ostatnim incydencie w Oświęcimiu, do którego jest też nawiązanie w "ECHU".

Nie tylko przemilczano tam wiele faktów, o których mowa powyżej, podaje się również niezgodną z prawdą historyczną informację, że większość ofiar Oświęcimia to Żydzi, sugeruje, że ofiary innych wyznań nie ginęły w Oświęcimiu ("unique ahrine").

Wyjątkowo odrażające jest jednak stwierdzenie P.Rabbiego Avrahama Weissa z Hebrew Institute of Riverdale, N.Y., który oświadczył (później), nawiązując do incydentu: "Jest to echo tego, co stało się 50 lat temu, gdy ci ludzie brali udział w masowych mordach Żydów" (oryginał angielski w tekście). Mowa oczywiście o okresie II wojny światowej, a "ci ludzie" to oczywiście Polacy, jak niezbicie wynika z kontekstu (uczestnicy wycieczki z Hebrew Institute obdarzali Polaków epitetem "faszyści", nie licząc już "standardowego antysemici").

Uważam, że powinno zamieścić się w "ECHU" dodatkowe informacje na temat klasztoru w Oświęcimiu, tak aby jaśniejszy stał się kontekst wydarzeń. Również powinno się poinformować o wypowiedzi P.Weissa, gdyż jesteśmy świadkami nowego ohydneho oszczerstwa odnośnie naszego Narodu. Pan Weiss powinien odwołać swoją wypowiedź i znaleźć odpowiednie okoliczności do wy tłumaczenia się z niej. Być może jest to znowu odpowiedni moment dla interwencji ze strony Kongresu PK czy też odpowiednika w USA. Tego nie wolno zostawić bez ECHA!!!

Z pozdrowieniami
TOMASZ DEBOWSKI
Saskatoon, Sask.

P.S. Sprawa klasztoru w Oświęcimiu nie jest efemerycznym incydentem. Jest sprawą, o której trzeba mówić i informować, kontrargumentować i prostować tendencyjne informacje (choćby z uwagi na to, jakie znaczenie propagandowe przywiązuje do niej druga strona).

URGENT CALL OF THE MOST HOLY MOTHER

The Most Holy Mother is calling you because she loves you so much, and perhaps it is your last chance, as our time is almost over. Read Her messages written to you in Her book "Our Lady speaks to her beloved priests". This book is distributed free of charge. Send your name and address to:

George Kortysz
P.O.Box 332, Station A,
Weston, Ont. M9N 3M7

DANUTA ROZBICKA N.D.M.D.,

lekarz medycyny, okulista (Polska).
Absolwent Ontario College of Naturopathic Medicine

Leczenie ostrej i przewlekłych schorzeń metodami naturalnymi, takimi jak: zioła, akupunktura, elektroakupunktura, hydroterapia, homeopatia, "Bioelectric Function Diagnosis", wykrywanie choroby w fazie początkowej zakłócenia biopola.
Adres: 425 Jane Str. przy Annette, Suite 3
TEL. 762 - 5697

Pierwsza polonijna
NATUROPATHIC CLINIC
HALINA SROČYŃSKA, M.D., N.D.
LIDIA DOBOSZ, M.D., N.D.

Leczenie środkami naturalnymi.
Zioła • Akupunktura • Homeopatia • Dieta
• Hydroterapia • Fizjoterapia
1595 Bloor St. W. Stacja metra: Dundas West
TEL. 534 - 0050

TIPS

Tomasz Iwanowski
Professional Services

440 WINFIELD TERRACE, MISSISSAUGA, ONT. L5R 1P2

Jako niezależni dystrybutorzy możemy dopasować do Waszych potrzeb biurowych sprzęt elektroniczny klasy światowej.

OGROMNE OSZCZĘDNOŚCI!
Systemy alarmowe dla domów prywatnych i firm!
Możliwość kupowania na raty • Wynajem • Wymiana na nowe (Trade In)
• Pełna gwarancja fabryczna na wszystkie artykuły.
TEL. TORONTO 398-9950 (cała doba) i 522-6070
MISSISSAUGA 890-4756, FAX 890-6092

AUDIOFOX
telex phones

MITSUBISHI

Panasonic

CANTEL

Canon

SHARP

NEC

MOTOROLA

CELLULAR

Bell

Cellular

Znana z urody,
znakomitej
kuchni
i polskiej
gościnności
restauracja

z a p r a s z a
na lunch, obiady, kolacje z daniem i występami.
Własny wybór alkoholi, win i piw.
Sale bankietowe na wszystkie okazje.

DWA DOBRZE ZAOPATRZONE SKLEPY MIĘSNE
W KITCHENER

WALESA'S MEATS & DELI

331 B King St. W., Kitchener, 741 - 5383
270 Bleams Rd., Kitchener, 893 - 6666
Pieczywo, wędliny, sery, słodczy, cztery,
świeże mięso. Można zamówić 1/2 krowy lub świni.

Słoneczna dziewczyna

Polskie dziewczyny pragną na drodze tego ogłoszenia poznać samotnego Kanadyjczyka polskiego pochodzenia. Co tydzień nowa twarz z katalogu biura matrymonialnego. Listy i oferty kierować na Sunshine.

Wiesława, lat 23
laborantka

Międzynarodowe
Biuro Matrymonialne

Sunshine

Panie i Panowie!
Posiadamy ponad 300 ofert
pań i panów, głównie z
Polski, również z Kanady,
USA i Europy.
Piszcie do nas po Foto-
katalog oraz Informator
załączając \$ 5.00.

P.O. Box 11, Station "D"
Scarborough, Ont., Canada
M1R 4Y7

Kingsway Meat Products and Delicatessen Co.

Hubert Węsierski, Ivan Grgić
2342 Bloor St. W., Toronto
Tel. 762-5365

Ponad 100 gatunków wyrobów wędliniarskich własnej produkcji, wyrabianych przez wysoko wykwalifikowanych polskich rzeźników według tradycyjnych polskich receptur

CENY KONKURENCYJNE

TOWARY DO POLSKI

- Można DOWOLNIE zesłać skład paczki.
- Dostawy do Polski do 14 DNI.
- Dostawa bezpośrednio do domu odbiorcy.
- Odbiorca nie ponosi żadnych opłat.
- Zamówienie minimum 5 kg.
- Ceny ważne do 30 września, 1989.
- UWAGA: Od 1 czerwca do 30 września MANDARYNEK nie wysyłamy.

Ilość	Nazwa towaru	Cena C\$	Razem
--- x 1 kg	Pomarańcze	2.90 =	-----
--- x 1 kg	Cytryny	2.90 =	-----
--- x 1 kg	Grejpfruty	2.90 =	-----
--- x 1 kg	Banany	3.40 =	-----
--- x 1 kg	Mandarynki	3.40 =	-----
--- x 1 szt.	Ananas	2.90 =	-----
--- x 1 szt.	Orzech kokosowy	2.90 =	-----
--- x 1 szt.	Kiwi	0.80 =	-----
--- 100 g	Czekolada orzechowa	1.30 =	-----
--- 100 g	Czekolada mleczna	1.30 =	-----
--- 100 g	Czekolada gorzka	1.30 =	-----
--- 125 g	Guma do żucia 20 szt.	1.80 =	-----
--- 1 kg	Chalwa	11.20 =	-----
--- 500 g	Miód - dziki kwiat	2.40 =	-----
--- 250 g	Kawa ziarnista braz.	4.00 =	-----
--- 250 g	Herbata	4.80 =	-----
--- 100 szt.	Herbata ekspresowa	4.80 =	-----
--- 100 g	Kawa "Nescafe"	4.40 =	-----
--- 800 g	Czekolada w proszku	6.40 =	-----
--- 250 g	Rodzynek	1.60 =	-----
--- 200 g	Figi	2.20 =	-----
--- 200 g	Migdały	2.20 =	-----
--- 200 g	Włókno kokosowe	2.20 =	-----
--- 450 g	Pasta czekl. Nutella	3.20 =	-----
--- 1 kg	Kabanosy	12.00 =	-----
--- 1 kg	Polędwica wędzona	14.00 =	-----
--- 1 kg	Baleron	12.00 =	-----
--- 454 g	Szynka w puszcze	4.80 =	-----
--- 340 g	Szynka mielona	2.50 =	-----
Dostawa do domu, ubezpieczenie		C\$	5.50
Załączam Cheque Money Order		Total C\$	
Nadawca:			
Odbiorca:			

Zamówienia: **EUROPAK INTERNATIONAL**
1547 Merivale Road, Station F. Box 5554
OTTAWA, Ontario K2G 4V0, Canada
TEL.: (613) 728-4446

STRONA 37

jolanta interiors

- żaluzje poziome i pionowe
- wyposażenie kuchni i łazienek
- modne dodatki do mieszkań
- nowoczesny sprzęt oświetleniowy
- srebrna biżuteria
- upominki z importu
- zabawki

2368 Bloor Street W., Toronto M6S 1P5
tel. 762-9638 762-9880

UNICAR AUTO COLLISION & Paint Centre

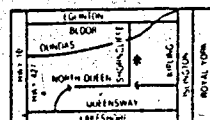
Południowe Etobicoke, 81 Shorncliffe Rd.
Mamy wyposażenie, które pozwala na naprawę takich samochodów jakich inne warsztaty nie chcą nawet oglądać.

- naprawy powypadkowe • malowanie
 - prostowanie ram • zabezpieczenia przed korozją
- MIAŁEŚ WYPADEK ?**

PAMIĘTAJ! Możesz wybrać nas. To dobry wybór.

Bezpłatne kosztorysy napraw • Całkowite rozliczanie z firmami ubezpieczeniowymi

- Holowanie • Samochody zastępcze na czas naprawy.

Duża zniżka na kompletne malowanie

(416) 239-7377

zauważ nam

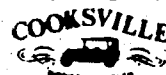
BALTIC HOME RENOVATION

- Malowanie • Renowacje kuchni i łazienek
- Wykładziny
- Ścianki działowe
- Krycie dachów
- Tynki

848 - 9505

DODGE CHRYSLER

Dundas St. E., Mississauga
Finansowanie nowych i używanych samochodów 9.5%

Samochody nowe 7. lat lub 115.00 km gwarancji
około 100 używanych różnych marek.

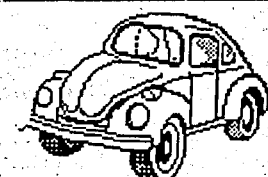
Zakup, dogodne finansowanie, rejestracja i naprawy na miejscu. Mówimy po polsku. U mnie kupisz także prawie nowe samochody firm: Ford, Toyota, Mazda, Nissan, Volkswagen, GM i inne.

KRZYSZTOF (KRIS) SZAFAŃSKI

Zanim przyjdiesz - zadzwoń!

BIURO: 279-3031 DOM: 279-1830

* na rok do 10 tys. dolarów

AUTO DRIVING SCHOOL The Helpful Professionals

Wojtek Antczak

Licencjonowany instruktor jazdy udziela lekcji oraz przygotowuje do egzaminów państwowych (Kat. "G")

270-8145

536-5454

900 Dufferin St. ste 215
Toronto, Ontario

KAPITAŁNE NAPRAWY SILNIKÓW

z pełnym zamontowaniem

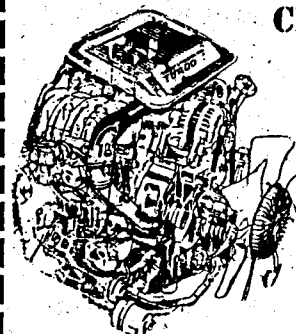
CRANKSHAFT SERVICE & SUPPLIES LTD.

Wszystkie prace objęte gwarancją

1 roku lub 25,000 km.

KOMPLETNE NAPRAWY

Obsługa krajowych i importowanych samochodów

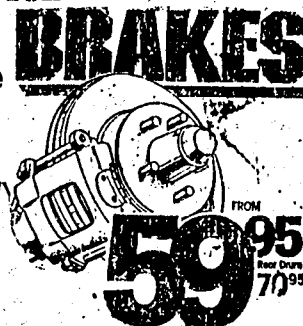

Stan Ignakiewicz

537-2529

483 Dupont Street

537-5857

Moe Jabouri

NAPRAWA I SPRZEDAŻ SAMOCHODÓW

A & A MOTORS

ZAPRASZA

PLANUJESZ URLOP ?

Nie zapomnij o samochodzie!

Chcesz wyjechać i wrócić bez kłopotów?
Zawczasu sprawdź stan samochodu i dokonaj niezbędnych regulacji i napraw.

TYLKO ZA \$34,99

- wymienimy olej i filtr w silniku
- nasmarujemy podwozie
- sprawdzimy hamulce, paski klinowe, przewody zapłonowe, stan układu chłodzenia, zawieszenie samochodu, układ wydechowy, oświetlenie

Ponadto polecamy używane samochody w dobrym stanie

KONKURENCYJNE CENY

1541 The Queensway, Toronto, tel. **252-0226**

72 HOWARD PARK AVENUE
TORONTO, ONTARIO
M6R 1V6
TEL.: (416) 534-9864

PRZESŁA DO KRAJU

Najtańsze ceny paczek drogą morską i lotniczą!

Paczka morska - \$1.60 za 1 kg + \$5

Paczka lotnicza - \$3.70 za 1 kg + \$5

Przekazy pieniężne do rąk odbiorcy i na konta walutowe, sprzęt gospodarstwa domowego.

Ubezpieczenia dla odwiedzających

Samochody "SKODA" 120L 4-biegowa
"SKODA" 135G Coupe 1990

Odbiór paczek z domów w Toronto przez cały tydzień.

W soboty: Brampton, Brantford, Hamilton, Kitchener, Oshawa, St. Catharines, Windsor oraz okolice Toronto.

POLONEZ DRIVING SCHOOL

Licencjonowany instruktor udziela lekcji i przygotowuje do egzaminów na prawo jazdy kategorii G

TEL. 242-8462

ZDZISŁAW PAŃSZCZYK

Arnold Penk

- oferuje
- 3 miesiące bez zadatku
- 3 miesiące bez rat
- 3 miesiące bez procentu

**Przedstawiciel firmy
sprzedającej samochody
General Motors**

ADDISON ON BAY LTD.

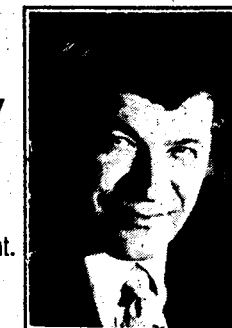
SALES & LEASING

832 Bay St. (przy College), Toronto, Ont.

Nowe samochody 88 i 89 posiadają 6-letnią gwarancję lub 100 tys. km na mechanizm napędowy (power train) oraz gwarancję antykorozyjną na 6 lat lub 160 tys. km., **9.9% finansowanie**

Wielka wyprzedaż samochodów przy wyjątkowo niskim oprocentowaniu. Szeroki wybór nowych i używanych samochodów. Używane samochody mają do nabycia roczną gwarancję. 1. Arnold Penk gwarantuje najlepsze warunki sprzedaży samochodów, zaliczając na poczekaniu sprzedaż pożyczek, poleca tanie ubezpieczenia, uwzględniające zagraniczne prawa jazdy. Osoba opiekująca się Arnoldem Penką w ciągu całego okresu posiadania auta. Arnold Penk posiada długoletnią praktykę w sprzedaży samochodów i udzielaniu pożyczek. Cieszy się wielkim uznaniem i zaufaniem wśród Polaków, a także znany jest jako społecznik. Kupno samochodu jest poważnym wydatkiem finansowym; trzeba wiedzieć z kim przeprowadzić tak poważną transakcję. Arnold Penk został wyróżniony przez GM jako Senior Master Salesman. Czy jeszcze ktoś może to załatwić? Zanim podpiszesz gdziekolwiek transakcję zakupu, sprawdźcie u Arnolda Penki!

Po wszelkie informacje uprasza się dzwonić: **964-3211** lub do domu: **731-0757** o każdej porze, podając nazwisko i numer telefonu.

TOYOTA

**TERCEL • CAMRY • COROLLA • CRESSIDA
CELICA • SUPRA • VANS • TRUCKS**

**PRZYJDŹ I PORÓWNAJ
zanim podpiszesz transakcję kupna
nowego samochodu
DO ZOBACZENIA!**

YONGE - LAWRENCE TOYOTA

3020 YONGE ST.
(tuż obok przystanku metra)

**Jack
KLIMCZAK**

**Tel. 481-5216
dom: 762-9421**

Wszystkie naprawy samochodowe.

Specjalne ceny

Certyfikaty aut - \$29.95

Hamulce tyne - \$59.95

Hamulce przednie - \$84.95

Tłumiki od \$40.05

(Installed, Lifetime Warranty)

- Pisemna gwarancja ważna w całej Kanadzie
- Konserwacja przeciwickorozyjna
- Większość napraw w 30 minut
- Bezpłatna inspekcja

251-2203, po polsku 274-8229
Throway Muffler & Brakes Centre
3090 Lakeshore Blvd. W.

UBEZPIECZENIA • ADWOKACI

JERZY SZEMPLIŃSKI

- Splaty hipoteki poprzez RRSP
- Ubezpieczenia indywidualne i grupowe na życie, chorobowe, biznesu, świadczenia socjalne (dentysta, lekarstwa)
- Ubezpieczenia emerytalne RRSP
- Plany edukacyjne dla dzieci
- Inwestycje, \$ 100 000 wolne od podatku
- Ubezpieczenia dla odwiedzających

DO YOU KNOW?
- We are the biggest life insurance company in Canada by asset size...

TEL. biuro: 222-1977; dom 848-1250

Mutual of Omaha Insurance Company

- n \$ 1250 miesięcznie dochód wolny od podatku w razie choroby lub wypadku dla osób zatrudnionych na własny rachunek
- n plany finansowe zabezpieczające dzieci
- n plany emerytalne RRSP
- n ubezpieczenia na życie

Jerzy Majewski, M.Sc.
Tel. bus. 631-6523; home: 792-0866

... przychodzi z pomocą każdemu, kto ma problemy z prawem karnym

adwokat
KRZYSZTOF PREOBRĄŻŃSKI
dom (24 g.): 537-8842 praca: 964-1717
fax: (416) 964-0823

Adres kancelarii adwokackiej:
99 CHARLES STREET, E. TORONTO, ONT. M4Y 1V2

Halina Baranowska
MA, A.I.C.

Analiza potrzeb finansowych, ubezpieczenia na życie, zdrowie, plany emerytalne RRSP, dożywotnie renty, ubezpieczenia grupowe

The Prudential Assurance Co. Ltd.
suite 531, 21 Four Seasons Place
ETOBICOKE ONT. M9B 6J8
Tel. bus. 622-1115

WYCIECZKI
ZAPROSZENIA - \$ 40.00

WIZY

WYMIANA PASZPORTÓW
UBEZPIECZENIA SZPITALNE
DLA ODWIEDZAJĄCYCH -
100 dni TYLKO \$ 135.00
BILETY SAMOLOTOWE

HUMBERVIEW TRAVEL

TEL.: 531 - 4648

**HUMBERVIEW
INSURANCE
BROKERS LTD.**

337 Roncesvalles Ave. Toronto, Ont.
TEL. 531 - 4647

INSURANCE NA:

DOMY
SAMOCHODY
KOMERCYJNE
SKLEPY

oferuje Polonii na wyjątkowo dogodnych warunkach wszelkiego rodzaju pożyczki i najlepsze oprocentowanie na sumy złożone w Kasie
pon.-środa: 10-15
czwartek i piątek: 10-20

Lech Prusiński
**NAJSTARSZE
POLONIJE
BIURO POMOCY
IMIGRACYJNEJ**

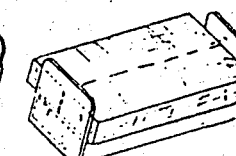
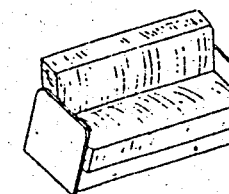
W związku ze zmianami kanadyjskich przepisów imigracyjnych zawiadamiamy wszystkie osoby pragnące uzyskać stały pobyt w Kanadzie —niezależnie od ich obecnego statusu—że nasze biuro udziela bezpłatnie porad we wtorki w godzinach 12-7 wieczór
192 Garden Avenue
Tel. 588-1659

Skorzystaj z być może ostatniej szansy uzyskania pobytu stałego w Kanadzie.

Bardzo przystępne ceny i indywidualny serwis.
Biuro prowadzone przez byłego kierownika polskiego programu w Departamencie Imigracji
LINDA LEVER
Associates Inc.
86 Parliament St.
TORONTO, Ont.
M5A 2Y6

(416) 866 - 7996
po polsku
(416) 532 - 4065

POLSKIE WERSALKI
z pojemnikiem na pościel
i tradycyjną włoską tapicerką
DOBRA CENA - SZYBKI SERWIS

HOME-DOM
246 - 9223

Amici
SKIN CARE
• Zabiegi regenerujące, oczyszczające • Masaż, makijaż, henna • Usuwanie włosów z twarzy i ciała
• Manicure, pedicure • Porady
DLA PAŃ I PANÓW
w wykonaniu dyplomowanej kosmetyczki
KRYSTYNY
20% zniżki z kuponem
438 - 4141
1583 Ellesmere Rd.
at McCowan, Scarborough

PERFECT FLOORS
Układanie, cyklinowanie, bejcowanie i lakierowanie oraz drobne naprawy wszystkich rodzajów podłóg drewnianych.
Ceny przystępne, wycena za darmo.
TEL. 663 - 4084

Dr. JOLANTA JASTRZEBSKA
lekarz ogólny
• Choroby skóry
• Choroby dzieci
Przyjmuje od pon. do piątku od 13 do 19:30, w soboty od 9:30 do 13.
TEL. 588-7878
2333 Dundas Str. W. 404

RENEWAL CONSTRUCTION & DECORATION
Instalacje elektryczne, renowacje łazienek, kuchni, wykładziny, kafelki, wykańczanie piwnic
BEZPŁATNA WYCENA
☎ 249-5212 lub 742-1302

KLINIKA PROTEZ DENTYSTYCZNYCH

4 Wall Ave. (Toronto)
(Hwy 401 i Weston Rd.)
URSZULA L. BAUMAN, D.T.
przyjmuje codziennie i w soboty
TEL. (416) 245-7168

VIDEO z POLSKI
\$49.99 Video List
Postel Station
(416) 769-7868
66 Oakmount Rd. Ste. 1211
Toronto, Ontario, M6P 2M8

**WRÓŻE
Z KART**
822 - 0442
Kasia

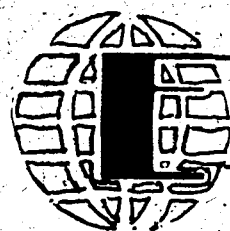
**HOROSKOPY
- PORADY
ASTROLOGICZNE**
Charakterystyka osobowości, dobór partnera, prognozowanie przyszłości.
Porady prowadzone przez astrologów z wieloletnią praktyką.
TEL. 925 - 7974

CHCESZ POZNAĆ
swoją przyszłość, masz problem, nie wiesz jak go rozwiązać? Może pomoże Ci w tym wróżba z kart.
Dzwoń
633 - 4469
prosić Anię

ANKA & PETER
2374 Bloor St. W.
Toronto, Ont.
Tel. 769-4488
Zdjęcia i portrety na różne okazje

Karl's Butcher & Grocery
właściciel: Karol Jarząbek
Posiadamy na składzie zawsze świeże mięsa, wędliny własnego wyrobu, smaczne i świeże oraz importowane z Polski i Europy artykuły spożywcze.
105 Roncesvalles Ave.
TORONTO
Tel. 583-6622

KEY PARALEGAL
Low Cost Divorce/
Tani rozwód
bez problemu
Ang. pon.-piątek;
polski pon. i środa 6-8 wiecz.
TEL. 626-5245

EMPRESS TRAVEL AGENCY Ltd

185 RONSEVALLES AVE., TORONTO, ONT. M6R 2S5 TEL. (416) 536-3554/6991
(naprzeciwko Credit Union)

AIR CANADA RENATY OKOŁO-KULAK

BEZPOŚREDNIE PRZELOTY DO POLSKI od \$ 599.00 (cena w obie strony)
BILETY LOTNICZE, przeloty czarterowe, wycieczkowe i indywidualne do Polski
i wszystkich krajów świata liniami Air Canada, Lufthansa, Finair, KLM, Air France
i innymi

PASZPORTY, WIZY, ZAPROSZENIA

Atrakcyjne WAKACJE i ciekawe WYCIECZKI po przystępnych cenach (Hawaje,
Floryda, Meksyk, Wyspy Karaibskie)

Wysyłamy PACZKI ŻYWNOŚCIOWE i artykuły pierwszej potrzeby do Polski

UBEZPIECZENIA dla przybywających z wizytą do Kanady od \$ 121,50 za 3 miesiące

Załatwiamy wszystkie FORMALNOŚCI WIZOWO-PASZPORTOWE

AKTA NOTARIALNE, legalizacje, tłumaczenia

Upoważniony dealer PEKAO: pieniądze na konto "A", bony, gotówka, samochody —
szybka dostawa, sprawna i uprzejma obsługa

AUTHORIZED
DEALER

PRZYJMUJEMY ZGŁOSZENIA
TELEFONICZNIE, LISTOWNIE I OSOBIŚCIE
ZAPRASZAMY

Tel. (416) 536-3554/6991

FUR of CANADA

Manufacturers of Fine Furs

Posiada do sprzedaży futra, kurtki.
Wykonujemy wszelkiego rodzaju przeróbki, reperacje
czyszczenie.

Wszystko to po atrakcyjnych cenach oferuje

BEN GONDEK

345 Adelaide St. W., Suite 602 Tel. 349-7871

Fine Pianos

oferuje sprzedaż nowych pianin i fortepianów znanych firm
europejskich oraz słynnej firmy amerykańskiej Wurliitzer
NAJNIŻSZE CENY I PEŁNA GWARANCJA
MOŻLIWOŚĆ ZAKUPU NA SPŁATY

Prowadzimy również wszelkie naprawy i strojenie pianin
i fortepianów oraz udzielamy lekcji gry na pianinie

Nowy adres i telefon:

2993 Dundas St. W., Toronto, Ont.
Tel. 761-9612

FIRMA PRZEWOZOWA NEPTUN

Przewóz osób na trasie TORONTO - MONTREAL - TORONTO

Oferujemy: • pomoc w przenoszeniu bagażu •
serwis pod dom •
komfortowe mikrobusy • konkurencyjne ceny •
bezpłatny posiłek z kawą i napojami chłodzącymi
OBSŁUGUJEMY półwysp Niagara, Cambridge,
London.

ZNIŻKA dla rodzin, emerytów i dzieci.

TEL. (416) 245 - 2306;

FRAJDA DLA RODZINY I GOŚCI Z POLSKI
Tylko \$40 kosztuje wycieczka lotnicza. Zwiedzanie
z lotu ptaka 30 tys. wysp na trasie Midland, Perry
Sound lub przelot nad wodospadem Niagara
luksusowym 4-osobowym samolotem w towarzystwie
doświadczanego pilota oblatywacza

ZDZISŁAWA BYŁOKA

TEL. 630-4278

FIRMY PRZEWOZOWE

JANOSIK I MIRA TRAVEL

polecają swoje usługi w zakresie przewożenia
osób na trasie

TORONTO - MONTREAL - TORONTO

Jedyna firma przewozowa
posiadająca 2 samochody.

Czas zabierania i rozwożenia o połowę krótszy.
Obsługujemy również trasę na zachód od
Toronto, wzdłuż 401 do London.

TEL. 247 - 0817 lub 421 - 3591

PRZEWÓZ PASAŻERÓW TORONTO - MONTREAL - TORONTO

MIRAPOL-URAND

CORPORATION

• Serwis pod dom • Bezpłatny
posiłek • Bezpłatna rezerwacja
biletów LOT • Zniżka za przewóz
dla rodzin i emerytów • Firma
rejestrowana i ubezpieczona
• NAJNIŻSZE CENY

TEL. 566 - 1679

\$5

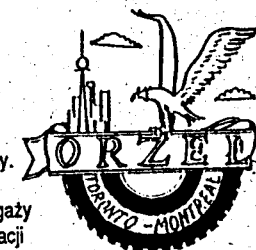
KUPON ZNIŻKOWY

\$5

PRZEWÓZ PASAŻERÓW na trasie TORONTO - MONTREAL - TORONTO

(toronto-Montreal)

• Mikrobusu dowożą i odwożą pasażerów
pod wskazany adres w Toronto i w okolicy.
Tego nie robi żaden autobus.
• Pomoc przy odprawie i przenoszeniu bagażu
• Posiłek, kawa, napoje chłodne w restauracji
na trasie
• Wewnętrzny telefon dla stałej łączności z rodzinami
• Komfortowe, klimatyzowane mikrobusy
• Zniżka dla rodzin, emerytów i dzieci

(416) 748-1694

KUPON ZNIŻKOWY

MALICKI and MALICKI Marek S. Malicki

Adwokat

3020 Kirwin Ave. Mississauga, L5A 2K6
TEL. 279 - 6250

Załatwia sprawy:

- kupna i sprzedaży nieruchomości - hipoteki - sporne sprawy
małżeńskie - testamenty (ostatnie wole) - spadki

Czwartki 6 - 9 pm.

226 Roncesvalles Ave. Mississauga,

CHIN

RADIO/TV INTERNATIONAL

Polski Program Radiowy

ECHO OJCZYZNY

prowadzony przez Krystynę Piotrowską
dla Polonii i o Polonii.

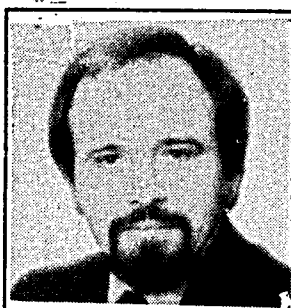
- ★ Wiadomości z Polski
- ★ Informacje o życiu i działalności
środowiska polonijnego w Toronto,
Kanadzie i na całym świecie
- ★ Wywiady z politykami, ludźmi nauki
i rozrywki
- ★ Muzyka i piosenka
- ★ Koncert życzeń

Od poniedziałku do piątku na fali FM 100.7
od godz. 10:30 do 11:30 rano, w sobotę
magazyn muzyczno-rozrywkowy na fali
CHIN AM 1540 stereo od godz. 22:00-23:00

NIERUCHOMOŚCI

- SPRZEDAŻ
- KUPNO
- FINANSOWANIE
- INWESTYCJE

ALEKSANDER OKOŁO-KULAK

ASSOCIATE BROKER

biuro: 259-9231 dom: 626-0532

UDZIELI FACHOWEJ I RZETELNEJ PORADY
WE WSZELKICH SPRAWACH ZWIĄZANYCH
Z KUPNEM I SPRZEDAŻĄ DOMÓW

AGATA LIS

KUPNO • SPRZEDAŻ •
WYCENA NIERUCHOMOŚCI
TEL.biuro: 537-3431; dom: 760-8383

Popularna, renomowana restauracja z pełnym wyposażeniem na Roncesvalles Ave. wraz z budynkiem i nowoczesnym 3-sypialniowym mieszkaniem. Świetna inwestycja!

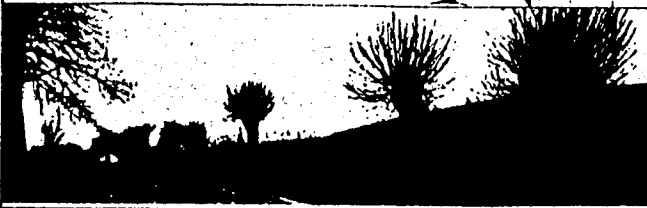
247-7884;
dom. 249-2958

Dzikka Skretkowska

serdecznie zaprasza zainteresowanych wynajmem
kupnem i sprzedażą nieruchomości

- Etobicoke - osobno stojący 3-sypialniowy, przystosowany do wynajmu, Cena \$299 tys.
- Exhibition Place - bar z pełnym wyposażeniem, z europejskim jedzeniem po przystępnej cenie odstąpię od zaraz.
- Etobicoke - 3-sypialniowe bungalow, 2 łazienki, z częściowo wykonanym piwnicą, na dużej działce. Cena \$234 tys.
- Etobicoke - condo 3-sypialniowe, 2 łazienki, sala gimnastyczna, sauna, tennis court, 5 minut do metra.

LOSOWANIE

Zaledwie 300 dolarów
zdeponowanych na okres sześciu
miesięcy na koncie w Credit Union
św. Stanisława i św. Kazimierza
zapewni Ci udział w losowaniu.
Wygrać można między innymi -
Wyjazd do Polski dla dwóch osób.
Okres trwania losowania
od 1 kwietnia do 30 września 1989.
Za każde 300 dolarów
zdeponowanych na okres sześciu
miesięcy przysługuje 1 los.
Ciągnięcie losów nastąpi w dniu
1 października 1989.

Marek Urbaniak

Sales Representative

Biuro: 763 - 5161
Dom: 763 - 2415

- \$289,900 - Etobicoke, duży 3-sypialniowy bungalow, z osobnym apartamentem w piwnicy, duża łąka.
- \$279 900 - Etobicoke południowe, wolno stojący, dwupiętrowy z cegły, 3 sypialnie, 3 łazienki, 2 kuchnie, doskonała inwestycja.
- \$185 000 - Southport & Queensway - luksusowe condominium, 1- lub 2-sypialniowe, basen kąpielowy, sala gimnastyczna, sauna.
- \$114 000 - business na Bloor
- \$218,900 - Brampton - 4 sypialnie, backsplit, duża działka 50 x 100.
- \$184,900 - Mississauga, Bloor i Cawthra - bardzo ładny townhouse, 3 sypialnie, duży. Do nabycia od zaraz. Można przejąć hipotekę.

UWAGA

Polonia w Toronto i okolicy

POLISH ALLIANCE (TORONTO)

CREDIT UNION LTD.

2150 Bloor St. W.

(wejście od wschodniej strony budynku)

Tel. 762-9523

otwarta

CODZIENNIE od 10 do 2.30 po poł. i od 7.30 do 9 wieczór
WTORKI tylko od 10 do 2.30 po poł.
oraz SOBOTY od 10 do 12.30

Konta depozytowe...	8 1/4% rocznie
Specjalne konta depozytowe...	7 3/4% rocznie
(minimalny depozyt \$ 5.000 oprocentowany na każdy dzień depozytu)	
3-miesięczne certyfikaty...	8 3/4% rocznie
3-miesięczne certyfikaty (min.\$ 50.000)...	9 1/2% rocznie
6-miesięczne certyfikaty...	10 1/4% rocznie
6-miesięczne certyfikaty (min.\$ 50.000)...	10 1/2% rocznie
1-roczone certyfikaty...	10 1/4% rocznie
1-roczone certyfikaty (min.\$ 50.000)...	10 1/2% rocznie
3-letnie certyfikaty...	10 1/4% rocznie
3-letnie Non-redeemable...	10 1/3% rocznie
3-letnie certyfikaty (min.\$ 50.000)...	10 1/2% rocznie
R.R.S.P.	
Demand Deposit...	11% rocznie
1-roczone Term Deposit (min.\$ 10.000) ...	10 1/2% rocznie
3-letnie Term Deposit (min. \$ 10.000) ...	10 1/2% rocznie
R.R.I.F.	11% rocznie
Pożyczki personalne...	16 3/4% rocznie
Pożyczki hipoteczne...	13 1/4% rocznie
(\$ 50.000 ubezpieczone na życie)	
Line of Credit	17 1/4% rocznie
OHOSP	11 % rocznie

BEZPŁATNE PERSONALNE KONTA CZEKOWE

Członkostwo w jakiegokolwiek organizacji polonijnej nie jest warunkiem członkostwa w naszej Credit Union

RENOWN REALTY LTD.

4887 Dundas Street West

Islington, Ontario M9A 1B2

EVA FIRLA

Associate Broker

Udzieli rzetelnej, fachowej porady we
wszelkich sprawach związanych z
kupnem i sprzedażą domów.
Wiele lat sukcesów i wielu zadowolonych
Klientów stanowi najlepszą rekomendację.

Buś. 232-2322 Res. 237-0137

SPRZEDAŻ • KUPNO • WYCENA
FINANSOWANIE NIERUCHOMOŚCI

BEZPŁATNE PORADY FINANSOWE
POSZUKUJĘ DOMÓW NA SPRZEDAŻ

HENRY

A.RASTON

Biuro: 588-8950 Dom: 767-4022

1600 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6P 1A7

TROSKA O KLIENTA NASZĄ DEWIZĄ

Realtor

Telefon 532 - 4444

Główne biuro

217 Roncesvalles Ave.

Toronto, Ont. M6R 2L6

ŚLUŻYMY CI

NASZYM

DOŚWIADCZENIEM

Jeśli zamierzasz kupić lub
sprzedać posiadłość
w Ontario, czy to dla siebie,
czy jako inwestycję, czy to
obiekt przemysłowy, farmę,
domek letniskowy, motel -
pensjonat itd.
zwróć się do nas
w celu dokonania bezpłatnej
wyceny...

METRO TORONTO
Sprzedaż-kupno, wynajem
domów, interesów
i apartamentów.

Solidna i fachowa pomoc w
złatwianiu formalności
prawnych i finansowych

Kamil KOWALCZYK

Tel. biuro: 536-5000

dom: 247-2658

- Brock Ave./Bloor - 2-piętrowy, wolno stojący dom do generalnego remontu. Cena wywoławcza \$240,000.
- High Park - pokoje z używalnością kuchni i łazienki oraz osobne mieszkanie 1-sypialniowe do wynajęcia.
- Dundas/Jane - wolno stojący dom, 3 sypialnie, kominek. Działka 20 x 140 stóp. Cena \$260,000.
- Bloor/Royal York - 3-sypialniowy, wolno stojący dom, ładne wnętrza, działka graniczy z dużym terenem rekreacyjnym. Cena \$399,000.
- Square One (Mississauga) - 3-sypialniowe condominium. Cena wyw. \$143,000.
- Keel/Annette - murewany, wolno stojący, 4-sypialniowy dom, 3 łazienki, podwójny garaż. Dom w idealnym stanie. Cena \$319,000.

ATRAKCYJNA praca - computer operator
- stała pensja \$ 26 - 32 tys. - doświadczenie niekonieczne
- pełne szkolenie - możliwość pracy w domu
Po szczegółowe informacje dzwoni
CTC CORP. TEL. 483-4543
prosić Gabriele

MŁODY mężczyzna z Polski oczekujący na pobyty stały poszukuje pracy. TEL. 766-0218

MŁODY, energiczny, przybyły z Polski poszukuje pracy. TEL. 925-7974 prosić Adama

MĘŻCZYŻNA z pobytem stałym, SIN, zaradny z doświadczeniem kanadyjskim, szuka pracy. TEL. 253-1558 prosić Andrzeja

LABORATORIUM dentystyczne poszukuje technika do wyrobu protez ze znajomością wykonywania całosci protezy od początku do końca. Wymagane kanadyjskie doświadczenie. TEL. 269-8644 od 9 rano do 6 po poł.

DOSKONAŁA krawcowa na wizycie uszyje każdą kreację. Mississauga, TEL. 569-2364

MIESZKAM w London, Ont. Posiadam cube van, czekam na propozycję. TEL. 649-0896

POMOGĘ lub doradzę w poprawieniu starego lub urządzeniu nowego ogródka. TEL. 840-5287

NA PEŁNY etat bądź pół etatu potrzebna kobieta z dobrą znajomością angielskiego do Donut Shop. 9 am - 2 pm, TEL. 599-0684

ASYSTENT fotografa potrzebny od zaraz na soboty i niedziele samochodem. Tylko poważne oferty od osób pragnących poznać tajniki fotografii wesele i portrety. TEL. 233-6530 Andrzej

NOWO przybyła z Polski, w średnim wieku, podejmie każdą pracę. Może zaopiekować się dziećmi. TEL. 270-0852

POTRZEBNA pani do opieki nad dwójgim dziećmi z zamieszaniem. Proszę dzwonić wieczorem, tel. 438-1630

31-LETNIA kobieta poszukuje pracy. TEL. 785-7196

POTRZEBNA opiekunka do 2-letniego dziecka z zamieszaniem. TEL. 567-4511

2 MĘŻCZYŻN z doświadczeniem spawalniczym podejmie jakąkolwiek pracę. TEL. 844-8116

OSOBA do pilnowania dziecka i lekkiej pracy domowej potrzebna. Okolice Lakeshore i Mimico. TEL. 255-4957

DWIE Polki oczekujące na pobyty stały podejmą się każdej pracy - może być sprzątanie. TEL. 532-6880

POTRZEBNA dochodząca kobieta do dwóch dziewczynek 2 i 7 lat, okolice Dixon - Islington. Proszę dzwonić po 4 po poł. TEL. 249-1373

MŁODY mężczyzna posiadający doświadczenie w malowaniu. TEL. 273-9451, Tadeusz

MŁODA nauczycielka z Polski, znająca język angielski, francuski i rosyjski, zaopiekuje się dzieckiem lub gospodarstwem domowym z zamieszaniem lub bez. TEL. 244-2805 Marla

MĘŻCZYŻNA podejmie pracę chałupniczą. Posiada stały pobyt i SIN. Dzwonić w późnych godzinach wieczornych lub rano do 10. TEL. 253-3205

MŁODA kobieta, cukiernik z Polski, SIN, podejmie pracę. Po 6 wiecz. TEL. 253-1509 Elżbieta

NOWO przybyła starsza Pani podejmie pracę przy sprzątaniu w okolicach Etobicoke. TEL. 239-8753

MŁODY mężczyzna podejmie każdą pracę. TEL. 767-0183

OGŁOSZENIA O PRACY

Zamieszczamy 3-krotnie bezpłatnie.

Proszę dzwonić od czwartku do poniedziałku. TEL. 747-6034

POMÓŻ POLAKOWI ZNALEŹĆ PRACĘ
ZGŁOŚ WOLNE MIEJSCA

NOWO przybyły poszukuje jakiegokolwiek pracy. TEL. 438-3943

HANDYMEN szuka pracy na soboty i niedziele. TEL. 851-7822

POTRZEBNY frez z SIN do zakładu mechanicznego. TEL. 432-0485

PIELĘGNIARKA z 20-letnim stażem zaopiekuje się starszą lub chorą osobą. TEL. 286-4802

KITCHENER-WATERLOO POSZUKUJĘ pogodnej, niepalącej osoby do opieki nad półtoraroczną dziewczynką oraz drobnych prac domowych z zamieszaniem na co najmniej pół roku. Proszę dzwonić po 5 po poł. (519) 576-7166

POSZUKUJĘ pracy chałupniczej - szycie na maszynie lub roboty ręczne. TEL. 265-2557

OCZEKUJĄCY na pobyty stały z wykształcenia inżynier mechanik podejmie pracę w warsztacie mechanicznym w garażu, na budowie. TEL. 963-8810

POTRZEBNA opiekunka do 4-letniej dziewczynki, 5 godzin dziennie rano. Okolice Royal York i Queensway. TEL. 252-0216

FRYZJERKA z dobrym angielskim potrzebna do zakładu fryzjerskiego w Scarborough. TEL. 438-4141 Charlie

POSZUKUJĘ pracy chałupniczej - szycie na maszynie lub roboty ręczne. TEL. 265-2557

OCZEKUJĄCY na pobyty stały z wykształcenia inżynier mechanik podejmie pracę w warsztacie mechanicznym w garażu, na budowie. TEL. 963-8810

POTRZEBNA opiekunka do 4-letniej dziewczynki, 5 godzin dziennie rano. Okolice Royal York i Queensway. TEL. 252-0216

FRYZJERKA z dobrym angielskim potrzebna do zakładu fryzjerskiego w Scarborough. TEL. 438-4141 Charlie

POSZUKUJĘ pracy chałupniczej - szycie na maszynie lub roboty ręczne. TEL. 265-2557

OCZEKUJĄCY na pobyty stały z wykształcenia inżynier mechanik podejmie pracę w warsztacie mechanicznym w garażu, na budowie. TEL. 963-8810

POTRZEBNA opiekunka do 4-letniej dziewczynki, 5 godzin dziennie rano. Okolice Royal York i Queensway. TEL. 252-0216

FRYZJERKA z dobrym angielskim potrzebna do zakładu fryzjerskiego w Scarborough. TEL. 438-4141 Charlie

POTRZEBNA pani do opieki nad dwójgim dziećmi z zamieszaniem lub bez. Okolice Burnhampton i Dixie. TEL. 629-9725

MŁODE małżeństwo posiadające pobyty stały poszukuje pracy chałupniczej. Proszę dzwonić 447-1840

MŁODY, posiadający pobyty stały poszukuje pracy jubilerskiej. TEL. 447-1840

POTRZEBNA fryzjerka do zakładu w Brampton znająca trochę angielski. TEL. 457-3299

POTRZEBNA pomoc do Donut Shop, TEL. 444-9895

MŁODY mężczyzna z SIN układa płytki ceramiczne i tapetuje. TEL. 277-5981

MŁODY, posiadający pobyty stały poszukuje pracy jubilerskiej. TEL. 447-1840

ŚLUSARZ narzędziowy z 22-letnim stażem, obsługujący maszyny i czekający na pobyty stały poszukuje pracy. TEL. 338-4306 po g. 19, prosić Hełka

ZAOPIEKUJĘ się dzieckiem, okolice Lakeshore-Mimico. TEL. 259-2764

MŁODA, spokojna, z wykształceniem pedagogicznym zaopiekuje się dzieckiem powyżej 3 lat, Eglinton i Danforth Rd. TEL. 261-9580 po g. 17

2 SIOSTRY lat 24, 20 pracowite, odpowiedzialne, średnia znajomość angielskiego podejmą każdą pracę w rejonie Don Mills, Scarborough. TEL. 429-6457

NAUCZYCIELKA przedszkolna z pobytem stałym zaopiekuje się dzieckiem. Kitchener/Waterloo. TEL. 886-9634

PANI posiadająca pobyty stały, przyjmie jakąkolwiek pracę w regularnych godzinach od 7 września. Proszę dzwonić po 4 po poł. TEL. 249-1373

MŁODY, dyplomowany pielęgniarka z dużym doświadczeniem chętnie zajmie się starszą lub chorą osobą z zamieszaniem lub bez. Może również wykonywać drobne prace domowe. Kitchener (1-519) 894-0579 prosić Wojtka

KULTURALNA pani w średnim wieku przyjmie opiekę nad dzieckiem, okolice Black Creek/Lawrence. TEL. 241-9365 po godz. 19.

SPAŁACZ elektryczno-gazowy oraz w osłonie dwutlenku węgla z dużym doświadczeniem w Afryce i Europie Zach., z SIN, oczekuje propozycji. TEL. (1) 434-8512 Oshawa

DWIE dziewczyny - plastyczki podejmą każdą pracę. TEL. 274-3922

STUDENTKA z Polski podejmie każdą pracę. TEL. 749-4139

ZAOPIEKUJĘ się dzieckiem we własnym domu. Rummelmeide i Annette. TEL. 767-4562

GÓRNIK z Polski, lat 29, podejmie każdą pracę. TEL. 826-6723

NOWO przybyły malarz budowlany podejmie każdą pracę. Dzwonić wieczorem TEL. 334-8379

PEDAGOG zaopiekuje się dziećmi zapewniając im całodzienne polskie wyżywienie w swoim domu, Lakeshore/Mimico, 39 Albert Ave. TEL. 253-3313

INŻYNIER elektroniki, 12 lat zatrudnienia w zawodzie poszukuje pracy. Oczekuje na pobyty stały. Marek, tel. 444-6868

KOBIETA, z zawodu jubiler, oczekująca na stały pobyt poszukuje jakiegokolwiek pracy. Magda, tel. 444-6868

PRZYJMĘ sprzątanie lub opiekę nad dzieckiem z zamieszaniem na miejscu. TEL. 630-5927

POTRZEBNA opiekunka do małego dziecka z zamieszaniem na miejscu. Brampton. TEL. 454-5352

POTRZEBNA osoba do opieki nad chorą z zamieszaniem, okolice Bathurst i Sheppard. Własny pokój, wyżywienie. TEL. 633-3317

ZATRUDNIĘ murarzy i pomocników murarzy, praca Oakville. TEL. 266-5325

POTRZEBNI monterzy poręczyste stalowych do firmy w Brampton, SIN wymagany znajomość angielskiego niekonieczna. Do 16 - tel. 791-2594, wiecz. 450-1231

MŁODE małżeństwo posiadające pobyty stały poszukuje pracy chałupniczej. TEL. 447-1840

MŁODY, posiadający pobyty stały poszukuje pracy jubilerskiej. TEL. 447-1840

ŚLUSARZ narzędziowy z 22-letnim stażem, obsługujący maszyny i czekający na pobyty stały poszukuje pracy. TEL. 338-4306 po g. 19, prosić Hełka

ZAOPIEKUJĘ się dzieckiem, okolice Lakeshore-Mimico. TEL. 259-2764

MŁODA, spokojna, z wykształceniem pedagogicznym zaopiekuje się dzieckiem powyżej 3 lat, Eglinton i Danforth Rd. TEL. 261-9580 po g. 17

2 SIOSTRY lat 24, 20 pracowite, odpowiedzialne, średnia znajomość angielskiego podejmą każdą pracę w rejonie Don Mills, Scarborough. TEL. 429-6457

NAUCZYCIELKA przedszkolna z pobytem stałym zaopiekuje się dzieckiem. Kitchener/Waterloo. TEL. 886-9634

PANI posiadająca pobyty stały, przyjmie jakąkolwiek pracę w regularnych godzinach od 7 września. Proszę dzwonić po 4 po poł. TEL. 249-1373

MŁODY, dyplomowany pielęgniarka z dużym doświadczeniem chętnie zajmie się starszą lub chorą osobą z zamieszaniem lub bez. Może również wykonywać drobne prace domowe. Kitchener (1-519) 894-0579 prosić Wojtka

KULTURALNA pani w średnim wieku przyjmie opiekę nad dzieckiem, okolice Black Creek/Lawrence. TEL. 241-9365 po godz. 19.

SPAŁACZ elektryczno-gazowy oraz w osłonie dwutlenku węgla z dużym doświadczeniem w Afryce i Europie Zach., z SIN, oczekuje propozycji. TEL. (1) 434-8512 Oshawa

DWIE dziewczyny - plastyczki podejmą każdą pracę. TEL. 274-3922

STUDENTKA z Polski podejmie każdą pracę. TEL. 749-4139

ZAOPIEKUJĘ się dzieckiem we własnym domu. Rummelmeide i Annette. TEL. 767-4562

GÓRNIK z Polski, lat 29, podejmie każdą pracę. TEL. 826-6723

NOWO przybyły malarz budowlany podejmie każdą pracę. Dzwonić wieczorem TEL. 334-8379

PEDAGOG zaopiekuje się dziećmi zapewniając im całodzienne polskie wyżywienie w swoim domu, Lakeshore/Mimico, 39 Albert Ave. TEL. 253-3313

INŻYNIER elektroniki, 12 lat zatrudnienia w zawodzie poszukuje pracy. Oczekuje na pobyty stały. Marek, tel. 444-6868

KOBIETA, z zawodu jubiler, oczekująca na stały pobyt poszukuje jakiegokolwiek pracy. Magda, tel. 444-6868

PRZYJMĘ sprzątanie lub opiekę nad dzieckiem z zamieszaniem na miejscu. TEL. 630-5927

PRZYJMĘ sprzątanie lub opiekę nad dzieckiem z zamieszaniem na miejscu. TEL. 630-5927

MATRYMONIALNE

KAWALER, lat 35/180 cm, podobno przystojny, trochę wysportowany, od 7 lat w Kanadzie, posiadający bardzo dobrą pracę, chce skończyć wreszcie z samotnością i pragnie poznać tą drogą pannę - panią (mogą być z dzieckiem) do lat 35, która marzy o prawdziwym szczęściu rodzinnym. Dziewczyno-kobiecie myślisz o założeniu szczęśliwej rodziny nie zwlekaj - napisz na adres redakcji. Fotooferty bardzo mile widziane. Johny.

KAWALER, lat 23 (znający również pracę na komputerach i jęz. angielski) podejmie się jakiegokolwiek zajęcia, miejscowość obojętna. TEL. (519) 973-1571

SPRZEDAŻ

SPRZEDAM cube-van 1980 z licencją do sprzedaży hot-dogów, hamburgerów, pizzy i lodów.

TEL. (519) 649-0896

PROSZĄ O SPONSOROWANIE

W tym tygodniu o spon-sorstwo proszą:

1) Leszek Janiewicz, 36-letni ślusarz-spawacz z upraw-nieniami na koparkę, z 35-letnią żoną i 14-letnim sy-nem; adres: Delkenheimer Str. 2 6200 Wiesbaden, BRD

2) Barbara Dąbrowska (której prośbę o znalezienie sponso-ra już drukowaliśmy) podaje swój aktualny adres: Fillmannsbach 1, 5144 Handenberg, Austria

3) Mariusz Mroziak, ur. 19 października 1963 r., kawaler, z ukończonym techni-kum drogowo-geodezyjnym specjalności budowa i utrzy-manie dróg i mostów kolejo-wych, katolik, uczciwy i bez nałogów, jego adres: Calle Cuartel Nuevo 10 San Ildefonso, Segovia, Espana

4) Małżeństwo z trójką dzieci (on - zbrojarz, elektromonter i kierowca z umiędnościami obróbki skrawaniem; ona - sprzedawczyni, dzieci w wieku 11, 9 i 6 lat, obawiające się deportacji do Polski, adres: Ryszard Prot, Mittelweg 12, 5239 Hochstenbach, W. Germany, tel. 102680-653

KLUB SAMOTNYCH SERC
organizuje spotkania dla osób samotnych powyżej 30 roku życia. Dzwonić w godzinach 11 - 20 Informacji udziela się po polsku
TEL. 633-4469
ANNA

Wysokiej jakości transfer taśm VIDEO

wszelkiego formatu, z systemu europejskiego na amerykański lub odwrotnie.

Video produkcja reklam, ślubów oraz różnych uroczystości.

Montaż dostarczonych materiałów.

Przystępne ceny

UNITRON - VIDEO COMM.

3071 Universal Dr. Mississauga L4X 2E4
TEL. 629 - 3109

MAM 25 lat, 167 cm Chciałabym poznać inte-wzrostu. Wykształcenie ligentnego, sympatycz-wyższe, rozległe zainte-nego mężczyznę w wieku resowania. Od roku prze-30-40 lat zainteresowane-bywam w Kanadzie. go poważnym związ-kiem. Oferty proszę wy-syłać na adres redakcji z dopiskiem ANNA

PANI mieszkająca w Polsce, lat 29, introliga-tor, wzrostu średniego, szczupła, podobno ładna, blondynka, oczy niebieskie, wesołego i uczciwe-go usposobienia pozna pana do 40 lat w celu to-warzystkim, ew. matry-monialnym. Małgorzata Krawczyk, LUBLIN, ul. Montażowa 12/67
TEL. 620-92

SPONSORA:
Krzysztof SZYGENDA, ur. 24 listopada 1966 r. w Koninie, zawód mecha-nik samochodowy, kawaler.
CI JOAQVINTURINA 18 - 20C
280980 PARLA - Madrid, Spain

ARCHITEKT, lat 32, kawaler (kulturalny, bez nałogów) posiadając pełne finansowe zabez-pieczenie na okres spon-sorstwa i pokrycie kosz-tów, przebywający w Kanadzie, PROSI O SPONSOROWANIE. Odwzajemnić się może za okazaną życzliwość pomocą. Dziękuję. An-drzej.
TEL. (519) 744-1698

TOMASZ WAŻNY ur. 24.09.1970 r. w Gdańsku, kucharz-kelner. Znajomość języka angielskiego dobra. Stan cy-wilny kawaler. Adres: Tomasz Ważny, Alkiviadou 27, 104-39 Athens, Greece.

MIESZKANIA

DON MILLS-FINCH. Dwa pokoje w basemen-cie dla dwóch niepa-lących pań. Osobne wejś-cie, wspólna kuchnia.
TEL. 490-6713

ODSTĄPIĘ duże, ładne, 1-sypialniowe mieszka-nie w Scarborough (Markham i Eglinton) od 1 września. 600 dol. miesięcznie.
TEL. 266-7908

1 FURNISHED bedroom. Use of all facilities, \$ 425 - month. 1 bedroom basement - \$ 625 - month. Mimico area.
TEL. 251-6195

Jako poseł reprezentuje
wszystkich mieszkańców
rejonu Etobicoke - Lakeshore.

Proszę zwracać się do mnie we wszystkich
sprawach dotyczących federalnego rządu,
a więc: imigracji, podatków, pracy, kursów
szkoleniowych i in.

PRACUJĘ DLA WAS !
DZWOŃCIE, PISZCIE, PRZYJDŹCIE !

Constituency Office

255-0151

434 Royal York Road
(przy Evans Ave.)

**PATRICK
BOYER**

DRZWI DO MNIE SĄ ZAWSZE OTWARTE

UWAGA! Specjalny dzień przyjęć dla Polaków zamieszkujących w dzielnicy
Etobicoke - Lakeshore. Patrick Boyer i jego asystenci przyjmują osoby mówiące
tylko językiem polskim w każdy pierwszy piątek miesiąca

Toronto
Tel.: 532-3794

SAVE-O-WAY

PARCEL SERVICE

MISSISSAUGA 720 BURNHAMPTON RD WEST

TEL : 896-2832 FAX : 278 -5993

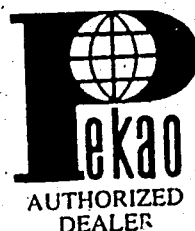
GODZINY OTWARCIA

PON. - PIĄTEK : 11 - 19 • • SOBOTA : 10 - 16

• **jesteśmy autoryzowanym dekerem PEKAO**

- wysyłamy pieniądze na konta • owoce cytrusowe • lekarstwa,
- paczki żywnościowe • samochody • maszyny rolnicze •
- sprzedajemy bilety lotnicze • charty do Polski •

PACZKI MORSKIE (jako jedyni
w Kanadzie wysyłamy raz
w tygodniu kontener do Polski)
PACZKI LOTNICZE
(2 razy w tygodniu)

• załatwiamy zaproszenia
i ubezpieczenia dla
odwiedzających Kanadę
• kupony Orbisu •
słoneczne wakacje
w ciepłych krajach
331 Roncesvalles Ave.

**DLA WYGODY
KLIENTÓW
OTWIERA**

NOWE BIURO

RD WEST

PACZKI DO POLSKI

NAJLEPIEJ PRZECZ
 POLIMEX

215 Roncesvalles Ave., Toronto. Ont.
Tel. 537-7914

FAX /416/ 537-6993
TLX 06-23984 POLIMEX TOR

PACZKI MORSKIE • PACZKI LOTNICZE

- OWOCE CYTRUSOWE □ PRZEKAZY NA KONTA □ WĘGIEL
- GOTÓWKA DO RĄK □ PACZKI ŻYWNOŚCIOWE □ SAMOCHODY
- MASZYNY ROLNICZE □ SPRZĘT GOSPODARSTWA DOMOWEGO

ODBIERAMY PACZKI Z DOMÓW

UWAGA CALGARY I OKOLICE
LOKALNE PRZEDSTAWICIELSTWA POLIMEX ZNAJDUJĄ SIĘ W:

ALTA POL
2816 46th Str.S.E.
CALGARY, Alta
TEL.235-0434

POL-MAC
501 Cleveland
Cresc.S.E.
CALGARY, Alta
TeL.243-7333
243-2785